

Vil ha jaktforbud i nasjonalparkene!

2538

Jakt

**STOR
TEST**

Jaktdresser for
lydløs jakt

7-2025 kr 119

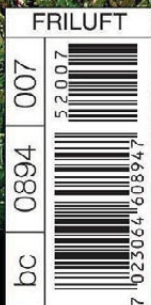
**25 eksperttips
for å lykkes
med smygjakta**

**Kunsten
å skyte
rein**

**VI
TESTER
DER ANDRE
TROR!**

**27 sider
nyheter
& tester!**

FOR DEG SOM TAR JAKT PÅ ALVOR!

- ✓ 1 av 1000: Årets mest spesielle jaktrifle
- ✓ Nye jaktpatroner fra både Norma og Blaser
- ✓ GPO håndkikkert med avstandsmåler

NEW!

MAUSER 25 RULE YOUR FIELD.

MAUSER 25 Max

MAUSER 25 Extreme

MAUSER 25 Pure

Incomparably fast, unbeatably smooth, absolutely intuitive and uncompromisingly reliable – the new MAUSER 25 is the ultimate tool for you if you want everything except a status symbol. Go for the most powerful straight-pull bolt action rifle in its class and choose the version that suits you best!

www.mauser.com

Noen jaktlag er rarere enn andre. Disse herrene tvinger seg ut på jakt, dag etter dag, bare for å ha noe vettugt å skrive om. Tilværelsen er i sannhet nådeløs og ond ...

STIAN VALDERHAUG

Tenk om du kunne sitte hele dagen og lese jakthistorier og høre på skrøner fra journalister og jegere, og så ta en kaffetår mens du grubler over hvilke historier som skal slippes igjennom nåløyet og settes på trykk. Dessverre for deg er stillingen allerede besatt.

JØRUND LIEN

Vi våger å si det: Ingen i Norge tester så mange børser og så mye ammunisjon som denne mannen. Mangefarig toppskyt, dussuten. Og når han skal koble av, tar han med seg en av bildene og reiser til fjells på jakt ...

DAGH BAKKA

Norges mest erfarte jaktguide. Utdannet viltmester – og for å si det sånn: Det er en grunn til det. Lang og variert jakterfaring – heller ingen tilhenger av å pakke inn meningene sine i bomull.

ARNE T. HAMARLAND

Denne mannen tester jaktutstyr med den samme fandanivoldskhet og nitidighet som han jakter. Alt skal prøves og kontrolleres. Treffer du en jeger nedfrosset i utstyr, duppeditter og måleinstrumenter i skogen eller på fjellet, er det trolig Arne.

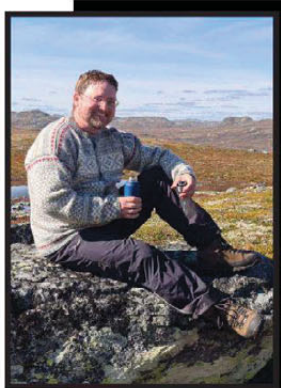
BJØRN BRENBBAKKEN

Landets mest rutinerte jaktreportasjefotograf. Nå har han til og med skaffet seg fuglehund, men vi har da gjort feil innimellom vi andre og. Få, om noen, har vært med på så mye variert jakt som denne karen.

SNORRE BJERKI HOLT

Allsidig jeger som ferdes mye både i Norge og Sverige med hagle og rifle. Opprinnelig teolog – den eneste i redaksjonen med den bakgrunnen. Nå lærer. Skriver så lekende lett om jakt at du føler du har vært med Snorre på turen.

Søk etter
bladet_jakt
på Instagram

Søk etter
@bladetjakt
på Facebook

Få lyden av podkasten
Villmarksliv

KUNDESERVICE

Tlf. hverdager 0800–1600: 22 58 54 80

E-POST: abo-jhv@egmont.com

Fint om du har ditt kundennummer klart ved henvendelse til oss. Abonnementet løper til du sier det opp.

POSTADRESSE REDAKSJONEN: Jakt abonnementservice,
Pb. 4980 Nydalen, 0441 Oslo

REDAKSJONEN

REDAKTØR: Alexander Øystå

ANSVARLIG REDAKTØR/DIREKTØR: Axel Walo

INNHOOLDANSVARLIG: Stian Valderhaug

E-post: stian.valderhaug@egmont.com

REDIGERER: Espen Sørby

FAGREDAKSJON: Bjørn Brendbakken, Jørund Lien, Dag Bakka,
Arne T. Hamarland og Snorre Bjerkholt

PRODUKSJONSKOORDINATOR: Ingunn Elise Kristiansen

BESØKSADRESSE: Nydalsveien 12A, Nydalen, Oslo
SENTRALBORD: 22 77 20 00

ANNONSESALG

AD. VENTURE AS:

christian@ad-venture.no

ABONNEMENTSPRISER:

1 år (10 nr.) kr 727

1 år (10 nr.) Gullabonnement kr 831

2 år (20 nr.) Gullabonnement kr 1455
(pristillegg utenfor Norden)

Les om alle fordelene du får som gullabonnent her:
<https://www.gullabonnent.no/jakt>

VIL DU BLI ABONNENT

Bli abonnent på: bladkiosken.no

På minside.egmont.no kan du enkelt se på og administrere ditt abonnement.

ISSN: 1503-1233

TRYKK: Egmont

Printing Service

UTGIVER: **story house**
EGMONT

Stoff i bladet kan bare gjenbrukes etter tillatelse fra redaktøren og med kildehenvisning. Jakt tar ikke ansvar for bilder og artikler som ikke er bestilt. Utgivelse av stoff i Jakt skjer bare i henhold til våre generelle vilkår for rettigheter til stoff. Dette gjelder både for stoff som honoreres og for stoff som ikke honoreres. Vi forbeholder oss blant annet retten til å lagre og utgi stoffet i elektronisk form fra vårt redaksjonsarkiv eller andre databaser som vi har avtale med, herunder å utgi stoffet via Internett. Innsendelse av stoff kan, etter spesiell avtale med oss, i hvert enkelt tilfelle, resultere i at stoffet distribueres til våre kunder fra det elektroniske arkivet. Red.

LES MAGASINET DIGITALT I FLIPP

Ønsker du å lese Jakt digitalt, kan du som abonnent gjøre det gjennom magasinappen Flipp – helt uten ekstra kostnad.

Her kan du bla deg gjennom alle sidene i nyeste utgave og få tilgang til et stort arkiv. Flipp er tilgjengelig som app på mobil og nettbrett, eller i nettleser på blader.flipp.no I Flipp kan du også få tilgang til alle andre Egmonts magasiner, over 90 blader, magasiner og tegneserier! Full tilgang koster ordinært kr 129 pr. måned, men som Jakt-abonnent betaler du kun kr 29.

For å komme i gang må du registrere deg på www.flipp.no/start.

Du må ha Vipps for å identifisere deg.

Jakt må

● AUGUST

SMÅVILT

- 22 Med ferske jegere på rypejakt:
Sulten jeger jakter best
- 38 Fjellrypejakt med stående fuglehund

STORVILT

- 28 Elgjakt: En jakt – fem jaktformer
- 50 Løshundjakt på elg og jaktprøver
- 56 Kunsten å skyte rein

TEMA

- 14 25 tips for å lykkes med smygjakt:
Snikende suksess!

TESTER & OMTALER

- 42 Test av smygjaktdresser
- 60 GPO 10x32 Rangeguide:
Lett og ikke altfor kostbar
- 62 Tema: 25 kaliber riflepatroner
- 67 Ny jaktpatron med ny kule frå Blaser
- 70 Ny jaktpatron frå Norma
- 74 Sjeldan spesialutgåve
av Benelli Lupo Alpha: Ei av tusen!
- 78 Jørunds hjørne

FAST

- 7 Leder
- 8 Blinkskuddet
- 10 Jaktuelt: Nyheter fra hele landet
- 20 På kornet: Dagb Bakka
- 32 Vilt og viten: Ønsker forbud mot jakt
i norske nasjonalparker
- 36 Fra skytebenken: Jørund Lien
- 80 Sol og måne

Forsidefoto:
Bjørn Brendbakken

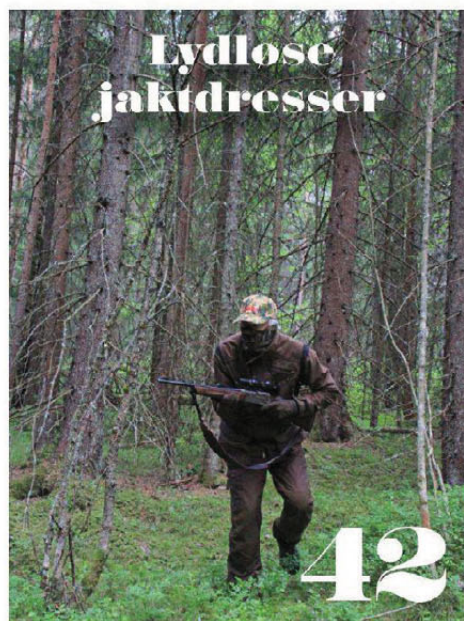
38

Med fuglehund på fjellrypejakt

50

Elgjakt med løshund

Lydlose jaktdresser

42

Benelli Lupo Alpha GM
Grey 20" 308 Winchester

74

Vi har testet årets mest spesielle jaktrifle

LAPUA

TrueRange Expanding

TRX

Tilgjengelig for høstens jakt!

Bergans

Nyhet!

Bergans Hogna 3L Anorak

Vi har tatt det beste fra den klassiske turanorakken – og lagt til alt en jeger trenger. Hogna 3L Anorak er lydløs, værbeskyttende og full av funksjonelle detaljer. Et nyskapende jaktplagg! Legg merke til den romslige passformen og ekstra lengde bak. Her får du god bevegelsesfrihet og full beskyttelse enten du går, står eller sitter.

Mykt og lydløst skallmateriale
God værbeskyttelse og høy komfort
Også tilpasset linksskyttere

bergans.no

Heldige mennesker er mer avslappet og åpne og ser derfor mulighetene som dukker opp – og griper dem.

Flaks og tilfeldigheter

Noen av oss har mer flaks enn andre. Vi kan velge å slå oss til ro med at slik er det bare. Men det er ikke sikkert at flaks bare har med tilfeldigheter å gjøre.

NYBEGYNNERFLAKS! Utsagnet kan selvsagt brukes som uttrykk for oppriktig, men nøytral forbauselse over noens hell og lykke, men like ofte rommer det også en smule misunnelse. For hvorfor lykkes *andre* så mye bedre enn meg? Det *må* skyldes tilfeldigheter!

ANDRÉ WACHTER ER EN ERFAREN JEGER, men også han har vært nybegynner. På side 54 forteller han om sin aller første reinsjakt, hvor han feller ei simle og en kalv på samme dag. Nybegynnerflaks!

MEN FLAKS SKYLDES IKKE TILFELDIGHETER, karma eller heldige sammentreff alene. For noen år siden brakte NRK en sak om

psykologiprofessor Richard Wiseman ved Universitetet i Hertfordshire i Storbritannia, som har forsket grundig på temaet. «Heldige folk, uten selv å vite det, tror og oppfører seg på en måte som skaper hell i livet deres», uttalte han etter mer enn 1000 intervjuer og 100 eksperimenter om temaet.

HELDIGE MENNESKER er mer avslappet og åpne og ser derfor mulighetene som dukker opp – og griper dem. Hm. Kanskje rommer begrepet flaks i realiteten en smule dyktighet, altså? Ha det i bakhodet når du leser om Andrés heldige jaktoplevelse.

JEG VIL VÅGE PÅSTANDEN at alle som får lov til å nyte norsk natur og gå på jakt, er heldige. Skitt jakt!

 HIKMICRO**NYHET
HQ35L 4K**

HABROK 4K

Utforsk jakt på dagtid og i skumring

Alt i ett produkt: termisk og digital binokular, laseravstandsmåler, 5,5-22x60 kikkert og utskiftbar IR-lampe (gjelder HQ35L 4K).

4K UHD Opplosning skjerm
3840x2160 pix**1200 m**Termisk
deteksjonsavstand**1000 m**

Avstandsmåler

Video og lyd

Opptak

• HE25L • HE25LN • HQ35L/LN

Finn nærmeste forhandler på www.norma.as

 www.norma.as ordre@norma.as 22 07 13 00 Norma AS

#normanorge

Treffsikkert stup

Ei havørn har oppdaget en sei som vi har kastet ut i fjorden. Den majestetiske rovfuglen letter fra ei furu og sikter seg inn på byttet. Den svinger 180 grader og stuper ned mot den speilblanke vannoverflata. Så slås vingene ut og ørna setter klørne i fisken med imponerende presisjon, «takker» for maten og flyr tilfreds av gårde.

fakta:

- + Fotografen heter Christer Rognerud
- + Bildet er tatt i Flatanger i Trøndelag
- + Havørn (*Haliaeetus albicilla*) er Nord-Europas største hekkende rovfugl og den fjerde største av verdens ørner. I Norge hekker den langs kysten fra Finnmark til Vest-Agder, mest utbredt i Nord-Norge
- + Den lever primært av fisk og sjøfugler, som den stort sett fanger i havoverflaten
- + Totalfredet i 1968, da fantes det trolig kun ca. 400 hekkende par her i landet.
- + I dag regnes bestanden som levedyktig, i 2020 var det over 4000 hekkende par i Norge, ifølge beregninger gjort av Norsk Ornitologisk Forening (Nå BirdLife Norge).

Kilde: Wikipedia og BirdLife Norge

FANT INGEN SYKDOMMER

Det siste året har Rovdata undersøkt 204 døde store rovdyr, uten å gjøre noen spesielle sykdomsfunn.

Perioden fra 7. juni 2024 til 1. juni 2025 mottok og undersøkte Rovdata 204 døde store rovdyr, nærmere bestemt 91 jerver, 85 gauper, 16 ulver og 12 bjørner. 107 av dem var hanner og 94 var hunndyr. Tre av dyrene, én jerv, ei gaupe og én bjørn, besto kun av kadaverrester og lot seg ikke kjønnsbestemme.

Det gjøres normalt ikke veterinærmedisinske undersøkelser av de døde dyrene, men man ser blant annet etter skabb, forstoppelse, utmagring etc. Det siste året var det ingen spesielle sykdomsfunn blant de døde dyra, og det må vel kunne kalles gode nyheter.

Det er en omfattende jobb å undersøke dyra. Ved mottak blir de registrert i NINAs fallviltbase. Den oppgitte dødsårsaken kontrolleres, og blant annet vekt, lengde og kondisjon blir registrert.

FOTO: ROVDATA

PÅ BENKEN: De fleste rovdyra som havnet hos Rovdata ble skutt under kvote- og lisensjakt eller skadefelling.

Kjønnsorganer, med livmor og eggstokker hos hunner og testikler hos hanner, blir tatt ut og undersøkt. Skalle og tenner brukes til aldersbestemmelse. I tillegg tas det prøver av muskel, lever, nyre og mage.

Alderen på dyrene slås fast ved å snitte opp og telle antall årringer i hjørnetenner, og gjennom DNA-analyser. Det kan knytte seg noe usikkerhet rundt nøyaktig alder, spesielt for jerv og eldre individer av alle arter. 107 dyr var under to år, 56 dyr var to til tre år gamle og 34 dyr var fire til ni år. Kun fem dyr var ti år eller eldre, opplyser overingeniør Frode Holmstrøm i Rovdata.

De fire store norske rovdyra er fredet, men likevel faller mange av dem for jegeres kuler. Av de 204 dyra som kom inn til

Rovdata var 180 skutt under kvote- og lisensjakt eller skadefelling, mens 13 mistet livet etter påkjørsel av tog eller bil. De siste 11 rovdyra døde av andre årsaker, som utmagring, at de ble drept av annet rovdyr, fellefangst eller av ukjent årsak.

Ikke alle døde rovdyr havner rett på benken til Rovdata. Dyr felt på lisensjakt og kvotejakt leveres som oftest først til preparant. Døde kongeørner sendes til Veterinærinstituttet i Oslo. I tilfeller hvor det opprettes en politisak eller det er mistanke om at det er begått ulovligheter, bestemmer politiet hvor undersøkelsene skal finne sted. Som regel blir da det døde rovdyret sendt til et av Veterinærinstituttets laboratorier, skriver Rovdata på sine nettsider.

RABIES PÅVIST PÅ SVALBARD

FOTO: MICHAEL HAFERKAMP (CC-BY-SA 3.0)

Veterinærinstituttet har påvist rabies hos en fjellrev, også kalt polarrev, på Svalbard. Rabies har aldri blitt påvist på Fastlands-Norge, men flere ganger på Svalbard – som i 2018, da fire fjellrever og ett reinsdyr hadde rabies. Sykdommen har vært påvist hos ville dyr på Svalbard siden 1980, og polarreven er den mest sentrale smittesprederen. Rabies kan smitte til alle pattedyr, også svalbardrein. Reinen blir vanligvis ikke aggressiv, men viser sykdomstegn som lammelser. De som ser et sykt eller dødt dyr bes holde avstand og melde fra til Sysselmesteren (sysselmesteren.no). Det er krav om at hunder som får tillatelse til å dra til Svalbard er vaksinert mot sykdommen, og det samme gjelder for hunder som skal fra Svalbard til Norges fastland. Slik unngås det at smitte blir ført til fastlandet.

OTER PÅ BYTUR

Vanligvis er det turister som krydrer bylivet i Haugesund om sommeren, men i år var det en annen fremmed figur som kom på besøk. Flere haugesundere observerte nemlig at en oter tuslet rundt i byen.

Oteren kan som kjent se både søt og snill ut, men det er den ikke. Oteren er et rovdyr som forsyner seg med det den kan av føde. Den har høy forbrenning og må spise mye. Og oteren foretrekker fersk mat, derfor må den fange byttedyr flere ganger i døgnet, og den går ikke av veien for å drepe mer enn den klarer å spise.

ANMELDTE SNO – BJØRNE-JAKTA BLE STANSET

Det gikk ikke helt på skinner da det blitt gitt fellingstil-latelse på ei binne som hadde bitt en turist i Jarfjord øst i Finnmark i slutten av juni. Noen dager senere felte Statens naturoppsyn (SNO) en bjørn, men det viste seg å være en hannbjørn som falt for kula, og dermed definitivt ikke den bitende binna. Det falt i dårlig jord både her og der. Foreningen Våre Rovdyr politianmeldte SNO for bommerten, og Oslo tingrett besluttet at Staten ikke får iverksette Miljødirektoratets beslutning om felling for det foreligger dom i saken. Miljødirektoratet avsluttet da fellingsoppdraget.

100 millioner for å flytte rein

Den norske staten tapte så det sang da Fosen-samene gikk til sak etter vindkraftutbyggingen på Fosen. I oktober 2021 falt dommen, Høyesterett erklærte vedtaket om vindkraftutbygging på Fosen ugyldig og en krenkelse av samisk reindriftskultur.

Ville staten da rive ned vindmøllene? Nei, etter for-handlinger med samene ble det enighet om at staten skulle skaffe Fosen-samene tilleggsareal for vinter-beite. Områdene som er blinket ut ligger i Østerdalen, rundt 25 mil lenger sør. Prislappen for rein-flyttingen kan bli 100 millioner kroner for staten.

– Pengene skal gå til konsekvensutredningen, tiltak for kommunene, eventuell reguleringsprosess, avbøtende tiltak og forhandlinger med grunneiere og fjellstyrer, fortalte Landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen (Ap) til Nettavisen.

FOTO: TERJE JOHANNESSEN

Færre hjortedyr påkjørt av tog og bil

Det var mange skientusiaster som klagde på lite snø i vinter, men for hjortedyra var det godt nytt. En snøfattig vinter pekes på som hovedårsaken til at langt færre hjortedyr ble påkjørt av tog i løpet av jaktåret 2024/2025 enn året før. Totalt ble 671 hjortedyr påkjørt i fjor, mot 944 året før. Fordelingen var 395 elger, 225 rådyr og 51 hjort. Ingen villrein ble påkjørt av toget i fjor.

Langt flere dyr møtte en ublid skjebne i trafikken. Over 8500 hjortevilt ble drept av biler i jaktåret 2024/2025. Det var flest rådyr som døde etter påkjørsel av bil, antallet var 6801. Hjort var det dyret som oftest ble felt som skadedyr, totalt 45 stykk, mens 13 rådyr og 13 elger ble felt. Ingen av hjortedyrene ble felt i nødverge i fjor. Det ble felt 17 hjort ulovlig i siste jaktår, samt ni elger, sju rådyr og fire villrein. Det er Statistisk sentralbyrå som samler disse tallene.

FOTO: BJØRN MIKAEL PETERSEN

TIPS POLITIET

Personer som dreper rovdyr, stjeler egg og jakter og fisker ulovlig blir sjelden tatt, og politiet ber om tips fra folk for å slå ned på slik miljøkriminalitet. Det melder miljøteamet i Trøndelag politidistrikt gjennom et intervju i Trønder-Avisa, men oppfordringen gjelder selvsagt over hele landet. Miljøteamene i politiet ser på alle typer brudd på vernebestemmelsene i reservater, nasjonalparker og landskapsvernområder. Flest anmeldelser får de på ulovlig fiske i sjøen. Det handler om ulovlige teiner eller garn. De som blir tatt får konfiskert fiskeutstyret, men risikerer også å få konfiskert båt og båtmotor samt bøter og fengsel. I fjor gjorde politiet i Trøndelag også et beslag av over 3000 fugleegg hos en mann. Han blir antageligvis siktet for faunakriminalitet. Faunakriminalitet og brudd på dyrevelferdsloven regnes som de alvorligste lovbruddene innen miljøkriminalitet.

SPRER FLÅTT-SKREKK

Flere medier har i sommer skrevet om den gufne flåttarten Lone Star. Dette er en aggressiv flått som kan gi kjøttallergi og som sprer seg raskt, ifølge eksperter. Den jakter på deg som et rovdyr, skriver for eksempel Dagbladet.

Og skulle du få kjøttallergi, går det slag i slag. Du spiser rødt kjøtt og aner fred og ingen fare, men det skumle bittet fra Lone Star-flåtten gir reaksjoner på kjøttspisingen som elveblest, pustevansker og i sjeldne tilfeller hjerteinfarkt. Den gode nyheten er at Lone Star-flåtten ikke er påvist i Norge, men et varmere klima kan bringe den gufne flåtten hit.

FOTO: JØRUND LIEN

KJAPPERE Å FÅ JAKTVÅPEN I ØST

Dette er en gladmelding til dem som hører under Øst politidistrikt, som omfatter Østfold og de fleste kommunene i Akershus (ikke Asker, Bærum, Jevnaker og Lunner). De som søker om å få registrert et nytt våpen skal få svar kjappere enn tidligere, for nå er det nemlig innført automatisert søknad om jaktvåpen, noe som vil gi raskere saksbehandlingstid.

Saksbehandlingstiden for søknader om jaktvåpen varierer i dag fra 4 til 25 uker mellom politidistriktene når det gjelder digitale søknader. Behandlingstiden på papirsøknader varierer fra 6 til 26 uker, skriver avisa Raumnes.

PLANKEGJERDER TIL BESVÆR

Moskusen er ikke redd for mennesker og lar seg ikke affisere videre av oss. Derimot er alle moskusturistene på Dovrefjell et problem for den langt mer sky og sårbare villreinen i samme området. Derfor har Nasjonalparkrådet satt opp fem meter brede plankegjerdet på tvers av flere turstier. De kaller dem for ledegjerdet, og hver av dem har en plakett med påskriften «Sårbar leveområde for trua villrein» samt en henstilling om å velge en annen rute for ikke å forstyrre villrein på beite. Noen turister respekterer skiltene, andre ikke, og lokalbefolkningen har også et delt syn på plankegjerdene, skriver NRK Innlandet. Men plankene har ført til nedgang i trafikken på flere av stiene, så da kan vi vel uansett kalle tiltaket en suksess.

Mer gaupe i Norge

Det er beregnet at det var 91 familiegrupper av gaupe i Norge i vinter, som er en økning fra i fjor og langt over det nasjonale bestandsmålet fastsatt av Stortinget, på 65 årlige familiegrupper. Vi må tilbake til vinteren 2008/2009 for å finne like mange individer og familiegrupper av gaupe her til lands.

Det nasjonale bestandsmålet er fordelt på sju av landets åtte rovviltregioner, og antall familiegrupper har økt i nesten alle regioner siden i fjor. Unntakene er region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) og region 8 (Troms og Finnmark), hvor det er registrert 0,5-1 færre familiegrupper.

– Alle regionene med fastsatte mål om ynglende gaupe ligger over det regionale bestandsmålet i år. I Troms og Finnmark er målet nådd totalt sett, men det er ikke oppfylt målsetting om fire familiegrupper i Finnmark, sier Jonas Kindberg, leder i Rovdata, på nettsidene deres.

FOTO: TERJE SYLTE

TILGJENGELIG HOS DIN FORHANDLER NÅ!

Den nye A-TEC H3

Ny og oppgradert versjon av vår bestselgende H2-demper, med forbedret teknologi for økt effektivitet og et mer moderne design.

FOR JEGERE
FOR SPORTSKYTTERE
MODULDEMPER
ALUMINIUM OG STÅL
HARD ANODISERT OVERFLATE
GJENGER ELLER A-LOCK
TILGJENGELIG END CAP BRAKE

Kan leveres
med A-lock

Tilgjengelig med
A-ring

Tilgjengelig med
ekstra moduler

Tilgjengelig med
End Cap Brake

A-TEC H3-1

A-TEC H3-2

A-TEC H3-3

Produkt	Effekt (dbC)	dbC målt med kaliber	Foroverbyggende (mm)	Total lengde (mm)	Dia	Vekt (gram)	Tilgjengelige kalibre	Montering	Materiale	Overflate-behandling
H3-1	20	.308 Winchester	68,5	149	49,4	263	.224 .264 (6,5) .30 .338 .375 .458	Gjenger eller A-LOCK	Aluminium/gjengeinnsats og flamedemper i rustfritt stål	Hard anodisert
H3-2	27		109,25	189,25		337				
H3-3	30		150	230		412				

A-TEC
SCIENCE OF SILENCE

ALENE: Den store fordel med smyg-
jakt er at du ofte lykkes i å komme
innpå viltet. Men du jakter alene og
mister det sosiale aspektet.

FOTO: ARNE T. HAMARSLAND

25 TIPS FOR Å LYKKES MED SMYGJAKTA

Snikende suksess!

Enten du er jeger, fotojeger eller bare synes det er moro å komme nær innpå ville dyr og fugler, er det viktig å bevege seg usynlig og lydløst. Her får du vite hvordan.

TEKST: DAG KJELSAAS OG KNUB BREVIK

Smygjakt er en usosial jaktform. Du jakter alene, med de fordelene og ulempene det innebærer. Den store fordelene med smygjakt er at du ofte kommer i en fordelaktig skuddsituasjon. Viltet er i beste fall ikke klar over deg, noe som gir ro og sikre skudd. Og er det feil dyr, trekker du deg bare rolig tilbake og jakter videre. Du uroer i liten grad terrenget rundt deg.

Den gleden du føler etter en vellykket smygjakt, er også noe for seg selv. Du har på egen hånd overlistet et dyr med langt skarpere sanser enn deg.

Ulempen med å jakte alene er at du ikke har noen til å hjelpe deg i et knipe-tak. Du er ofte også henvist til å transportere ut dyret på egen hånd. Og du legger beslag på en del terreng helt alene.

Men la oss ta jaktformen del for del.

Her er 25 tips, basert på selvpoplevde situasjoner.

1. BEVEG DEG RIKTIG – OG PÅ RETT TIDSPUNKT

Det er lettere å lykkes under smyging om du er kjent i terrenget. Med kunnskap om dyrestier, bekker og forskjellige terrengformasjoner er du langt bedre rustet enn om du trår ukjent mark.

Innimellom må du bare lage lyd – som når du passerer ei ur av småstein, går i tørrkvist eller river opp en borrelås. Gjør det når dyret lager støy selv, beveger seg, spiser eller klør seg. Hvis et fly passerer eller du er i nærheten av bilvei, benytter du selvsagt motorduren som dekke.

2. DETALJENE TELLER

Et lyst menneskeansikt er som en varsel-lampe i naturen. Med mindre du har heldekkende, mørkt skjegg eller brun hud bør du dekke deg med lueskygge, ansiktsnett eller kamuflasjefarger. Mors «malerskrin» kan brukes, eller jord og leire.

Husk at detaljene teller. Og summen av flere små detaljer du forbedrer, kan fort bli til en skuddmulighet. Slike detaljer kan være reimfestet som knirker, men som stilner etter en dråpe olje. Eller det store, hvite merket på lua, som du sverter med litt kull eller tusj.

FOTO: KNUT BREVIK

DEKK DEG TIL: Ansiktet ditt lyser opp i skogen. Dekk deg til, eller bruk jord og leire!

FOTO: TOM FURUSETH

NESTEN I MÅL: Smyggingen har lyktes, dyret er i sikte, og nå gjenstår bare skuddet ...

3. GJØR NOE UVENTET

Rist i vegetasjonene som en annen bukk som feier! Hvis du er oppdaget og skjønner at dyret skal til å stikke av, kan siste utvei være å gjøre deg helt synlig.

I lyd, fakter og utseende bør du være minst mulig menneskelig. Krabb, lag gryntelyder og lat som du ikke er interessert i dyret. I noen tilfeller virker det slik at du blir sett på som noe ufarlig!

4. GÅ SAKTE OG STILLE

Generelt beveger jegere seg for raskt i terrenget. Viltets muligheter til å oppdage deg før du oppdager det, øker med hastigheten din.

Dyr kan godta mange endringer i landskapet rundt seg, bare de skjer sakte nok. Du kan forsere åpne felter fullt synlig om du bryter den oppreise menneskeformen og bruker veldig lang tid, med sakte bevegelser.

Beveg deg stille i skogen hele året – øvelse gjør mester. Du vil raskt legge merke til at det er slitsomt å gå stille, og en times intens konsentrasjon kombinert med smyging er en slitsom affære.

Hører du deg selv, kan du for øvrig være helt sikker på at rådyr eller elg i nærheten gjør det samme!

5. HØY OG LAV FRAMRYKKING

Terreng og byttet bestemmer om du skal gå oppreist, bøyd, krabbe eller åle deg fram. Det er den høyst plasserte kroppsdelen som ofte roper deg, og krever terrenget at du må ned i lav åling, ja, så må du bare kare deg fram liggende, ved hjelp av knær og albuer.

6. STØYENDE «DUPPEDITTER»

Husk å skru av mobilen, og plugg igjen jaktradioen når du smygjakter. Ikke noe – tro oss – er så surt som å ha klart å stille innpå elgoksen og deretter oppleve at mobilen ringer med en glad trudelutt!

Metallgjenstander som klirrer, glidelåser, metallknapper og nylonreimer som slår i vinden må tapes fast, gjemmes eller fjernes. Patroner som skramler løst i lomma er fy-fy!

Lyddempere har det med å skape en unaturlig lyd i skogen når de skraper mot vegetasjon. Et lag med kamo-tape sikrer stillhet. Reimfester trenger innimellom en dråpe olje! Ellers kan de fort knirke og pipe. Det kan være nok til at dyret hører deg.

7. IKKE SE PÅ KLOKKA

Smyggjakt er en tålmodighetsøvelse, og

LAG LYD: En utvei kan være å gjøre seg synlig – ved hjelp av litt lyd. Rist i vegetasjonen, da etterligner du en bukk som feier.

FOTO: KNUT BREVIK

FOTO: DAG KJELSAAS

aller best som smygjeger er du når du glemmer klokka og nærmest flyter i ett med naturen rundt deg. Har du mistanke om at det står et rådyr i en bekkedal, er det helt OK å bruke hele dagen på å komme deg i en god posisjon – lydløst.

8. TENK SOM ET ROVDYR

Tenk som et rovdyr – og oppfør deg som ett. Det hender at situasjonen låser seg eller at dyret er slik plassert at det er umulig å snike seg innpå usett. Du kan da i noen tilfeller, og som en siste utvei, kaste en stein over eller til siden for dyret, men ikke for nær. Dette kan resultere i at dyret trekker vekk fra lyden av nedslaget og mot deg.

Se situasjonen fra «byttets» synsvinkel. Hvordan vil dyret du skal snike deg innpå oppfatte bevegelse, lukt og lyd som du lager? Tenk på lyd, lukt og synet av deg selv.

9. BRUK KIKKERT

Hvis det ikke er for tett, ha alltid kikkerten tilgjengelig rundt halsen. Et par elgører eller et rådyrgevir er ikke så lett å få øye på uten kikkert. Synes du kikkerten slenger og er i veien, kan du eventuelt feste den til jakke med en strikk.

Kikkerten bør ha gummiarmering eller en overflate som ikke bråker i kontakt med omgivelsene.

10. HVA SER VILTET?

Dyr har en egen evne til å oppfatte at de blir stirret på. Øyne forbindes med

FOTO: KNUT BREVIK

STILLE I SKOGEN: Trekk sokker utenpå støvlene, så lager du mye mindre lyd under fremrykkingen.

ALLTID TILGJENGELIG: Kikkerten bør alltid være tilgjengelig; du vet aldri når du får bruk for den!

faresignaler, så hold dem halvt lukket og unngå intens stirring når du er nær.

Hjortevilt har dårligere fargesyn enn mennesker og opplever verden i blå-grønne toner. Derfor kan du bruke røde eller oransje signalfarger uten at dyra skremmes. Men sterke kontraster vil de oppdage, så sørg for at klærne du bruker,

ikke står i grell kontrast til hverandre eller omgivelsene, som for eksempel svart jakke mot snø.

Unngå reflekser. Blanke overflater kan rope deg på ett sekund hvis de reflekterer sollyset. Dette er viktig å huske når du bruker briller, kikkert eller fotoapparat. Unngå silhuettvirkning. Tenk nøye etter

IKKE SLIK: Unngå å stille deg i silhuett.

FOTO: TOM FURUSETH

om du står i fare for å vise deg med himmel eller vann bak, eller i sterk kontrast mot bakgrunnen.

11. LOKKING OG SMYGING

Lokking kombinert med smyging kan være uhyre effektivt. Mange lokker underveis, og både med tanke på elg og rådyr kan dette være svært effektivt.

Se deg over skulderen når du smyger og lokker. Det kan komme dyr ruslende mot deg.

12. STOPP – OG LYTT

Lær av dyra: stopp ofte og ta lyttepauser. Selv om dyra er utrolig dyktige til å bevege seg stille, går heller ikke de totalt lydløst.

Ikke stabb fram og se ned på føttene dine. Riktignok må du se hvor du trår, men samtidig må du aktivt bruke øynene

både framover og til sidene. Husk at for hvert steg du tar i skogen, er du et steg nærmere et vilt!

13. MORGEN OG KVELD

Smygjakt drives best når dyra er i sakte bevegelse og på beiteplasser. Dermed peker grålysningen og skumringen seg ut som de beste tidspunktene.

14. FØLG ELVA ELLER BEKKEN

Bekkedaler og senkninger i terrenget er ideelle steder å rykke fram. Det er nesten alltid best å velge de laveste linjene i terrenget. Følg elva eller bekken. Bekkesuset vil hjelpe deg å kamuflere lyd, men pass på så du ikke plasker unødvendig mye.

15. BRUK LUKTESANSEN

Nesa vår er ikke i nærheten av å være så skarp som dyras. Men noe lukter vi. Bruk luktesansen din aktivt. Kommer du nær nok innpå i riktig vind, kan du lukte dyra! Spesielt dyr i brunst vil du kunne lukte på litt avstand.

16. VIND OG VÆR

Medvind er håpløst. Ta hensyn til dyras fantastiske luktesans, og prøv aldri

å overliste dyr i medvind. Det er ganske enkelt håpløst.

Vinden kan endre seg på kort tid, og noen ganger er rådende vindretning i høyden motsatt av det du opplever i dalene. Sjekk nøye med ei fjær i en sytråd eller dryss litt potetmel ut i lufta hvis du er i tvil om vindretningen.

Sterk vind kan fort bli din beste venn. Da vil ofte hjorteviltets suverene hørsel bli satt litt ut av spill, og viltet blir vesentlig spakere.

Regn sørger for lyd i terrenget, som kan bidra til å kamuflere din egen lyd. Noe lyd vil du nemlig lage, uansett hvor forsiktig du er. Dessuten har viltet en tendens til å bli litt spakere i regnvær.

17. OVERHØYDE ER BRA

Ofte er det en fordel å smyge seg nedover i terrenget. Tilsynelatende virker det ikke som om dyr forventer at faren skal true ovenfra. Spesielt under hjortejakt kan det være en stor fordel å slippe seg nedover i liene.

18. PLANLEGG FRAMRYKKINGEN

Studer terrenget nøye før du setter i gang. Tenk etter hvor du vil rykke fram, og om det er punkter der du ikke vil klare å komme usett videre. Det kan være strategisk og tidsmessig riktig å velge en stor omvei framfor å prøve en umulig rute.

Dyr er vare for bevegelser mot siden, opp eller ned. Går du rett imot, er det

FOTO: JOHN OLAV VINGE

FRYS: Om dyret brått hever hodet og stirrer mot deg, må du holde deg helt i ro.

ofte utrolig hva de kan godta. Prøv å unngå sideveis vagging eller humping med kroppen hvis du går rett imot.

19. RULL DEG FRAM

Åling kan bli svært slitsomt eller vanskelig. Et alternativ er å rulle seg framover! Alle kroppsdelene holdes lavest mulig, og bakken bør være relativt jevn.

20. SIKKERHET ER ALLTID VIKTIG

Forsikre deg om at du er alene i det aktuelle området. Gjør klare avtaler med andre jegere, eller grunneier, om hvor du jakter.

21. KLÆR OG FOTTØY

Det er nesten umulig å drive snikjakt med stive klær som lager lyd mot underlaget. Myke stoffer er absolutt å foretrekke. Er du i tvil om tøyet ditt bråker, stryk en grankvist over jakka og lytt.

Eksempler på lydløst tøy er fleece og vadmél. Støvler i lær eller gummi bråker når det er tørt i skogen. Trekk en stor sokk utenpå og tape den fast øverst, så den ikke glir ned. Alternativt kan du snike deg de siste meterne i bare sokkelesten.

I regnvær er dyra ofte spake, så forutsetningen for å lykkes under snikingen er gode. For å unngå at regntøyet bråker mot omgivelsene, tar du ganske enkelt genser og ullbukse utenpå.

Lobber, som er forsterkede ullsokker, er spesialfottøy for dem som vil gå lydløst. Nesten like bra er tettstrikkede eller tovede sokker ytterst, plastpose under og to par sokker innerst. Du går da lydløst og er varm og tørr på føttene.

Hendene er ofte markert lysere enn omgivelsene rundt. Dekk dem til med tynne grå eller grønne vanter, eller bruk kamuflasjemaling.

22. «FRYS» BEVEGELSEN

Dyr kan plutselig heve hodet og nistire mot deg. De har da sett eller hørt noe mistenkelig, og det er livsviktig at du «fryser» bevegelsen. Hvis du blir så sliten at du ikke klarer å holde balansen eller holde deg i ro, så forsøk å foreta en jevn bevegelse rett ned mot bakken.

FOTO: BJØRN BRENDBAKKEN

23. HVIS DYRET STØKKES

Støkker du dyr, er ikke nødvendigvis løpet kjørt! Det avhenger av hvordan det er skremt. Værsetter du det, er det definitivt borte. Men har det bare hørt en ufarlig lyd, kan det stille seg opp eller bevege seg innenfor skuddhold av ren nysgjerrighet.

24. VÆR STRATEGISK!

Hvis et dyr beveger seg i en annen retning enn du hadde forventet, kan det være smart å trekke seg helt tilbake, for så å gjøre en omgående bevegelse og komme inn fra en annen kant.

25. SMYGING OG ÅLING

Smygjakt kan drives i nesten alle typer terreng, men du kommer stillest fram langs stier, på fuktig mosemark og i underskog uten tørrkvist. Gå heller store omveier på lydløst underlag enn en snarvei gjennom ugreit terreng der dyra nesten alltid vil høre deg.

Åling er ofte en nødvendig og slitsom del av smygjakta, men må skje sakte og kontrollert. Enkelte åler seg fram i et tempo som gjaldt det livet. Og vær forsiktig med våpenet. Det er fort gjort å dunke børsa borti stein og annet når man skal skyve den foran seg.

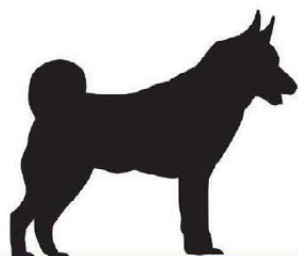
Bedømming av skuddsjanser

Med unntak av apporterende hunder, er jakthundenes oppgave å skape skuddsjanser. Dette bedømmes på jaktprøver, men når det i tillegg skal konkurreres, kan det fort bli komplisert.

JAKTHUNDER HAR I MANGE TUSEN ÅR vært et viktig bidrag til at jegerne skal lykkes i jakten. I dag er ikke jaktresultatet like livsviktig – bokstavelig talt – men for livskvaliteten betyr det mye for mange å kunne jakte med hund.

Ikke minst med dyktige jakthunder. Og for at jegerne skal kunne det, bedrives målrettet avl. Jaktegenskapene blir bedømt på jaktprøver, funksjonalitet og mentalitet på utstillinger, og ut fra dette blir avlshunder valgt ut. Hvor mange av egenskapene som blir bedømt på jaktprøver som er arvbare, er derimot gjenstand for diskusjon. I tillegg hevdes det at en jakthundvalp har halvparten av sine egenskaper medfødt, og resten er opp til eieren og hvor mye arbeid som legges i hunden.

Jaktprøvere reglene er naturlig nok forskjellige om det dreier seg om stillende, drivende eller stående hunder, men fellesnevneren er at hundene skal skape skuddsjanser for førerne. Fullt så enkelt er det imidlertid ikke da man har lagt til flere andre faktorer og i tillegg har begynt å konkurrere med jakthundene.

Jaktprøvere reglene er naturlig nok forskjellige om det dreier seg om stillende, drivende eller stående hunder, men fellesnevneren er at hundene skal skape skuddsjanser for førerne.

Hundekonkurranser er greit nok, så lenge det dreier seg om å løpe raskest rundt en bane eller som hundespann bruke kortest tid over Rørosvidda, men jakthundene blir stort sett ikke sluppet i samme terreng. Unntaket er stående fuglehunder i vinnerklassen på høyfjellet, hvor to og to hunder blir sluppet sammen, og det er om å gjøre å finne fugl først, i tillegg til å ha fart og stil.

Under for eksempel Norgesmesterskapet for løshunder på elg deltar 30 hunder, og disse blir sluppet i romslige terreng med bra avstand, så prøveområdet kan omfatte flere kommuner.

Hundenes prestasjoner blir så bedømt av ulike dommere på de ulike terreng, og forutsetningene vil naturlig nok variere. Fra hunden som får tak i et folkestøkt ungdyr som aldri vil stå skikkelig, til den som finner ei elgku som er så stedbunden at dommeren må bruke utestemme for å få støkt etter full lostid.

Poengsettingen blir selvsagt helt forskjellig i disse to eksemplene, og da å sette dem opp mot hverandre og kåre en vinner virker mildt sagt kunstig. Apropos vinner, så har det hendt at den kårede NM-vinneren står i skogen og loser – forhåpentligvis fortsatt på elg – under premieutdelingen, mens eieren tar imot kongepokal, hundepoaler og sekker av hundefôr samt heder og ære.

Er det en hannhund, så vanker det nok også en del paringer, for NM-vinner tittelen gjør seg godt i valpeannonser, selv om ikke alle er enige i det. De som gransker avlslinjer lar seg ikke imponere av en NM-tittel og river seg i det håret de har igjen når de ser tisperieres bruk av en hannhund de mener ikke avler bra.

For en del år siden jaktet vi rådyr i Skien-området med to dreverentusiaster. Begge var jaktprøvedommere og eiere av jaktchampioner. I tillegg hadde den ene ei tisper som aldri hadde blitt startet på jaktprøve. Hun var løs i målbruket, jaget sakte og kom raskt igjen om rådyret dro rett ut.

Tispa låt så fort hun ble sluppet, men økte lostakten når rådyret eller rådyrene var på bena, og det buktet veldig trangt, til stor glede for oss på forpost. Om rådyrene ikke ble skutt på post og dro ut, kom tispa tilbake etter fem–ti minutter og tok ut nye dyr.

Da jaktchampionene ble sluppet og fikk los som det ikke ble skutt for på første eller andre runden, dro det ofte ut, og de hang på. Dette var for det fantes hundepoaler, så da var det bare å fyre bål og vente. Og det kunne ta tid.

Etter en to–tre slike hendelser kom det et utbrudd fra Trond, som ikke var kjent for sine diplomatiske evner: – Dere kan ta og koble disse fordømte jaktchampionene deres og slipp heller tispa. Vi er her for å jakte og skyte rådyr, ikke sitte og fyre bål.

VERDENSNYHET!

e VITARA

PRIS OG AVGIFTSVINNER
FIREHJULSTREKK 2025

Elektrisk SUV med firehjulstrekk Som skapt for norske forhold

Avansert ALLGRIP-e 4x4 inkl. i prisen

Fire kjøremodus inkl. Trail-mode

412km WLTP rekkevidde

Suzuki Connect App

40/20/40 Justerbart baksete

Opptil over 500 l bagasjerom

Høy bakkeklaring

Les mer på suzuki.no

**Introduksjonspris
e VITARA ALLGRIP-e 4X4 fra kun 334.500,-**

SNOWTRAIL-UTSTYRSPAKKE INKLUDERT I PRISEN

19 tommer mørke aluminiumsfelger • 10-veis elektrisk justerbart fører sete • Ambient stemningsbelysning • Adaptive fjern- og hovedlys
Ikonisk 3-point led matrix • Trådløs mobillading • Stemmestyring • INFINITY by Harman lydsystem med subwoofer • Oppvarmet ratt & frontrute • 10.25-tommers skjerm & 10.1-tommers senter skjerm • Apple Carplay og Android Auto • 360 graders kamera

**Brått festes blikket mot ei rype
som sitter stille på skuddhold foran meg.
Raskt er jeg i skytestilling, og rypa
strekker halsen.**

Sulten jeger jakter best

Glem julaften, bursdag og nyttår, det er 10. september som gjelder. Aldri før har jeg gledet meg så mye til en dato, etter flere uker med fisk, bær og sopp.

TEKST OG FOTO: JOAKIM AURSTAD RENNAN

For meg, som for så mange andre, var det småviltjakt som i sin tid var inngangsporten til jegerlivet. Rundt halvparten av landets jegere bedriver småviltjakt, og rypejakt er den klart største jaktformen. Da er det ikke rart om den magiske datoen 10. september er kryssset av i kalenderen.

Fjorten dager og flere mil er tilbakelagt. Midt i villmarka står fem eventyrlystne ungdommer fra Alta folkehøgskole. Nærmere bestemt befinner vi oss i Anárjohka nasjonalpark sørøst på Finnmarksvidda, langs elva Anárjohka ved grensen til Finland. Vi går det nye halvårskurset Circum Polar Finnmark, og denne høsten skal vi være ute en hel måned og leve av landet.

Så langt i turen har fisk, bær og sopp vært viktige næringskilder, mens lysten på kjøtt har vært med oss i noen dager nå. Endelig kan vi pakke bort fiskestanga og ta hagla ut av sekken for å jakte på viddas hvite vinger – på utsiden av selve nasjonaparken, vel å merke.

FERSKE JEGERE

Flere av dem jeg er på tur med har aldri jaktet før. Selv tok jeg jegerproven for

**RYPELYKKE: Lykken er når alt
klaffer og man får kjenne på
mestringsfølelsen.**

**SOLNEDGANG: Sola går
sakte ned mens vi ser tilba-
ke på en fantastisk jakt dag.**

noen år siden, men det var først ett år tidligere at jeg kom meg på jakt. Da var jeg på fjellrypejakt på Sorøya i Vest-Finnmark, hvor jeg fikk min første rype. Siden har jeg vært ivrig rypejeger.

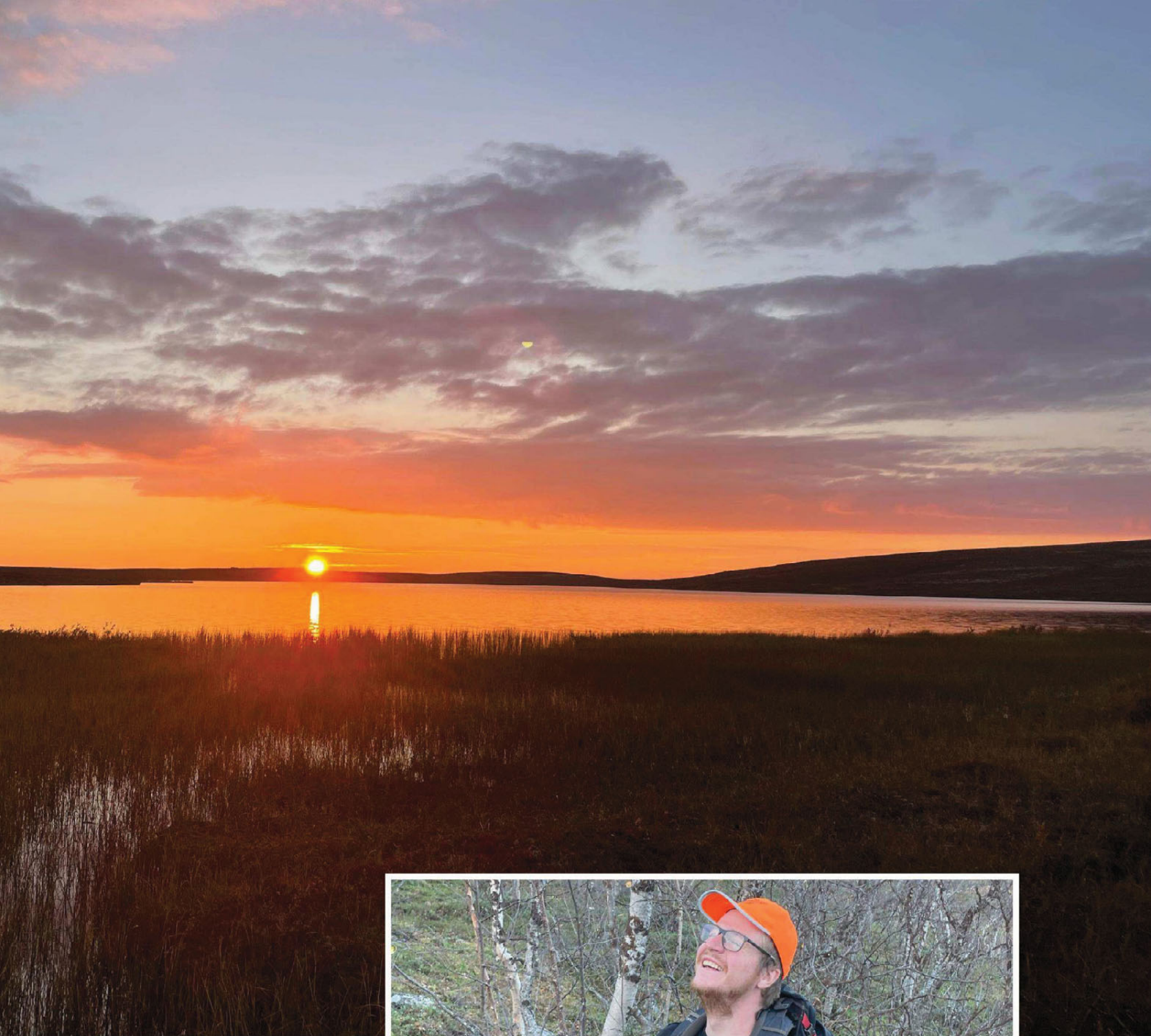
Kompisen min Benjamin er den ferskeste jegeren, men deler min iver og entusiasme. Vi snakket tidlig på turen om at vi to ønsket første jaktdag sammen.

Klokka seks om morgenen står vi med ferdig pakket sekk, klare til å gå på jakt. Sola er på vei opp, og det er en stille og fredfull morgen. Pulsen stiger idet vi nærmer oss det første store bjørkekrattet.

Brått flyr fem ryper opp rett foran meg. Raskt løfter jeg hagla og sikter på den bakerste. Allerede ti minutter inn i jakta legger jeg den første rypa i sekken. Jeg

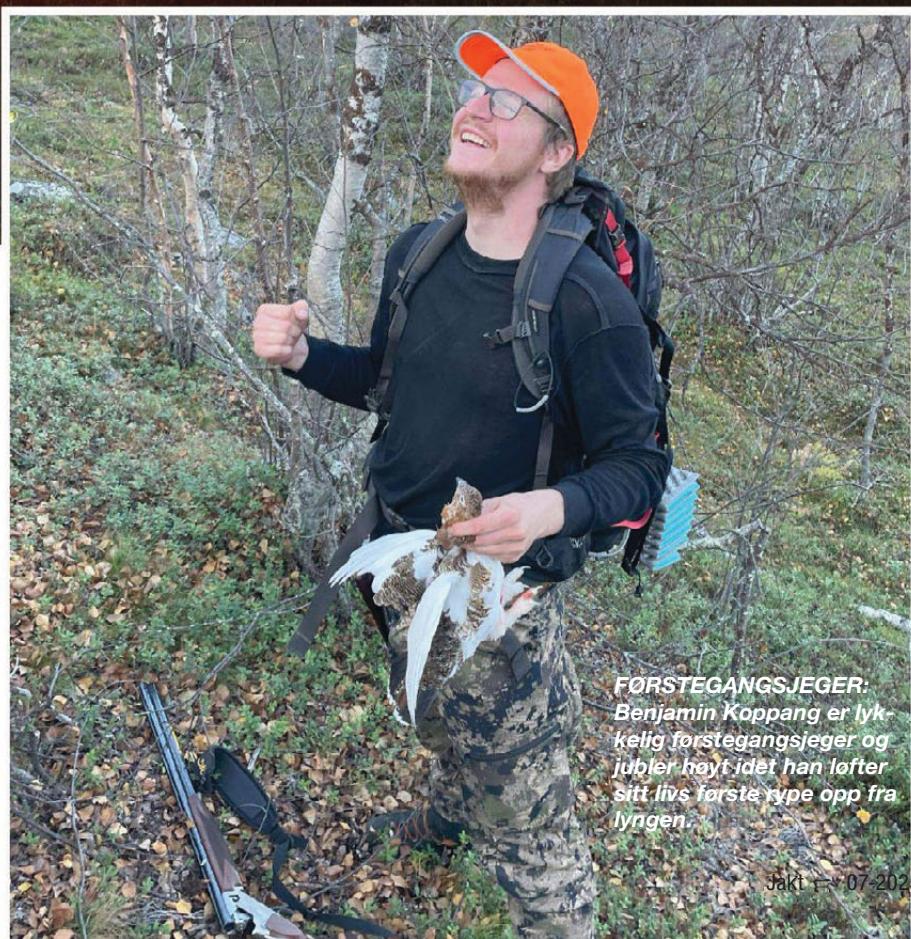
roper ukontrollert: «Jadda!», lettet over at høstens første rype er felt.

RYPEBONANZA

I forkant av jakta har vi studert kartet og planlagt ei rute. Foran oss venter ei elvekrysning, og det viser seg raskt at den ikke går så lett som vi hadde håpet. Til tross for litt irritasjon rundt veivalget, så finner vi en plass hvor vi kommer oss tørrskodd over.

Havregrøt og en kopp kaffe til frokost nytes ved elvekanten, en solrik morgen i frisk høstluft, før vi pakker sammen og beveger oss videre mot et kupert terreng med tett bjørkeskog. Det går ikke lang tid før Benjamin roper: «Rype!»

Jeg snur meg til siden og får øye på

FØRSTEGANGSJEGER:
Benjamin Koppang er lykkelig førstegangsjeger og jubler høyt idet han løfter sitt livs første rype opp fra lyngen.

SMÅVILT

• Ferske jegere på rypejakt

MORGENFUGL: Det lønner seg å være tidlig ute, siden morgentimene og på kvelden er da rypa er mest aktiv. Ti minutter inn i jakta kan jeg legge dagens første i viltnettet.

to ryper i høy hastighet mot meg. Raskt skyter jeg mot den ene, og den faller rett ned. Det føles godt å lykkes.

Benjamin er litt forfjamset over at han ikke fikk skutt, siden rypene fløy mot meg.

Det er nesten helt vindstille, skyfritt og sola skinner. Det er tydelig mye fugl i terrenget. Vi støkker ryper jevnt og trutt, men ofte på litt for lange hold.

Plutselig letter en enslig lirypestegg på skuddhold for Benjamin, som nok blir litt for sein på avtrekkeren. Steggen flyr videre, og haglskuddet skremmer opp flere ryper rundt oss.

SVARTKJELEN

Vi rusler videre og kjenner på kroppen at det nærmer seg lunsjtid. Vi samler litt ved, finner oss en lun plass i sola og fyrer opp et lite bål. Etter mange dager med pulverkaffe, skal nå kokekaffen fram.

Svartkjelen havner raskt på bålet, og det tar ikke lang tid før kaffen er på trekk. Ved bålet nytes sterk kaffe sammen med sjokolade, mens vi snakker oss igjennom dagens jaktsituasjoner.

Ikke lenge etter lunsj ser vi hvite vinger i luften igjen. Begge skyter et bomskudd, men lader raskt om og går videre.

Brått festes blikket mot ei rype som sitter stille på skuddhold foran meg. Raskt er jeg i skytestilling, og rypa strekker halsen. Skuddet går av, og rypa blir liggende. Artig! Nok ei rype i sekken, og jeg kjenner virkelig på mestringsfølelsen.

Jeg ser bort på Benjamin, som allerede er på tur videre. Han sier ikke et ord, og det er tydelig at humøret ikke er på topp. Jeg har selv gått mye på jakt uten å lykkes, og det er ikke så gøy når man ikke føler at man mestrer jakta.

Jeg tommer hagla og pakker den på sekken. «Hva driver du med?» spør Benjamin. «Nå er det din tur til å skyte», svarer jeg. Han mener det er tull at jeg pakker ned hagla, men jeg merker at han setter pris på det.

SNUR FORTVILELSE TIL GLEDE

Vi har jaktet i mange timer. Klokka nærmer seg 17, og vi har avtalt å være tilbake ved leiren for å møte resten av turfølget klokka 18. Benjamin er ikke vanskelig å lese, nå har han nesten gitt opp.

PUST I BAKKEN: Lunsjbål med svartkjele er obligatorisk når man er på jakt. En kopp kokekaffe gjør godt før vi jakter videre.

«Du må holde motivasjonen oppe, den siste timen er den beste», sier jeg med overbevisning i stemmen, mens jeg håper at han får en god skuddsjanse snart.

Vi trasker oss gjennom et skogholt som virker spennende. Terrenget er kupert, med mye bærlyng og tettvokst fjellbjørk. Ti meter fra meg går Benjamin, klar til å skyte. I sidesynet ser jeg at han

løfter opp hagla idet ei rype flyr opp foran ham. Den flyr ikke langt før et hagleskudd, etterfulgt av et gledesbrøl, høres over hele Anárjohka.

Benjamin knekker hagla og løper bort til rypa som ligger i lyngen. En glad og lettet førstegangsjeger holder opp sitt livs første rype, og smilet går fra øre til øre. Da var dagen komplett!

Vel tilbake ved leiren samles vi rundt bålet og tilbereder et festmåltid fra dagens fangst. Menyen består av ferske rypebryst servert med tyttebærsyltetøy, rørt av ferske bær rett fra lyngen. Og den beste viltsausen jeg noen gang har smakt!

VILLMARKS-GALLA: Jakt-dagen avsluttes med et festmåltid av dagens rypefangst. Her bruker vi hele fuglen: Bryst, hjerte og lår stekes i panna, mens skroget brukes til å koke kraft.

MAGASINET

JAKT, FISKE OG FRILUFTSLIV

Dovrefjell
NORSK DESIGN

**STORT UTVALG AV
JAKTBEKLEDNING!**

ACLIMA®

**STORT UTVALG AV
ULL FRA ACLIMA**

**BEST-
SELGERE!**

KLÆR OG UTSTYR TIL JAKT - MYE FOR PENGENE

599,-

WOOL MESH POLO

699,-

HEAVY ULLSKJORTE

899,-

HYBRID
HUNTER FIBERPELSJAKKE

699,-

FOREST CLASSIC STOLSEKK

899,-

JAKT 40 SEKK

999,-

SITTING HIDE KAMUFLASJETELT

PULSAR

HIKMICRO

TERMISKE KIKKERTER

EKA
ESKILSTUNA, SWEDEN

SWINGBLADE KNIV

VORN

BEST-
SELGER!

JAKTSEKKER

ICOM

JAKTRADIOER

SAKO
SINCE 1921

norma
DEDICATED SINCE 1902

Sellier & Bellot

Nitedals

AMMUNISJON TIL RIFLE & HAGLE

STORT UTVALG AV JAKTUTSTYR - SE MAGASINET.NO

FOCUS

AVSTANDSMÅLER

KIKKERTER

reolink CAMOVUE

VILTKAMERA

CRISPI

VANNTETTE JAKTSTØVLER

GARMIN

HUNDEPEILER

Tetra Gun

NITEforce

VÅPEN- OG SKYTTERILBEHØR

MAGASINET.NO

Telefon 32 84 99 10 - post@magasinet.no

DRAMMEN: Dråpen 18, 3036 Drammen
HAMAR (Furnes): Arnekværnvegen 10, 2320 Furnes
TRONDHEIM: Ivar Lykkes vei 6B, 7075 Tiller
FØRDE: Friluftsbua, Naustdalsvegen 5, 6800 Førde

Én jakt – FEM jaktformer

Vi har snakket med noen elgjegere som driver ytterst forskjellige former for elgjakt. Hvilken jaktform som er edlest, mest spennende, mest krevende eller mest effektiv kan diskuteres, men ikke her og nå. La oss heller høre hva de enkelte jegerne får ut av sin form for elgjakt!

TEKST OG FOTO: DAG KJELSAAS

Med seige tak har smygjegeren nådd langt opp i fjellbandet. Etter flere kilometer med tøff stigning opp fra dalbunnen er han endelig framme ved et av utkikkspunktene i terrenget. I fjellet har snøen ligget allerede fra første jaktdag, mens det bare er flekker med hvitt nede i bjørkeskogen.

Vel framme har jegeren tatt fram vindduken og pakket seg inn i tørre klær. Sittende på en bit av et reinskinn legger han albuene på knærne og løfter kikkeren mot øynene. Flere kilometer terreng gjennomgås nøye. Øynene søker etter mørkt gråbrune flekker både i åpent fjellterreng og i lier med tett bjørkeskog.

Jegeren vet at han før eller seinere vil oppdage elg, kanskje en times marsj unna. Når det er gjort, må det avgjøres om elgen er aktuell å jakte på.

Det hjelper lite å finne voksne dyr om laget bare har kalv igjen på kvoten. Når riktig dyr er funnet, begynner utfordringen ved å snike seg usett inn på skuddhold.

POSTERINGSJAKT

I lavlandet et helt annet sted er 20 jegere samlet på gårdstunet utenfor en stor

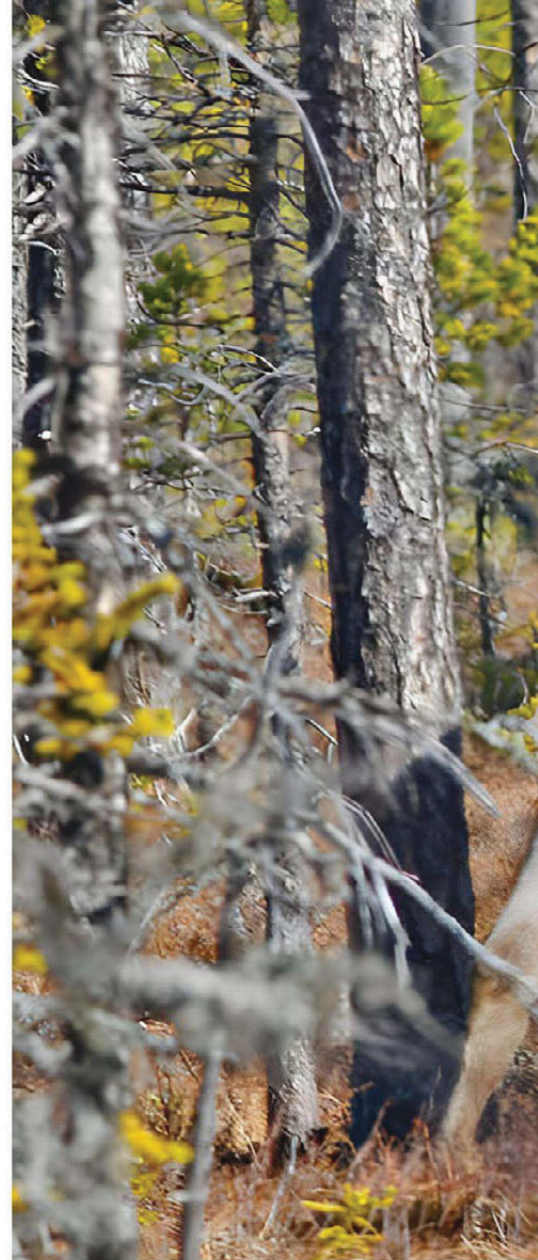
låve. Noen skal drive, mens 14 av dem skal sitte på post. En hatt går rundt. Oppi den ligger det lapper der det står navn på poster, og jegerne er spente på hvor de skal sitte. Alle vet at det oftest skytes elg ved Storokseposten, der elgene har sin naturlige passasje enten de jages eller rusler fredelig i grålysningen.

Den lykkeligste av postjegerne er også en av de yngste. Ungjenta har tatt jegerprøven for to år siden og var med på elgjakt i fjor uten å skyte noe. Nå står hun med lappen som forteller at hun skal sitte på Storokseposten. Hun blir med i en bil som setter henne av 100 meter fra posten. Dit går hun stille og finner bjørka med plankebiten som viser hvor hun skal sitte.

Stolsekken settes ned, og hun puster spent. Snart vil drevet starte, og hun vet at det er store muligheter for at det vil komme elg langs stien som går bare 50 meter unna.

MED OG UTEN HUND

Samtidig har en elghund los i et annet terreng. En elgfamilie med ku, okse og kalv står i tett småskog og er lettere irritert og litt skremt av elghunden som

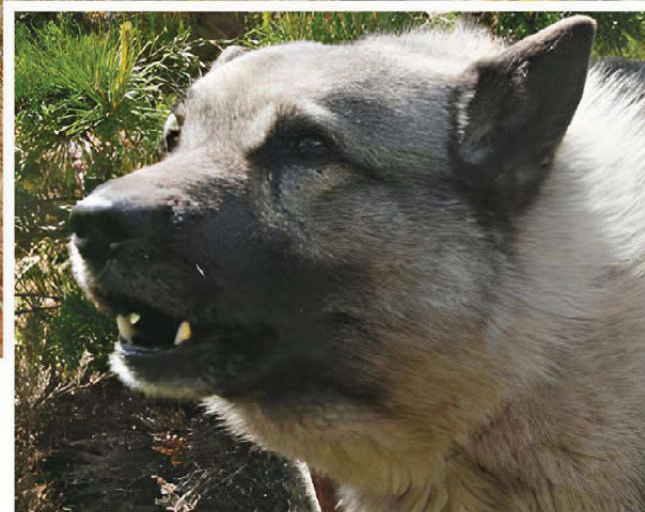
STORVILTET: Vi har elg i alle landets fylker, og den trives både i lavlandet og opp mot fjellet. Det innebærer at jaktformene kan være vidt forskjellige.

ikke vil gi seg med bjeffingen. Hunden loser ekstra ivrig etter at den har blitt klar over at «han far» er i ferd med å snike seg innpå. Elgene er opptatt med hunden, men jegeren vet av erfaring at dyra absolutt ikke er døve og blinde selv om hunden holder leven.

Vi glemmer selvsagt heller ikke en kamuflasjekledd jeger som følger sakte etter den svarte elghunden sin i et åpent fjellandskap med småbjørk og furu. Hunden drar forsiktig i båndet og går opp på ei tue med forlabbene. Den har elglukt i nesa og skal føre jegeren fram gjennom terrenget til det blir mulig å skyte.

Så forskjellig kan elgjakter være, og mer enn det. Tenk på spenningen hos en jeger som sitter godt gjemt inntil en stein på en kolle og prøver å lokke til seg elgen, eller på taktikken som må vises når en jeger følger ferske elgavtrykk i snøen.

JAKTFORM: LØSHUNDJAKT

JEGER: Helge Johansen

ELGJAKTDAGER PR. ÅR: 55

VÅPEN/AMMO: Browning X-Bolt Super Light/.308Win

ØVRIG UTSTYR: GPS-tracker som gjør at alle i jaktlaget kan følge hverandre på mobilen. Myke kamuflasjeklær.

JAKTOMRÅDE: Sørkedalen

HVORFOR: – Jeg foretrekker denne jaktformen fordi jeg liker å høre på bikkja når den er i los. Derfor jakter jeg også elg med finsk spets noen ganger, som er en rase som er kjent for kraftig bjeffing, forteller Helge, som på bildet er sammen med en bare 10 uker gammel norsk elghund grå.

– Å lykkes i samarbeidet med hunden er noe av det store ved løshundjakta, en jaktform som er spennende i alle faser. Det er dessuten en sosial jakt, der postjegerne opplever spenningen ved at de kanskje får snike innpå og skyte.

FORDELER MED JAKTFORMEN:

Med en god hund som kan plystres av losen, er det lett å skifte over til å jakte på annet dyr, i fall losdyret ikke skal skytes. Vi har til enhver tid tilgang på ettersøkshund dersom et påskutt dyr ikke finnes med en gang. Med en god hund er jakta effektiv.

ULEMPER: Losen kan dra over til naboen, særlig i små terreng. Det kan

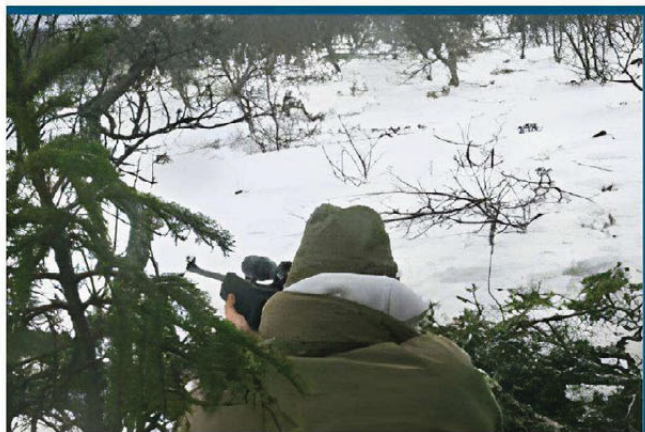
LOS: *Å høre losen er som musikk i ørene til løshundjeger Helge Johansen.*

bli masete å få fatt i en påholdende hund om losdyret forflytter seg langt.

TIPS: Det er viktig at du og hunden er bestekamerater! Jeg lå ute i sovepose med valpen første natta for at den skulle bli veldig knyttet til meg. Lær hunden å komme inn på et signal – men ikke roping – og at den kan gå ut i los igjen umiddelbart om det er OK. Ros hunden mye når den gjør det riktig. Jeg vet at mange ikke anbefaler dette, men jeg tjente inn ett år ved å slippe hunden på elg da den var åtte måneder gammel. Jeg så at den var klok, trygg, og ikke for pågående. Når du sniker forsiktig innpå losen, så ta hensyn til vinden og vær tålmodig!

ELGPOST: Her er elgposten i snølandskap ryddet, slik at ikke bjørkekviser hindrer sikker skyting. Jegeren er fornuftig gjemt i forkant av et tett, lite granholt.

JAKTFORM: POSTERINGSJAKT

JEGER: Hallgeir Granheim

ELGJAKTDAGER PR. ÅR: 25

VÅPEN/AMMO: Sauer 202, 6,5 X 55/Norma Nosler

ØVRIG UTSTYR: Kamuflasjeklær, noe varmt å sitte på. GPS, kikkert, hodelykt.

JAKTOMRÅDE: Imsdalen

HVORFOR: – Det er veldig spennende når du vet at det kan komme dyr på posten, sier Hallgeir Granheim. – Vi har radiokontakt, og jeg bruker GPS, slik at jeg kan følge med hvor hundene beveger seg. Da er det spennende også når det ikke er elg på gang mot posten.

FORDELER MED JAKTFORMEN: Med tilrettelagte poster vil elgen være synbar lenge, og det er lett å avgjøre hva slags dyr en har med å gjøre. Fra en sittende post er det lett å holde støtt i rifla.

ULEMPER: Det kan bli lenge og kjedelig å vente noen ganger. Om vinden snur eller er usikker, blir jaktfølelsen noe dempet. Vi jakter i fjellterreng, og det kan bli kaldt å sitte på post når snøen har kommet. Det hender elgen kommer så raskt at det kan være uforutsigelig å skyte.

TIPS: Sørg for å sitte riktig med tanke på vindretningen. Gå forsiktig inn på posten, og sjekk straks om det er klare skytefelt i de retningene det kan forventes å komme elg. Kutt forsiktig ned kratt eller kvister som er i veien. Bruk en kniv, ikke brekk! Sett deg gjerne ned et sted med ryggstøtte mot et tre eller en stein. Plystre for å stoppe elgen om den har for stor fart. Det er veldig viktig å sitte musestille på posten.

FOTO: BJØRN BRENDBAKKEN

ELG I SIKTE: Fra en god utkikksport er det spennende å følge elg på langt hold, ikke minst hvis en av de andre jegerne er i ferd med å snike innpå.

HVORFOR: Dette er en veldig inkluderende form for jakt. De som ikke skyter, tar likevel del i spenningen og får være med på sin måte. Kombinasjonen av å lokalisere elg og deretter følge jegeren på andre siden av dalen er engasjerende og spennende.

FORDELER MED JAKTFORMEN: Avskytingen er veldig kontrollert, og skadeskyting unngås. Man slipper å gå på elg som ikke skal skytes og kan velge ut et aktuelt dyr i fred og ro. God viltforvaltning ved at svake dyr kan tas ut. Det skytes ikke på stressede dyr, noe som gir god kjøttkvalitet.

ULEMPER: Ingen, men slik jakt passer bare i åpent landskap.

TIPS: Støtte for rygg og føtter gir maksimal nytte av kikkertbruken. Kombinert kikkert- og snikjakt egner seg best i en U-dal med myrområder i bunnen og jevne dalsider. Jegere på begge sider av dalen bruker kikkert og samarbeider via radiokontakt. Viktig å være lommekjent slik at kikkertjegeren ikke må detaljinstruere den som går før i siste jaktfase.

JAKTFORM: KIKKERTJAKT

JEGER: Jan Helgesen deler erfaringer fra sine mange år som del av jaktlag i Stor-Grytdalen.

ELGJAKTDAGER PR. ÅR: 20

VÅPEN: Mauser 30–06.

ØVRIG UTSTYR: Kvalitetskikkert i 10 X 40, jaktradio, klær som ikke bråker i skogen. Isolert vindduk.

JAKTOMRÅDE: Stor-Elvdal

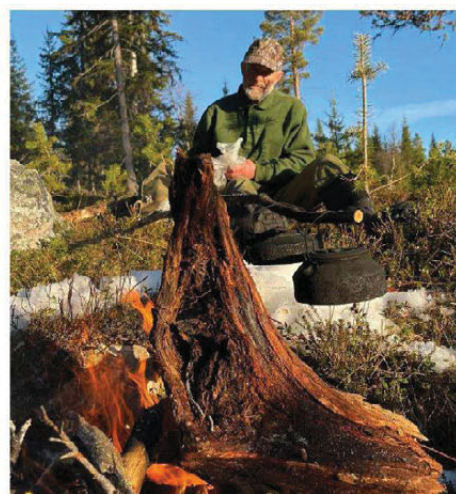

FOTO: RUNE HELGESEN

SPOR: Merker etter elgklauver i jord eller snø kan langt på vei vise hvilken type dyr det gjelder. En god sporjeger vil også se om dyret er på langtur eller kan forventes å stå i nærheten.

BRUNSTGROP: Ferske brunstgroper som lukter av elgurin betyr at det finnes en okse i området. I nærheten av slike steder kan det være gunstig å lokke.

HVORFOR: – Selv om jeg har jaktet mye elg på sporsnø, må jeg understreke at jeg først og fremst er løshundjeger, sier Jan Erik Andersen.

– Men erfaringer fra sporjakt og tolkning av spor og sportegn er viktig, uansett hvilken form for elgjakt man driver.

Det er alltid artig å se hvordan elgen lever og oppfører seg. Sporing er en svært utfordrende og veldig spennende jaktform, som virkelig setter jegeren på prøve.

FORDELER MED JAKTFORMEN: Hvis jeg klarer å tolke selve sporavtrykkene eller merker etter elgen, vil det fortelle om elgen er jaktbar, slik at det ikke brukes unødig tid på dyr man ikke har på kvoten. Jakta blir kontrollert, og elgen er ikke stresset.

ULEMPER: Ingen, men det er selvsagt dumt om elgen støttes og løper langt av sted. Vind og vær kan ødelegge, som ved all annen jakt. Man er avhengig av at det ikke er skare eller bråkete føre.

TIPS: Hvis jeg følger elgspor, vil det lett synes om elgen er skremt og om den har lagt ut på lengre tur eller ikke. Lange steg langs stier mellom større terrengområder tyder på at den vil forflytte seg langt. Hvis dyret har stoppet jevnlig, med spising og vinkling i forskjellige retninger, tyder det på at det kan være i nærheten.

Jeg går U-svinger på den siden av sporet vinden blåser mot hvis jeg antar elgen er nær. Det er vanskeligere å komme innpå ved å følge direkte etter sporavtrykkene, fordi elgen ofte legger seg slik at den har kontroll på baksporet sitt. På barmark er det lett å bli lurt til å tro at spor og sportegn, som møkk, er ferske. Gjørmete vann i bunnen av spor tyder på at det er et ferskt avtrykk. Elgmøkk som er våt eller blank, kan være gammel, sjekk heller om den er varm inni!

JAKTFORM: SPORJAKT

JEGER: Jan-Erik Andersen

ELGJAKTDAGER PR. ÅR: 25

VÅPEN/AMMO: 30-06/Zoli

ØVRIG UTSTYR: Kikkert, kamuflasje, klær som ikke bråker, ski hvis det er mye snø.

JAKTOMRÅDE: Ringebu

JAKTFORM: LOKKEJAKT

JEGER: Bjørn Brendbakken

ELGJAKTDAGER PR. ÅR: 30

VÅPEN/AMMO: Carl Gustaf 1900 kal 30-06/Oryx.

ØVRIG UTSTYR: Kikkert, myke klær, rådyr- eller reinskinn å sitte på.

JAKTOMRÅDE: Folldal

HVORFOR: Dette er en fin, stille jakt uten stress, mener Bjørn. – Det er utrolig spennende når du får svar på lokkingen, eller når du hører en okse som kommer mot deg og at geviret slår mot trær og busker når elgen kommer!

FORDELER MED JAKTFORMEN: Sikre skudd, elgen kommer nær.

ULEMPER: Det er ingen store ulemper, mener Bjørn. – Hvis det lokkes for mye og ukritisk, så elgene skjønner at det er folk som lager lyden, vil de fort lære at de blir lurt. I enkelte tilfeller hender det at elger blir så hissige at lokking innebærer en viss fare.

TIPS: Lokk aldri når det blåser, da vil oksene lett komme på baksiden av deg og få menneskelukt i nesa. Stedet du lokker fra, bør ligge i overhøyde for å minske faren for spredning av lukt. Du må våge å lokke, og ikke gi opp selv om du ikke lykkes hele tiden. Som regel trenger det ikke være veldig stort volum på lyden, så begynn forsiktig. Begynn med kontaktlått, det kan holde i mange tilfeller. En ideell sitteplass kan være inntil en bergvegg.

FOTO: BJØRN BRENDBAKKEN

DEBATT: Det er uenighet hvorvidt det bør være jakt i nasjonalparker eller ikke. Her en rypejeger i Forollhogna nasjonalpark.

VIL HA JEGERNE UT AV NASJONALPARKER

Fronter et forbud mot jakt

Bør vi ha noen nasjonalparker helt uten jakt?

Naturfilmskaper og politiker Arne Nævra er blant dem som sier ja, men Norges Jeger- og Fiskerforbund mener det ikke er nødvendig.

TEKST OG FOTO: TOM SCHANDY

Arne Nævra, kjent naturfilmskaper og tidligere SV-politiker på Stortinget, er en av flere som den senere tiden har tatt bladet fra munnen og sagt at det er på sin plass med jaktfrie nasjonalparker. I sin siste bok «Naturen og oss» (2024) så vel som

i Dagsnytt 18 og Dagsrevyen har han tatt til orde for dette.

JEGERSTØTTE

– Ideelt sett burde det ikke vært jakt i noen nasjonalparker, men jeg ser jo at det er urealistisk. Jeg mener imidlertid

at noen parker burde være jaktfrie, sier Arne Nævra i et intervju i den nyeste utgaven av Villmarksliv.

Han har fått mange støtteerklæringer for sitt standpunkt, også fra jegere. Men det politiske flertallet sier nei.

– Hvorfor er det så vanskelig å få gehør for dette?

– Jakttradisjon og jaktinteressen står sterkt i Norge, ikke minst i distriktene. Det ville nok ha blitt vanskelig å opprette nye nasjonalparker om vi automatisk hadde skrevet jaktforbud i forskriftene. Det er to måter å tenke jaktforbud på. Man kan se for seg et totalt jaktforbud, eller man kan forby småviltjakt, men tillate storviltjakt. Det siste kan være aktuelt om parken ikke har rovdyr.

FORSKJELL: Mange nasjonalparker har ikke nok rovvilt til å kunne beskatte hjorteviltet. Nævra mener det kan være en tanke å tillate storvilt-, men ikke småviltjakt.

ENGASJERT: Naturfilmskaper og SV-politiker Arne Nævra har engasjert seg i debatten om jaktfrie nasjonalparker.

Da må jakt være den desimerende faktoren når det gjelder hjorteviltet. Det letteste er nok å innføre forbud mot småviltjakt i noen av nasjonalparkene. Da er det i hvert fall ikke noe motargument om at bestandene vokser seg for store. Småviltbestanden reguleres greit gjennom naturlige prosesser, i form av predasjon fra jaktfalk, kongeørn og rev med flere.

– Har du noen spesielle parker i tankene?

– Ja, hvorfor ikke begynne med Øvre Pasvik nasjonalpark i Øst-Finnmark. Her er det allerede bestand av store rovdyr, det vil si bjørn. Jeg tenker også at Østmarka er aktuell. Her er det en fast ulvestamme. Parken ligger veldig nær hovedstaden, og det gjør opplevelsesverdien ekstra stor. Videre burde Fulufjellet øst i Innlandet fylke, på grensa til Sverige,

være en aktuell kandidat. Her er det bjørnestamme.

SKY DYR

Men hvorfor mener han det er så viktig at det ikke er jakt i nasjonalparkene?

– Poenget med nasjonalparker er jo å verne om et temmelig intakt økosystem, der naturen går sin gang. Det er jo slik rundt omkring i store deler av verden, så hvorfor ikke i Norge? Jakt fører dessuten til at dyrene blir mer sky, og dermed vanskeligere å observere for folk på tur. I amerikanske nasjonalparker er ikke dyrene sky for mennesker, men i Norge løper de sin vei på langt hold, sier han.

Han presiserer at han ikke vil jegerne til livs.

– Jeg ønsker bare noen flekker på norgeskartet der det ikke er jakt. Et sted jeg kan ta med barnebarna og nyte intakt

Jeg ønsker bare noen flekker på norgeskartet der det ikke er jakt. Et sted jeg kan ta med barnebarna og nyte intakt natur.

41 NASJONALPARKER

Norge har 41 nasjonalparker på fastlandet. I alle disse er jakt tillatt. Det er også sauehold og annen næringsvirksomhet. På Hardangervidda og i mange andre parker har sau fortrinnsrett framfor naturlige forekommende arter, slik som jerv, som kunne bidratt til å ta ut svake og skadde dyr i for eksempel en villrein-

BJØRNEN PASSER PÅ: Nasjonalparker som har bestander av store rovdyr, kan tenkes å være helt jaktfrie. Rovdyrene tar over for jegernes rolle.

natur. En fullstendig natur, der jeg kan fortelle om sammenhenger og kanskje se et levende, større pattedyr, sier den kjente naturfilmskaperen.

RADIKAL ENDRING

Norges Jeger- og Fiskerforbund ønsker ikke jaktfrie nasjonalparker.

– I Norge har vi forvaltningsplaner som er basert på bærekraftige prinsipper, og jakt er en del av den bærekraftige forvaltningen. Artsforvaltning er det bærende prinsippet i Norge. Hvis vi innfører jaktfrie områder «bare for å gjøre det», hopper vi bukk over en godt begrunnet og en strengt regulert artsforvaltning. Det vil være en radikal endring i norsk naturforvaltning, og vi synes ikke det er lurt, sier informasjonssjef Line Lillebø Osfoss.

Hun mener det er en avsporing av debatten å redusere det til en påstand om «uvilje» fra jegernes side om å avse terreng.

– Det er mange steder rundt om i Norge hvor det ikke jaktes, og vi har aldri ment at vi skal kunne jakte overalt. Å vri

FOTO: PRIVAT

UENIG: Informasjonssjef Line Lillebø Osfoss i Norges Jeger- og Fiskerforbund er ikke begeistret for ideen om jaktfrie nasjonalparker.

naturforvaltning fra et kunnskapsbasert til et moralsk eller politisk utgangspunkt, kan være risikabelt. Da går vi bort fra fagligheten, og det kan utfordre forståelsen og aksepten for vern. Jakt er allment og politisk akseptert, som en viktig del av vår friluftskultur, sier informasjonssjefen.

STORTINGET SATTE NED FOTEN

Stortingsrepresentant for Miljøpartiet De Grønne (MDG) Rasmus Hansson har også engasjert seg i jaktfrie nasjonalparker. Sammen med partifellene Une Bastholm og Sigrid Zurbuchen Heiberg lanserte han i vår et forslag om å utrede jaktfrie nasjonalparker. Forslaget innebærer å utrede og foreslå opprettelse av et lite antall faglig baserte områder i eksisterende nasjonalparker, der jakt ikke tillates. Jaktfrie områder vil gi mulighet for en annen type naturopplevelse enn i områder der det jaktes. Forslaget ble stemt ned i Stortinget 1. april i år.

BIOAMMO BLUE

0%
STEEL

0%
LEAD

0%
PLASTIC

Biologisk nedbrytning

Patronen er produsert av et patentert 100% biopolymermateriale basert på materialer av vegetabilsk opprinnelse. Bio-nedbrytbart og bio-komposterbart.

Patronen nedbrytes av karbondioksid, vann, mineralsalter og nye mikrobielle cellulære bestanddeler (biomasse) av mikroorganismer, sopp og alger (rikelig til stede i det naturlige miljøet).

Laget av sink, tinn, alu og vismut
Se mer av Bioammo på Landro.no

MAGNE LANDRØ AS
VÅPEN - JAKT & SKYTEREKVISITA
BØRSEMAKERVERKSTED

Ny rifle til jakta?

Må ny jaktrifle kjøpast fabrikkny, eller kan ei bruka jaktrifle vere eit minst like godt kjøp?

UTVALET AV BÅDE NYE OG BRUKA JAKTRIFLER er stort. Svært stort. Kanskje til og med forvirrende stort både for førstegangskjøperen og den erfarne jeger som er meir interessert i jakt enn jaktrifler. Kva er så mest fornuftig kjøp av jaktrifle, ny eller bruka?

Om fornuft i kjøp av jaktrifle betyr å få mest for pengane kan bruka rifle vere eit godt alternativ. Og då helst i form av ei rifle med godt løp, god bedding og godt avtrekk. Rifle som set det mest viktige første skot på same stad kvar dag, kvar veke og kvar månad. Om dette er boltrifle, halvauto, pumperifle, bøylerifle eller rettrekker er knekkande likegyldig, ingen skyt første skot kjappare og betre med den eine eller andre.

Derimot er eit reint, godt avtrekk vesentleg for å skyte gode treff! Og når godt avtrekk er meir vanleg for boltrifler enn andre riflemekanismer, er og boltrifla ein enklare veg til å ta gode avtrekk. Nå er det få garantiar å få ved kjøp av bruka rifle frå private, men er prisen rimeleg nok er det vel verdt å koste på både nytt løp og bedding om ein har kjøpt ei oppbruka rifle med opprusta løp. Vel å merke om låskassen er verdt nytt løp, for det er slett ikkje alle etter min mening.

Bruka rifler kamra for 6,5x55 er eg meir tvilande til, av den enkle grunn at jegerar med 6,5x55 skyt mangedobbelt så mange skot som jegerar med rifler kamra for andre patroner.

Kva finst så av fornuftige, bruka jaktrifler? Etter eit enkelt søk på Finn ein tilfeldig dag kom desse fram: Lite brukt Remington 700 30-06 med Tasco 3-9, kr 7000; Remington 700 med Leupold kikkertsikte, A-Tec lyddemper og tofot, kr 11000; Remington 700 med S&B 3-12x42 kikkertsikte og A-Tec lyddemper, kr 11900 og Sako 75 30-06, kr 10000.

Greie jaktrifler med pris som kan forsvare både bedding og nytt løp om det er nødvendig. For eg er meir skeptisk til kjøp av rifler med lyddemper enn utan gjenger for demper. Den norske jeger er ikkje spesielt flittig løpsussar, og mange har vanskeleg for å skru av lyddempere etter våte jakt dagar.

Er Remington 700 og 30-06 for kjedeleg? Lyst på litt meir eksotisk? Kva med ei 35 Whelen bygd på Parker Hale Midland mauserlåskasse, eller ei 458 Lott Brno Safari med 2-7 Leupold til kr 10000! Dette er atskillig rimelegare enn å bygge sin eigen for jegeren som vil prøve det meste av patroner! Eller kva med ei Sako 75 338 Win Mag med ny A-Tec lyddemper og Sako montasje til kr 8000? Rifla for den som har lyst til å jakte elg med Elgpatrona med stor E! Ikkje særleg kostbart, og attpåtil temmeleg vanskeleg å tape pengar på når ein er lei av 338 WM rekyl!

Carl Gustaf 1900 Lyx var ei av syttitalets statusrifler, kva med ei 308 Winchester til kr 12000? Eller Sauer 202 Outback 308 Winchester for kr 25000? Sauer 202 OB som var og er ei av dei beste, lettaste og mest presise jaktrifler med enkelt løpsskifte. I dag er 202 OB sjeldan salsvare, og prisen er bevis godt nok på populariteten.

Til slutt to personlege favorittar som eg fann på Finn denne dagen. Først ei Sako L61 30-06 med Zeiss Conquest 3-9x40 og A-Tec demper til kr 10000. Til tross for min skepsis til bruka rifle med lyddemper er Sako L61 30-06 ei klassisk, enkel, robust og vellaga boltrifle, og omtrent like praktisk som allroundpatrona framfor alle andre: 30-06! At fine Kimber 89 BGR 30-06 til kr 15000 ikkje vart seld umiddelbart er ei gåte for meg. At nokon heller vil kjøpe ei ny, moderne, stygg, klumpete, fabrikkklaga rifle nesten uberørt av menneskehand enn ei fin, elegant jaktrifle i klassisk stil er ikkje til å fatte eller begripe. Kanskje på grunn av manglande kjennskap til Kimber 89 BGR? Eller trua på ny rifle? Ikkje veit eg.

Det eg veit er at det finst mange gode, bruka jaktrifler å få kjøpt. Både på Finn og i våpenforretningar. Og det til prisar med mange pengar til overs for treningspatroner samanlikna med kjøp av nye rifler.

Når alt dette er sagt må det og seiast på nytt at med min kjennskap til norske jegerars vilje og evne til løpsuss er eg generelt skeptisk til kjøp av bruka rifler gjenga for lyddemper. Bruka rifler kamra for 6,5x55 er eg meir tvilande til, av den enkle grunn at jegerar med 6,5x55 skyt mangedobbelt så mange skot som jegerar med rifler kamra for andre patroner. Om du vil kjøpe ei fin gamal 6,5x55 bør du forsikre deg om at løpet er sjekka av kompetent person med bore scope, eller med forbehold om eventuelt løpsskifte, eller at prisen er tilpassa kostnaden med å skifte løp.

3 NYE MODELLER FRA VERDENS STØRSTE ELBIL PRODUSENT

BYD
byd.no

SEALION 7 4X4

Den perfekte norske
familiebil fra verdens
største elbilprodusent

Firehjulstrekk
502 km WLTP rekkevidde
578 l baggasjerom
1500kg hengervekt
75 kg takvekt
Høyt utstyrsnivå

**Excellence-utstyrspakke
inkludert – spar 129.000,-**

Lanseringskampanje fra

469.900,-

**SEAL U - Stor SUV med
henger- og takvekt**

**LANSERINGSPAKKE
VERDI 69.000,-
BETAL KR 0,-**

500km WLTP rekkevidde
1300kg hengervekt
75kg takvekt
Høyt utstyrsnivå
82,5 kW batterikapasitet

Lanseringskampanje fra

399.900,-

DOLPHIN

**Vinner Årets bilkjøp Europa
2024 av Autobest**

V2L-funksjon
Varmepumpe
427km WLTP rekkevidde
Høyt utstyrsnivå
345l bagasjerom
5 stjerner NCAP

Lanseringskampanje fra

299.900,-

Fjellrypejakt med stående fuglehund

De fleste forbinder fjellrypejakt med støkkjakt.
Er det mulig å lykkes på fjellrypejakt med hund?
Bli med på fjellrypejakt med stående fuglehund
i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark!

TEKST: CHRISTER ROGNERUD
FOTO: TOM FURUSETH

VINGESKUTT FJELLRYPE:
*Jakter man fjellrype med
fuglehund, finner man lettere
igjen skadeskutt fugl.*

STEINKOSELIG: Det er godt å varme seg på et tyribål i fjellskogen etter en lang dag på fjellrypejakt i høyfjellet.

Det er en nydelig høstdag i september. Sola skinner og det er helt vindstille. Det er perfekte forhold for fjellrypejakt med hund.

Jaktkamerat Vegard Løvmo og jeg er på tur opp mot Bukvassfjellet (1004 moh.) i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark for å jakte fjellrype. Vi har med hver vår erfarne gordonsetter, Frost og Mitza.

STEGGEN SKRATTER

Etter knapt to timers marsj er vi endelig i fjellrypeterrenget. Vi bestemmer oss for å jakte opp til toppen av fjellet. Rett før vi starter på den bratteste stigninga, tar Frost stand og Mitza sekunderer. Han står helt urørlig ved en liten vannpytt omkranset av blokkmark og ur. Frost står med nesa høyt og «peker» mot toppen av berghammeren. Vi går raskt opp til standen, og Frost ser seg over skuldra idet vi nærmer oss. Han vender seg tilbake og stivner til igjen.

Vi passerer standen og speider intenst etter ryper på bakken. Idet vi sniker oss over berghammeren oppdager vi et stort fjellrypekull – kun 10 meter foran oss. Rypene letter, og steggen skratter ertende

før vi får løsnet skudd. Vegard og jeg rekker akkurat å avfyre hvert vårt hagleskudd etter de flyktende rypene.

FULL KVOTE

To fjellryper deiser i bakken, til stor glede for både hunder og jegere. Den ene rypa løper dessverre skadeskutt av gårde på bakken. Begge hundene får beskjed om å søke apport.

Frost overleverer meg den ene fjellrypa, mens Mitza fortsatt søker etter den skadeskutte rypa. Etter noen minutter kommer hun stolt tilbake med den vingeskutte rypa i kjeften. Vegard får overlevert fangsten og knekker umiddelbart nakken på den. I slike situasjoner er det en stor fordel å jakte med fuglehund.

Vi fortsetter tilfreds oppover mot toppen, og vi finner bra med fjellryper.

LIRYPE I FJELLRYPETERRENG: Etter det første snøfallet i oktober, trekker li- og fjellrypa oppover fjellsidene etter hvert som snøen smelter.

FAKTA

I Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark er jakta i perioden 15.–29. september delt i tre 5-dagersperioder, der jaktkort tildeles etter søknad og trekning. Jaktkort fra 30. september legges ut på Inatur. Småviltjakt under tregrensa er ikke tillatt 25. september–10. november av hensyn til elgjakta. Les mer på Snåsa Fjellstyres nettsider ved å scanne koden til høyre.

De trykker godt for hundene, og det tar ikke lang tid før både Vegard og jeg har fylt kvota vår.

FJELLRYPEJAKT MED HUND

Før jeg fikk min første fuglehund for omtrent 15 år siden, jaktet jeg kun fjellrype uten hund. Det føltes feil at Frost skulle være hjemme når jeg skulle på fjellrypejakt, og derfor fikk han bli med. Dette til tross for at jeg hadde blitt fortalt fra flere rypejegere at det var håpløst å jakte fjellrype med hund.

Jeg ble imidlertid positivt overrasket over hvor bra det fungerte å jakte fjellrype med stående fuglehund. Selvsagt støkket Frost en god del fjellryper, men etter hvert som vi fikk mer erfaring sammen, lyktes vi stadig bedre.

I dag jakter jeg fortsatt fjellrype med hund. En av fordelene med å jakte med stående fuglehund, er at den gir deg et forvarsel om hvor fjellrypene sitter. Hvis rypene er lette på vingene eller hunden for pågående, kan det være lurt å gi fuglehunden kommando om å bli sittende igjen etter at den har pekt ut omtrentlig hvor rypene befinner seg. Deretter kan du snike deg inn på skuddhold og forhåpentlig felle ei fjellrype.

DEN FØRSTE SNØEN

Fjellrypejakta foregår høyt til fjells, og det er ikke uvanlig med snøfall i starten

Selvsagt støkket Frost en god del fjellryper, men etter hvert som vi fikk mer erfaring sammen, lyktes vi stadig bedre.

SKYTER FJELLRYPA PÅ BAKKEN:
Det er lurt å gå slik at du kan gå skjult til du er på skuddhold på fjellrypa.

av oktober. Når det første snøfallet har lagt seg på toppene og fjellrypene har begynt å bli hvite, skulle man tro at man finner fjellrypene der. Min erfaring er imidlertid at dette ikke stemmer.

Under slike forhold er det svært vanskelig å finne dem. Har snøen ligget en ukes tid og gradvis trukket seg oppover fjellsidene, følger som regel både li- og fjellryper etter. Først når det kun er snø igjen på de øverste 100–200 høydemeterne, er det gode jaktforhold på toppene.

TRENING GJØR MESTER

Fjellrypene trykker best for hunden tidlig i jaksesongen, når det er lite vind og pent vær.

I stedet for å trykke for hunden, løper ofte fjellrypa unna på bakken, spesielt hvis den har oppdaget hunden eller jege- ren. Det er derfor en fordel å jakte i litt ulendt og kupert terreng, hvor det ikke er så lett å bli oppdaget. I slikt terreng blir hunden tvunget til å gå saktere og trangere, noe som er en stor fordel.

Skal du lykkes med fjellrypejakt med stående fuglehund, må du og hunden trene sammen, og ikke minst finne en strategi som fungerer for dere. Trening gjør mester!

Fjellrypa

Fjellrype er en karakterart i høyfjellet og bor her hele året. Den kalles også skarv eller fjellskarv.

Hunn- og hannfuglen er jevnstore og veier 400–500 gram. Steggen har ei karakteristisk svart stripe mellom nebbrota og øyet som gjør det enkelt å se forskjellen på stegg og høne.

Fjellrypa lever i høyfjellsområder med karrig lyngmark og blokkmark ovenfor vier- og bjørkebeltet. Den bruker stein og eksponert berggrunn som skjul. Fjellrypene favoriserer områder med en nordvestlig eller nordøstlig helning og områder med en variert topografi.

Om vinteren er fjellrypa ofte på næringssøk i bjørkebeltet og lever av krekling og bjørk. Resten av året spiser den vier, lyng, urter og bær.

NÅR DU VIL JAKTE STILLE

Test av smyggjakt- dresser

Skal du snikjakte i skogsterreng, er det en fordel å lage så lite støy som mulig. I denne testen har vi sett nærmere på 6 jaktdresser med membran, beregnet for skogsjakt. Vi har også med én jaktdress uten membran.

TEKST OG FOTO: ARNE T. HAMARSLAND

Testen er utført i vår, og flere av dressene er nye modeller i år. Egenstøy i stoffet og skogsstøy når stoffet er i kontakt med vegetasjonen er vektlagt. I tillegg vurderes gode og praktiske lommer samt andre praktiske detaljer for jakt som positive.

Det er i testen ikke lagt vekt på kamuflasje/ensfarget/signalfarge. Her er meningene mange, og du må selv velge hva du synes fungerer best for deg.

TEST FORSKJELLEN

Hvis du vil teste hvor stor forskjellen kan være når det gjelder støy fra ulik bekledning, kan du for eksempel teste ei skalljakke opp mot en fleece-/ullgenser. Ved den minste bevegelse hører du forskjellen i støy, og forsøker du å ta deg gjennom for eksempel en granskog med tørre kvister, får du virkelig oppleve forskjellen.

HVA ER FELLES?

Dressene vi har testet har noen felles-

trekk. I stedet for å liste disse opp for hver, dress tar vi det samlet her.

- Alle har lommer for jaktradio på begge sider, dette gjør at dressene kan brukes både av høyre- og venstreskyttere uten at jaktradio kommer i konflikt med kolben ved anlegg.

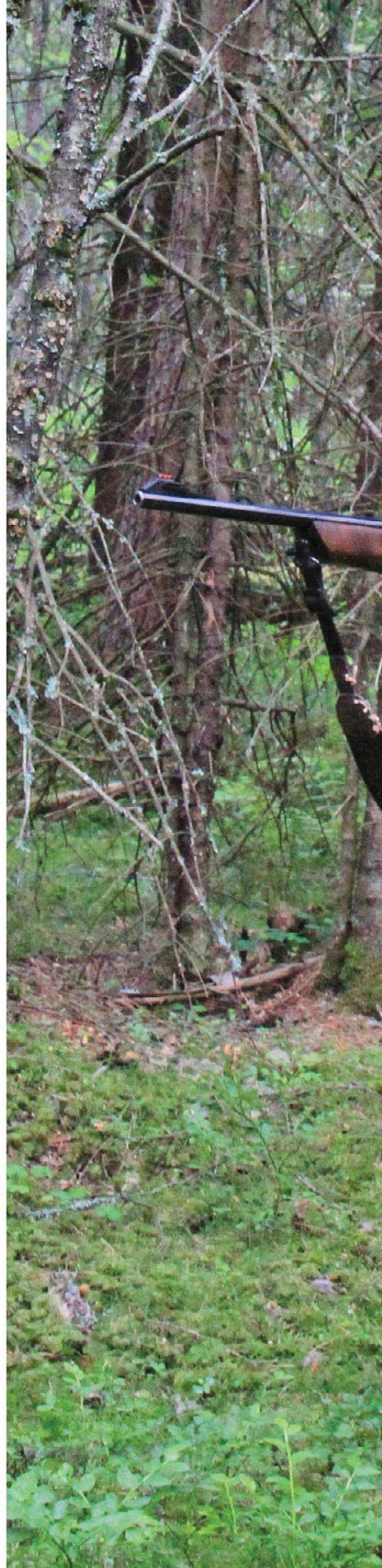
- Alle har rikelig med solide beltehemper. De fleste har også festemuligheter for bukseseler, unntatt Härkila Aspire.

- Alle har hetter med gode justeringsmuligheter, og på alle unntatt Härkila er hetta avtagbar.

- Alle har elastisk snorstramming med snorlås nederst på jakka.

- Alle har dobbel glidelås i front, noe som gir fleksibel lufting og gjør at jakka kan åpnes, slik at den ikke er i veien for låret i bratt motbakke. Alle unntatt Härkila bruker glidelås fra YKK i front.

- Alle buksene er behagelige å bruke rett på huden, og alle buksebeina går utenpå normale jaktstøvler uten problem.

STILT PÅ TÅ: Med en praktisk og lydsvak jaktdress slipper du å bekymre deg for hvor du har saker og ting og om du skulle skrape bort en tørrkvist. I stedet kan fullt fokus være på viltet og på ikke å trække på kvister på bakken.

STØYTEST

Egenstøy måles ved å bevege stoffet ved skulderpartiet 30 cm foran desibelmåler. Det måles maksimal, rask dBA-verdi tre ganger, og gjennomsnitt beregnes. Skogsstøy måles på samme måte, men nå strykes tørr grankvist i en jevn bevegelse over ryggstoffet på jakka.

VANNTETTHET OG PUSTEEVNE

Membranens vanntetthet oppgis i hvor stor «vannsøyle» den tåler før vann trenger gjennom.

6000–10 000 mm:

Tåler lett regn

11 000–15 000 mm:

Tåler moderat regn

16 000–20 000 mm:

Tåler kraftig regn

Over 20 000 mm:

Tåler svært kraftig regn

Pusteevne oppgis i gram oksygen som kan passere membranen i løpet av 24 timer

- Opptil 10 000 g/m²/24 timer egner seg for lavintensiv aktivitet.
- 10 000–15 000 g/m²/24 timer egner seg for moderat aktivitet, som gåing.
- Over 15 000 g/m²/24 timer egner seg for høy aktivitet som gåing i motbakke eller løping.

I praksis vil gode luftemuligheter via glidelåser/lufteåpninger være viktigere enn stoffets pusteevne.

Klær som er behandlet med DWR (durable water repellent) bør varmebehandles (i tørr tilstand) med tørketrommel eller strykejern innimellom for å gjenopprette den vannavstøtende effekten.

STORTEST

• Jaktdresser

SWEDTEAM ALPHA PRO 3-L

SWEDTEAM, WWW.SWEDTEAM.COM

PRIS: Jakke kr 3799, bukse kr 2669

MATERIALER: 100 % polyester, Covertex membran

VANNTETTHET/PUSTEEVNE: 10000 mm/10000 g/m²/24 timer

SKJØTSEL: 40° maskin, strykejern inntil 110°, tørketrommel på lav temperatur. Ikke rens eller klorbleking

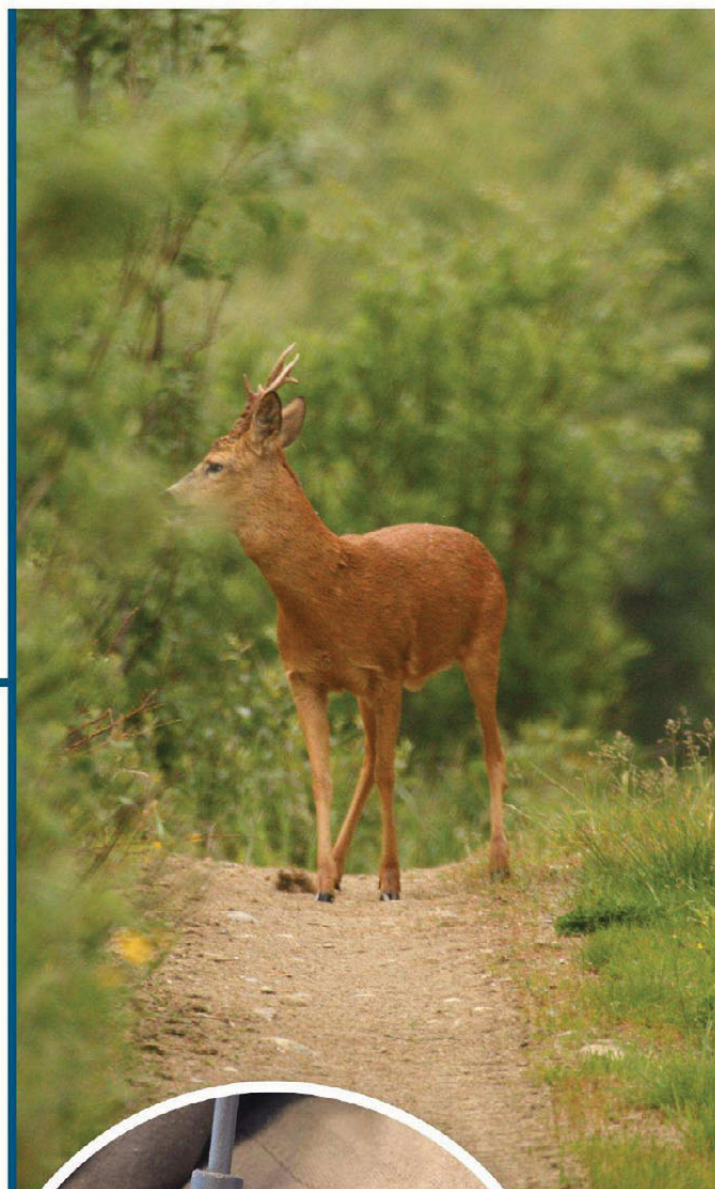
STØRRELSER: 46-60

VEKT: Jakke 790 g, bukse 564 g (48)

KOMMENTAR: Siste versjon av Alfa-dressene fra Swedteam, testens letteste. Utside i børstet mikrofiber, men trelags skallkonstruksjon med Covertex membran gir likevel mest lyd fra selve stoffet i bevegelse. Godt med lommer for jakt, men lårommer litt trange. Jaktradiolommene er litt grunne (ca. 13 cm), slik at en vanlig jaktradio på 15 cm blir for høy til at glidelåsen går igjen. Antenneløkke kun 2,5 cm over glidelåsen gjør den vanskelig å bruke, og den har liten effekt. Den innvendige gjennomføringen for headset er kun ca. 2 cm, dette er i trangeste laget for å få skru på-kontaktene gjennom. Bra avtagbar hette med solid, formbar brem. Meget gode lufteløsninger i både jakke og bukse. Solid og lydløs stramming av buksebein. Neoprenmansjetter med borrelåsstramming på ermene. Bukse med lydløs, solid lukking og stretchparti på ryggen. Forsterket nederst på buksebeina.

- + Lett, gode lufteløsninger
- Lyd fra stoffet, borrelåsstramming håndledd
- = Lett jaktdress som mangler noen detaljer

UPRAKTISK: Jaktradiolommen er så grunn at glidelåsen ikke går igjen over en ca. 15 cm høy jaktradio. Antenneløkken er plassert for nært til at den gir noen effekt, og den er i tillegg vanskelig å få antenna på plass i. Det lønner seg alltid å sjekke at innvendig gjennomføring for headset er stor nok til at kontakten kommer igjennom.

SWEDTEAM RIDGE 3:
De elastiske mansjettene med tommelfingerhull er praktiske for å beskytte hendene mot vind og kulde.

SWEDTEAM RIDGE 3

SWEDTEAM, WWW.SWEDTEAM.COM

PRIS: Jakke kr 3699, bukse kr 2599

MATERIALER: 100 % polyester, Covertex 100-membran

VANNTETTHET/PUSTEEVNE: 20 000 mm/inntil 10 000 g/m²/24 timer

SKJØTSEL: 40^a maskin, strykejern inntil 110^a, tørketrommel på lav temperatur. Ikke rens eller klorbleking.

STØRRELSER: Jakke 46–50, bukse C148–C156

VEKT: Jakke 1200 g, bukse 795 g (50)

KOMMENTAR: Ridge 3 er identisk med forgjengeren Ridge 2, bortsett fra at vanntettheten er doblet til 20 000 mm. Dressen er behagelig å gå med. Særlig når det er vindfullt/kjølig kommer de elastiske mansjettene med tommelfingerhull til sin rett. Trekk dem over for å holde henda varm. Solid og lydløs lukking i livet. Friksjonsfelt i linningen holde skjorta på plass ved bevegelse. Rikelig med lommer for jakt. Radiolomma er imidlertid i grunneste laget (ca. 14 cm) til å få igjen glidelåsen med en normalstørrelse jaktradio. Litt kort avstand (ca. 8 cm) fra glidelås til antennehempe. God avtagbar hette med solid, formbar brem. Lufteåpninger med insektnett både i jakke og bukse.

Solid forsterking nederst på beina. Stramming med bånd i løpegang, men plastspenne trekker ned (knekker lett, særlig i kulde). Leveres også i kamuflasje med signalfarge (Desolve Fire/Veil) og helgrønt (Forest Green). Blant de tunge dressene i testen.

- + Behagelig. God hette. Mansjetter med tommelfingerhull. Lufing med insektnett
- Grunne jaktradiolommer uten gjennomføringer for antenne/headset. Plastspenne buksebein
- = Behagelig og praktisk, men mangler de siste detaljene

DOVREFJELL JEGER'N ORIGINAL 2.0

MAGASINET, WWW.MAGASINET.NO

PRIS: Jakke kr 2099, bukse kr 1399, komplett dress kr 2998

MATERIALER: 100 % polyester, membran ikke oppgitt

VANNTETTHET/PUSTEEVNE: 13 000 mm/20 000 g/m²/24t.

SKJØTSEL: Skånsom 40° maskinvask, strykejern inntil 110°, ikke tørketrommel, klorbleking eller rensing

STØRRELSER: XS–7XL (leveres i kort, standard og lang modell)

VEKT: Jakke 1180 g, bukse 730 g

KOMMENTAR: Jeger'n Original fra Magasinet er en klassiker. Den er en svært lun, myk og behagelig dress med utside i børstet mikrofiber og innvendig nettingfôr. Den er blant de mest støysvake både i stoffet og mot vegetasjon. Men det er mye borrelåsløsninger både på jakke og bukse. Særlig borrelåsstramming nederst på beina trekker ned – den støyer, og i tillegg samler den rusk og rask, slik at funksjonen svekkes. Rikelig med praktiske lommer, inkludert romslige radiolommer. Men for å få tredd antenne gjennom hullet, må den demonteres. Innvendig åpning er ca. 25 mm og stor nok for skru-på-kontakt for headsettet. Enkel lufting uten nett under armene/øverst på lår. Hetta er avtagbar og bløt i både stoff og brem. Fungerer imidlertid godt hvis du har caps under.

DOVREFJELL JEGER'N:
Borrelås-strammingen nederst på beina fylles lett med rusk og rask.

- + Myk og behagelig. Mange lommer. Støysvakt stoff
- Mye borrelåser. Bløt hette og brem
- = Svært praktisk og stort sett lydsvak jaktdress hvis du liker borrelås

PINEWOOD HUNTER PRO XTREME 2.0

PINEWOOD, WWW.PINEWOOD.EU

PRIS: Jakke kr 2999, bukse kr 2399

MATERIALER: Polyester, polyamid, elastan

VANNTETTHET/PUSTEEVNE: 12 000 mm/30 000 g/m²/24h

SKJØTSEL: Maskin ekstra skånsomt 40°, strykejern inntil 110°, ikke tørketrommel, bleking eller rensing

STØRRELSER: Jakke S–5XL, bukse C46–C158

VEKT: Jakke 1360 g, bukse 940 g

KOMMENTAR: Hunter Pro Xtreme 2.0 er Pinewoods nye eksklusive, dønn solide jaktdress med fem års garanti. Har det du trenger av praktiske lommer for jakt. Radiolommene er romslige, men mangler utganger for antenne og headset. Stor avtagbar hette med stiv brem, signaloransje krage som kan brettes fram eller skjules. Stretch-paneler for økt bevegelighet. Innvendig, avtagbar sele gjør at du kan ha jakka hengende på ryggen uten å ha den på. Signalfarger i lomme på høyre bein og arm, trekkes ut og festes med borrelås. Splittglidelås nederst på bein gir 6–7 cm økt omkrets. Beina strammes med bånd, men plastspenne og borrelås trekker ned. Elastisk holder for hagle/riflepatroner i begge lår-lommer. Tyngst av membrandressene i testen og den som avgir mest støy mot vegetasjon. Borrelås på ermene støyer også ved bruk.

- + Solid og slitesterk. Praktiske lommer. Signalfarger kan tas fram
- Tung. Støy. Radiolommer uten utganger. Plastspenne nederst på beina
- = Hvis du trenger solid slitestyrke og lang garanti

**TEST-
VINNER**

BERGANS HOGNA 3L

BERGANS, WWW.BERGANS.COM

PRIS: Jakke kr 4999, bukse kr 3999

MATERIALER: 100 % polyester, Bergans Element Active membran

VANNTETTHET/PUSTEEVNE: 10 000 mm/inntil 10 000 g/m²/24 timer

SKJØTSEL: 30° maskin, strykejern inntil 110°, hengtørkes. Ikke rens eller klorbleking

STØRRELSER: XS-XXL

VEKT: Jakke 810 g, bukse 628 g (L)

KOMMENTAR: Hogna er en lydsvak, lett og robust skalljakke utviklet for jakt. Formsydd og romslig for god bevegelse. Gode utvendige lommeløsninger, inkludert flotte jaktradiolommer på begge sider, med praktiske utganger for antenne og mikrofon, inkludert festehepse for mikrofon. Grei avtagbar hette med brem. Savner innvendige lommer for eksempel for mobil/papirer/nøkler. Praktisk feste for Garmin flip-down-holder på begge sider. Lommer er vanntette fra innside, hindrer svettekondens på jaktradio mm Høy, regulerbar krage. Jakke og bukse er forlenget på ryggen. Solid, lydøs stramming nederst på buksebeina samt innvendig friksjonsbånd. En detalj trekker litt ned: Strammelåsen nederst på buksebeina er montert slik at gress o.l. kan kile seg fast der.

I bruk oppleves den som brukbart lydøs, selv om stoffet oppleves litt stift. Borrelåsstramming på ermene støyer. Tørker relativt raskt pga. skallkonstruksjonen, dette medfører også at den ikke er så varm som de andre dressene i testen.

Vinner knepent på vekt og gjennomført gode jaktløsninger.

BERGANS HOGNA 3:

Slik ser en perfekt jaktradiolomme ut!

- + Gjennomtenkte jaktdetaljer. Gode lufteåpninger
- Borrelåsstramming på ermene. Mangler innvendige lommer
- = Trives du med skalljakke, er denne et meget godt alternativ på snikjakt

STORTEST

• Jaktdresser

HÄRKILA ASPIRE HWS

HÄRKILA, WWW.HARKILA.COM

PRIS: Jakke kr 4499, bukse kr 2999, komplett dress kr 7498

MATERIALER: 100 % polyester, HWS-membran (PFC-free membran), DWR-behandlet for å avviser smuss og vann (PFC free DWR)

VANNTETTHET/PUSTEEVNE: 20000 mm/20000 g/m²/24 timer.

SKJØTSEL: Ekstra skånsom maskinvask 40°, separat eller med lignende farger. Hengtørkes. Strykejern inntil 150°, tørketrommel på lav temperatur i 20 min. Blekes ikke.

STØRRELSER: 46–60 herre, 34–46 dame

VEKT: Jakke 979 g, bukse 689 g (52)

KOMMENTAR: En ny, lett modell fra Harkila som kommer til høsten. Den er laget som et allround jaktsett og inngangen til Harkiladressene for jegere i alle aldre. Vi har fått teste en sample/demodress. Den er laget for å være lydsvak, slitesterk og gi god beskyttelse under krevende værforhold. Har et fukttransporterende nettingfor, men kun en enkel, kort lufteglidelås under armene. Savner flere og større lommer. Både jakke og bukse er forlenget i ryggen, friksjonsfelt innvendig i bukse holde skjorta på plass ved bevegelse. Skuffende at stramming både ved håndledd og buksebein er enkle borrelåser, de støyer ved bruk og samler lett rusk og rask og mister «gripen». Radiolomma er grei å bruke og har skjermet utgang for antenne, men ikke innvendig åpning for headset-ledning.

- + Lett, lydsvak
- Lite lommer, borrelåsstramming armer og bein
- = En innstegsmodell som mangler de solide Harkila-løsningene

I EGEN KLASSE:

DOVREFJELL VADMEL

MAGASINET, WWW.MAGASINET.NO

PRIS: Jakke kr 2599, bukse kr 1699, komplett dress kr 3798

MATERIALER: vadmél (55 % ull/45 % polyester), forsterkninger (45 % bomull/42 % polyester/13 % nylon), for i 100 % polyester

VANNTETTHET/PUSTEEVNE: Ikke vanntett, puster meget godt

SKJØTSEL: Skånsom maskinvask 30°, drypptørkes. Ikke tørketrommel, strykejern, klorbleking eller rensing

STØRRELSER: S–5XL

VEKT: Jakke 1525 g, bukse 1145 g (L)

KOMMENTAR: Når vi snakker lydsvake jaktdresser, må vi ikke glemme de tradisjonelle vadméladressene. De er suverene snikjaktdresser når det er kjølig og noenlunde tørt i været/vegetasjonen. Vadmel er klart tyngst i testen. Men ta med i regnestykket at en vadméladress isolerer godt, så du kanskje kan spare vekta av et mellomlag under. Dressen puster dårligere enn andre vadméladresser jeg har testet. Dette skyldes nok både at det er mye polyester blandet inn i ulla og at det er et vindtett, løsthengende for både i jakke og bukse. Dette glatte forer gjør at vadmélstoffet ikke henger seg opp i for eksempel ullundertøyet. Polyesterblandingen gjør imidlertid stoffet lettere, mer slitesterkt og gir mindre krymping enn ren ull. Forsterket med mikrofiberstoff på utsatte steder. Rikelig med lommer, men ikke villomme. Solid og lydløs lukking med metallknapp i livet. Jaktradiolommene er en drøm, lett å få radio og antenne på plass, sitter som et skudd. Stramming nederst bein får pluss for metallspenne, men trekk for borrelås. Mest støysvak både i stoffet og mot vegetasjonen.

- + Svært lydsvak, mye lommer, topp jaktradiolomme, solid lydløs lukking i bukseliv
- Tung, borrelås både på ermer og bein
- = I kaldt og klart høstvær er det lite som slår vadmél!

JØRUND LIEN

**BLI
BEDRE MED
BØRSA**

RIFLESKUDDET
FRA ANLEGG TIL TREFF

Norges eneste profesjonelle våpen- og ammunisjonstester

**Kun
298,-**

Bestill
på SMS

**SEND SMS
BØRSE23
TIL 2205**

Eller bestill
ved å skanne
QR-koden

**BLI BEDRE
MED BØRSA**

Få, om noen, har testet flere våpen og skrevet flere artikler om jaktskyting enn Jørund Lien. I denne boka får du rådene som gjør at du selv kan skyte gode og trygge skudd under jakt med rifle. Og som ellers i livet koker mye ned til trening og terping.

Eller som Jørund sier;

**Vis meg haugen med tomhylser, og jeg skal
fortelle deg hvor god du er til å skyte!**

Løshundjakt og jaktprøver

Hva er en bra løshund på elg? Er det en hund man skyter mange elger for, eller er det en hund som får høye poeng på jaktprøve? Begge deler selvsagt, vil mange svare. Men er det så selvsagt?

TEKST OG FOTO: DAGH BAKKA

Elgjakt er for de aller fleste nordmenn en lagsjakt med fem til ti middelaldrende menn, ispedd noen ungdommer og kvinner, og med jaktterreng som sjelden overstiger 15 000 daa. Den vanligste jaktformen er at man kombinerer hund med postskyttere, som

settes rundt et område av terrenget hvor man så går inn med en eller flere hunder.

Uansett om postskytterne er av det relativt støysvake slaget, er det vanskelig å unngå at mange av elgene enten hører eller lukter folk og blir urolige. Når det så kommer en hund, drar ofte elgen eller elgene med hunden etter seg, eller bandhunden går på sporet etter en støkt elg, og kanskje havner den på en post og blir skutt.

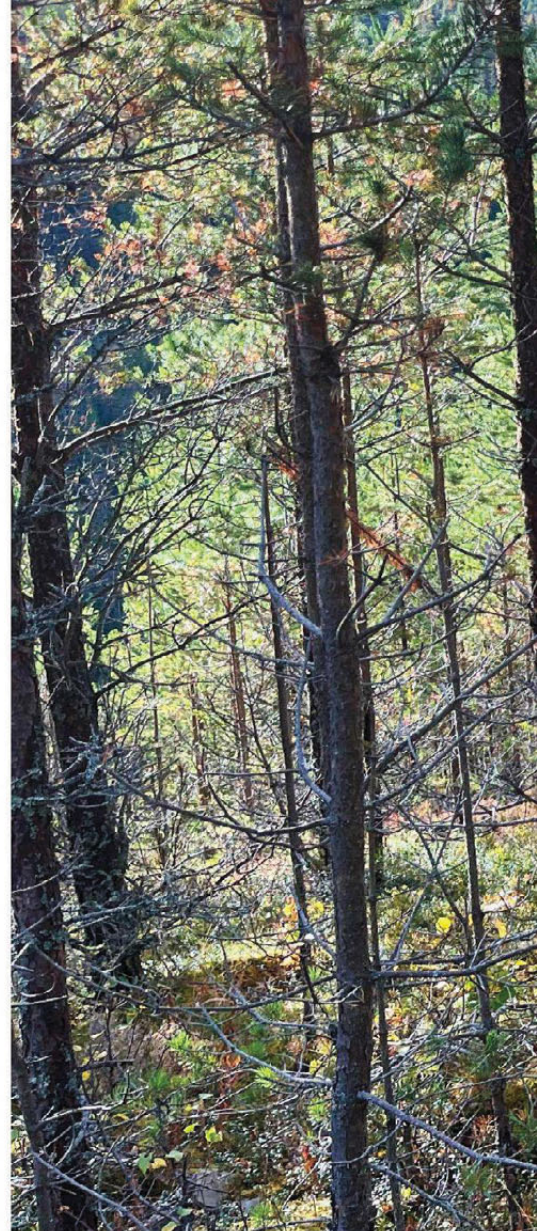
Det skal ikke så mange slike hendelser til før løshunden forstår at det lønner seg å henge på sporet for å komme til en død elg – og bandhunden er blitt en sporhund.

Eller så får løshunden stopp på den støkte elgen utenfor området hvor postene sitter, ofte på et annet jaktterreng, og står der resten av dagen mens hundeføreren opptrer som driver eller drar ut av terrenget for å prøve å få tak i hunden.

ÉNMANNSJAKT

Ser man på jaktprøvere reglene er løshundjakt i utgangspunktet énmannsjakt.

HOLYFIELD: Rolf Frostad med Pan (N UCH, N JCH), også kalt Holyfield etter å ha fått bitt av deler av et øre, slik tungvektbokseren Evander Holyfield opplevde i en boksekamp mot Mike Tyson.

En jeger går med en hund alene i et urørt terreng. En løshund skal ha et effektivt søk og helst stille elgen i uttaket, hvorpå føreren skal ta seg innpå losen og prøve å felle elgen, men det er ikke så mange som kan jakte elg på det settet i dag. I alle fall ikke i starten av jakta, når jaktlagene er fulltallige.

De fleste løshundførere må nøye seg med ganske små områder med forposter, og da minsker sjansen for ståløs markant. Hundene er løse, men fungerer ofte like mye som støthunder – det vil si at de jager elgene på post – som løshunder.

Brukes løshundene i dag som det de er avlet fram for? Jakt har tatt en prat med tre erfarne løshundjegere og jaktprøvedommere om dagens utøvelse av løshundjakten, jaktprøvere reglene og hva som er en bra løshund.

ERFARING FRA 1950-TALLET

Rolf Frostad fra Lier begynte å jakte elg i Finnemarka nord for Drammen på 1950-tallet og fikk sin første elghund i 1956. Etter det har han hatt mange jaktpremierte løshunder, hvorav ca. 20

FOTO: KNUB BREVIK

har vært jaktchampioner. Han har opp gjennom årene dømt en masse løshunder på jaktprøve og har også vært aktiv som utstillingsdommer.

– En bra løshund er en hund som har bra kontakt og samarbeid, det som svenskene kaller «förighet», sier Rolf.

– De gode hundene vi jaktet med før hundepilerne kom, var utrolig flinke til å komme igjen på baksporet sitt og finne føreren. Det har man nok mistet en del av i dag. Går man nå ut og slipper en hund uten peiler, og man ikke har med seg mobiltelefon, ville nok de fleste føle seg ganske utafor.

Rolf påpeker at GPS-peilere gir

dommerne et bedre utgangspunkt for å bedømme søket enn før, da man bare hadde klokka, men rutinerte dommere fikk nok et inntrykk av hvor energiske hundene var i søket. I dag får en hund ikke full score på søket om den finner en elg på første søksrunden, og det mener Rolf er litt spesielt. Likeledes om en hund nøster opp et beitespor, så blir den trukket om den bruker for lang tid på å finne elgen.

Hundens oppførsel under stålosen blir i dag ikke beskrevet av dommerne, som de gjorde før. Lostid og bruk av losmålet noteres, men en mister mye av bedømmelsen når dommerne ikke beskriver

I FRONT: Hvorfor enkelte løshunder er bedre til å stille elg enn andre, er et omdiskutert tema. Noen mener det er viktig at hunden fronter elgen.

hvordan hundene jobber med elgen, mener Rolf.

– Dagens jaktprøveeregler er for dommeren et avkryssningsskjema. Før skrev dommeren en kritikk og brukte sitt skjønn i tillegg til poengsettingen. I dag kan hundene komme unna med ting som en dommer før hadde satt fingeren på i sin kritikk. I tillegg ville det også kunne forklare bedre overfor hundeforeren hvorfor en hund får en andrepremie i stedet for første, så en slik kortfattet kritikk burde gjeninnføres, sier han.

En annen ting som ifølge Rolf burde endres på, er at prøven er slutt fem timer etter første uttak. Om en hund henger på en elg som ikke står og blir borte i tre timer før den kommer igjen, har den bare to timer på seg. Finner hunden en ny elg etter en time og får los, blir det feil at prøven avsluttes før den har fått

De gode hundene vi jaktet med før hundepilerne kom, var utrolig flinke til å komme igjen på baksporet sitt og finne føreren. Det har man nok mistet en del av i dag.

STORVILT

Elgjakt med hund

lose i 90 minutter, som er kravet for en førstepremie.

– Mange jakter i dag elg på terreng rundt 15 000 daa. Har man da en påhengelig hund som scorer bra på jaktprøve, vil denne fort være ute av jaktterrenget, hevder Rolf. – Man bør være forsiktig med å straffe en hund for påhengelighet, men ser man på dagens jaktutøvelse, henger ikke dette helt sammen, da det ikke er mange som driver løshundjakt slik den er tenkt.

STÅLOS

– Jeg har vært heldig og fått jaktet i store terreng både i Sverige og Norge der det var langt til grensene, men på dagens mindre terreng kan man spørre seg om man har bruk for hunder som jager i 12–14 timer.

Hva som gjør at en hund får en elg til å stå, er jo et veldig godt spørsmål, sier Rolf.

Hundens oppførsel er nok en vesentlig faktor. En hund som kommer i stor fart rett på elgen, vil nok ha lett for å flytte på den. En som kommer rolig og viser seg fram før den begynner å lose litt forsiktig, har nok lettere å få elgen til å stå, selv om «harde» hunder får los iblant, de også.

Rolf har vært innpå flere hundre loser opp gjennom årene og har sett hvordan hundene «jobber» med elgen. Noen hunder, kanskje har det med psyken å gjøre, vil helst være bak elgen. Andre er mere aktive foran, og da blir elgen mere engasjert og gir lettere skuddsjanse ved å rope seg.

– Når hundene står bak og loser, følger elgene lettere med på hva som skjer rundt seg, og det er lettere å støkke. Men jeg har sett alle varianter, og mange fungerer.

Når det gjelder innkalling fra los, så er det nok en treningssak, bemerker han.

– Men erfaringsmessig er det vanskelig å kalle inn en hund fra en los etter at man har skutt noen elger for den. Spesielt når man har skutt etter flere timers los, for da står hunden der og venter på smellen, mener Rolf.

Hvorvidt hundens evne til å samarbeide er medfødt og arvbart, er man vel ikke sikre på, mener han, men vi ser at enkelte linjer har hunder med stor påhengelighet og lite kontaktilvilje, og spørsmålet er om det er slike hunder vi vil ha i dag.

– Hunder som står med feil elg eller på feil terreng og jager i timevis uten å la seg kalle inn er en utfordring mange sliter med og jeg har heller ingen god løsning på det, sier Rolf.

TEAMARBEID

Christian Vole fra Lom fikk sin første elghund på 1950-tallet. Hvor mange jaktpremierte hunder og jaktchampioner han har hatt, husker han ikke, men det er mange. Som prøvedommer både på løs- og bandhund har han dømt mange hunder på jaktprøve, i tillegg til å ha vært eksteriørdommer i en årrekke.

– En bra løshund er en som jakter sammen med meg, slik at vi er et team,

**En bra løshund er en som
jakter sammen med meg, slik
at vi er et team.**

NYE GENERASJONER: Ei lita kolle er skutt i los for Fjellskogen's Ebba (NJ(B)CH) (t.v.). Christian Vole har med barnebarn Einar på opplæring (med tom rifle), til høyre står Fjellskogen's Labben.

sier Christian, og utdyper: – En hund som jakter med hodet og bruker terrenget og været og holder kontakten med deg. I motsetning til en hund som slippes og springer som et vilt dyr flere kilometer, kanskje forbi mange elger og uten å holde kontakt.

En av de viktigste egenskapene for en løshund er å stille elgen i uttaket, og de beste Christian har hatt, har vært veldig rolige når de har funnet elg. Gått rundt elgen, pissert og rullet seg og brukt over et kvarter før de har startet losen. Nærmest eglet seg innpå elgen.

– Brukes løshundene med forposter på mindre terreng, blir det lite los, hevder Christian. – Skal man jakte med løshund, bør man jakte alene. De som klager på at hundene ikke får elgen til å stå, kan skyldes seg selv, for de har trolig «værsatt» terrenget med forposter før hunden har funnet elgen. Og en elg som har fått vitring av folk, den står ikke.

Hunder som kommer på sporet fram til en post som har skutt en elg kan fort bli påhengelig. Den skjønner at det er bare å henge på, så tar den igjen elgen før eller siden. På dagens normalstore jaktterreng er det fort gjort for en påhengelig hund å havne utenfor terrenget, og med stort søk kan det hende at uttaket kommer utenfor horehold og på andres jaktterreng.

Når det gjelder jaktprovereglene, mener Christian at de i utgangspunktet skal legges så nærme praktisk jakt som mulig, men med dagens tekniske hjelpemidler har dette sklidd ut til å bli konkurranse-regler, og ikke praktiske prøveregler.

Stor fart og store søk blir favorisert. En hund med stor fart får ikke tid til å analysere luftinntrykket så godt som en hund med «normal» søksfart, og vil «slurve» ved å springe forbi dyr. Hvordan en hund som er i søk for å lete opp dyr bruker terrenget og jakter med hodet, har mer å si for resultatet enn at den springer noen kilometer i høy fart.

HVA SKAL VEKTLLEGGES?

Avstanden til uttaket vil naturlig nok variere mye i forhold til hvor hunden finner elgen. Christian mener det blir feil

AKTIV: Noen hunder er aktive i losen. Da blir elgen mere engasjert og gir lettere skudd-sjanse ved å rope seg.

å straffe hunden med lavere poengsetting for at elgen sto nærmere prøvegruppen enn 800 meter. Det må være en fordel om hunden finner elgen raskt, og står den i uttaket er vel avstanden stor nok? Hunden bør belønnes om den klarer å få elgen til å stå for eksempel 300 meter unna der den ble sluppet av prøvegruppen.

Hvordan hunden oppfører seg under ståløsen er et viktig moment som er blitt helt borte i vurderingen av hunden under jaktprøve, og er vesentlig for å kunne bedømme den.

– En hund som bare står bak elgen og loser, er det den vi vil ha? undrer Christian. – De fleste vet at en hund som går rundt og fronter elgen og «gjeter», er den som får roet ned elgen så den blir stående. Dette er et moment som har meget stor betydning for jaktens utfall og bør dermed tillegges stor vekt, sier han.

Stokking av elgen når losen har stått en stund, er viktig for å prøve påhengeligheten. Men har man hatt elgkontakt, det vil si skuddsjanse på de to første innpåstillingene, er det da nødvendig med en tredje stokking? Burde man ikke heller stokke hardt andre gangen, sette seg ned, kontrollere påhengeligheten og om hunden finner tilbake til føreren. Tilbakegang er i dag nesten i ferd med å forsvinne, da hundene veldig ofte blir hentet ved hjelp av GPS-peilere.

– Innkalling fra los er praktisk når vi vil avslutte jakta, dersom hunden står med feil elg eller utenfor terrenget, men dette blir lite vektlagt under jaktprøvene. Vi skal være klar over at en hel del mennesker, spesielt ikke-jegere, er imot løshundjakt. Ifølge hundeloven skal vi ha kontroll på hunden vår selv om den er løs, og da bør innkalling være et viktig moment, sier Christian.

FORSØMT EGENSAP

Roger Seigerud fra Galterud kjøpte sin første elghund i 1974, da han fikk plass på farens jaktlag. Etter det har hans kennel Koimyras fødd opp over 200 hunder som har blitt jaktpremiert, og på stueveggen henger det 50 championskjold, hvorav de fleste er jaktchampioner. Han har også dømt over 200 hunder på jaktprøver siden 1981.

En bra løshund er ifølge Roger en ganske vidsøkt hund som finner elg og som står i uttaket.

– Å stille elgen i uttaket er den egenskapen jeg synes er mest forsømt i dag, sier han. – I de linjene jeg har hatt, er det den egenskapen som virker å være mest arvelig, og løshundjakten handler jo om å få los.

FOTO: PRIVAT

NOK EN JCH: Roger Seigerud og Koimyras Odin (NORD JCH, N SE UCH).

STORVILT

Elgjakt med hund

NÆRHET: Innkalling fra los er en absolutt fordel, men ikke så lett å få til på en del hunder. For noen vil lydigheten være avhengig av nærheten til føreren.

Under jaktprøver i dag ser det ut til å være en del feilbedømmelse av dette momentet, hevder Roger:

– Man ser på GPS-peilen at hunden høyst sannsynlig har funnet elg, for farten øker markant, og det går kilometervis før det blir stopp og los, og så får hunden maks poeng i å stille elgen i uttaket, sier han.

Det skiller helt klart mellom hundene når det gjelder evnen til å stille elg, mener Roger. Det hevdes at ingen elg står om den ikke selv vil, men enkelte hunder får los nesten i hvert slipp, mens andre sjelden får los. Det som avgjør om elgen blir stående i uttaket, er oppførselen til hunden før den begynner å lose. At den er ved elgen og viser seg fram og ikke går rett på.

– Den beste jeg har hatt er gråhunden Bamse. Ved hjelp av peilen kunne jeg se at han sto stille ved elgen aldri mindre enn 20 minutter før han forsiktig begynte å lose. Og da sto det, sier han.

Når det gjelder hundens oppførsel under losen, synes Roger det er vanskelig å si hva som er «riktig». Om hunden står foran eller bak eller går rundt, så kan elgen stå godt, men hunder som er

aktive, skyter man kanskje lettere for når elgene gjør utfall og røper seg.

Under dagens jaktprøver vil en hund som drar ut i søk og finner elg på første søksrunde, ikke få maks poeng. Dette mener Roger er feil. Om en hund drar rett ut i søk og finner en elg etter halvannen til to km som den stiller, får den åtte poeng. En hund med søksrunder på rundt et kvarter og som bruker to timer for å finne samme elgen, får ti poeng.

– En hund som finner en elg som står like ved der den ble sluppet og stiller den, får heller ikke maks poeng, da elgen ikke sto langt nok unna. Det blir feil å straffe hunden for at den finner elg, selv om den sto nært. Dette viser at dagens jaktprover-regler bærer mere preg av konkurranse enn av praktisk jakt, sier han.

INNKALLING

Når dommeren kommer inn på losen, blir det notert om det er en skuddsjanse, men hundens arbeid med elgen – som for eksempel hvor langt unna den står, blir ikke kommentert som det ble gjort før, og dette savner Roger.

Når losen har stått full tid, skal det stokkes for å se om hunden klarer å stille igjen elgen. Klarer den det, skal det etter en kortere los stokkes igjen og igjen. Roger mener at det bør holde med å støkke to ganger. Slik det er blitt i dag, begynner man å få dårlig tid, om det skal stokkes flere ganger for å få med seg alle momentene. Og dommeren må sitte og regne for å se hva som lønner seg for å få mest mulig poeng på de ulike momentene.

– Innkalling fra los er selvsagt en fordel, men lydighet er ofte avhengig av nærheten til føreren. Jeg synes at samarbeidet med hunden blir for lite vektlagt i forhold til lydighet. Har du støkt elgen og hunden henger på fem kilometer før den gir seg, og tar baksporet tilbake og finner deg, er en slik hund jeg vil ha. Det burde vektlegges mer at den tar kontakt og finner deg igjen, sier han.

GPS-peilere og bra veidekning har gjort det lettere får tak i hundene, men dette har også gjort at mange hunder ikke har så bra tilbakegang lenger.

**Det blir feil å straffe hunden
for at den finner elg, selv om
den sto nært.**

Førerne har ikke tålmodighet til å sitte å vente, men plukker opp hundene på veiene så fort de kommer på dem.

– Om man skal endre på jaktprøvereglene, bør de reverseres slik at man kan få ni poeng om det blir uttak på første søksrunde og vektallet på å stille elg i uttaket bør økes. I dag har prøvene blitt konkurransepreget, men som de rutinerne løshundgubbene sa før, så handler det om de tre U-ene: Utslag, uttak og utholdenhet, sier han.

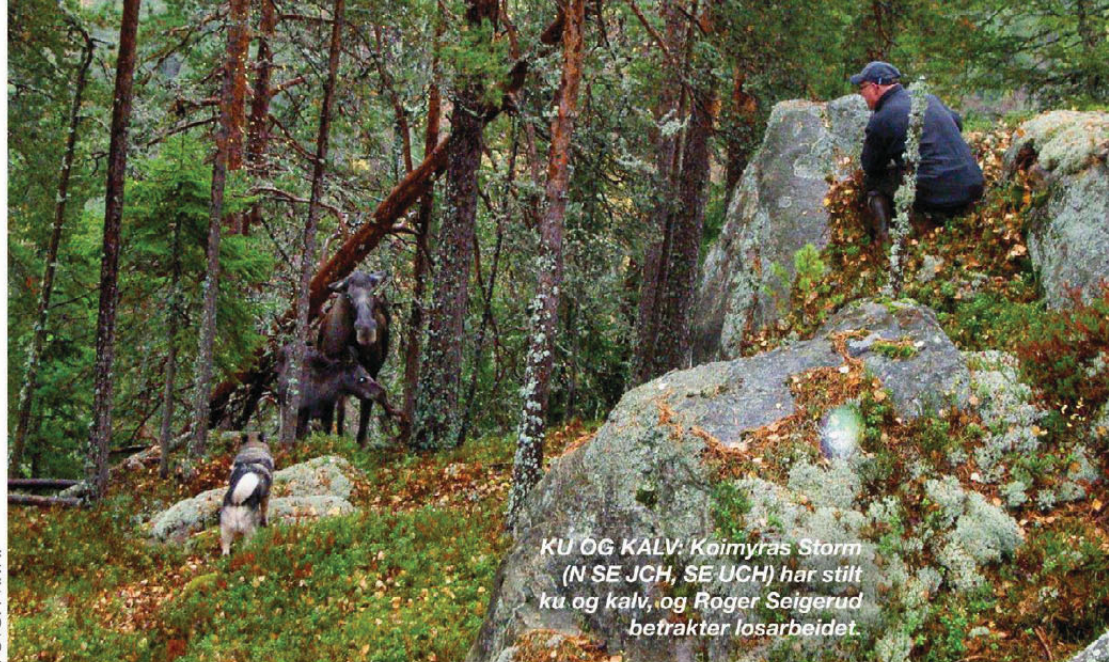
Under dagens jakt er det vanskelig for løshundene å få los, når man jakter på mindre terreng med forposter, mener Roger. Og enda verre er det når postene skal sitte i en U i motvind og hundeføreren skal slippe i åpningen i medvind.

– Det jeg har fått til på en del plasser er at de heller setter seg på gode poster, såkalt generalposter, rundt i terrenget. For eller senere vil elgene komme på de postene, så finn dem og bruk hele terrenget. Da kan hundeføreren gå inn i terrenget i rett vind. Skal man jakte i små områder i et mindre elgterreng med

mange poster, bør man heller bruke andre hunder enn løshunder av elghundrasene, sier han.

– Løshundjakt er en énmannsjakt. Man går ut alene i et ustøkt terreng. Det samme gjelder for øvrig bandhundjakt. Å kombinere det med forposter og gå på sporet for å stikke elgen på post, har ikke noe med bandhundjakt å gjøre. For å spore elg er det mange raser som er minst like gode som elghundene, sier han.

FOTO: PRIVAT

KU OG KALV: Koimyras Storm (N SE JCH, SE UCH) har stilt ku og kalv, og Roger Seigerud betrakter losarbeidet.

Reglene

Scan QR-koden med mobilen din, så kan du laste ned hele jaktprøvereglementet for elghund løshund, fra Norsk Kennel Klub.

ANNONSE

Norsk kvalitetsfôr til aktive hunder

22 stk.
våtfôr på
kjøpet*

Gjelder ved kjøp av 12 kg Energy eller Extreme tørrfôr

*Kampanjen gjelder hos utvalgte forhandlere. Kan ikke kombineres med andre tilbud.

Appetitt

Er han virkelig så uvøren at han tror det nytter å gå oppreist mot flokken? Dette må bare gå galt!

DELER SEG: Flokken klumper seg i to grupper, antagelig skremt av en jeger.

NÅR DET ER FLERE JEGERE OM SAMME BEINET

Kunsten å skyte rein

Det er ikke alle skårunger på villreinjakt som skyter dyr på sin første tur til fjells. Særlig ikke når også andre og mer erfarne jegere tusler kjøttsultne rundt i samme fjellet.

TEKST OG FOTO: DAG KJELSAAS

Etter en lang dag øst i Ringebufjellet med intens speiding gjennom kikkerten, hadde André Wachter fortsatt ikke sett snurten av rein. Riktignok fantes enkelte etterlatenskaper etter arten, men når våt morgendugg ligger på lorten, er det ikke lett å vite om den er noen timer eller flere dager gammel.

Reinen viste seg ikke, og vinden var heller ikke gunstig. Jegere og vandrende folk i fjellet er stort sett meddelsomme, og André hadde litt flaks. Et tips fra en fuglejeger om at det var sett dyr nord for Hirisjøen, satte fart i nedpakking av sovepose og vindduk. Neste morgen var både han og sola samtidig på vei opp over fjellkammene nord for Hirisjøen.

FLOKK I SIKTE!

Reinsjegere er som regel svette når de kommer inn i fjellet der byttet befinner seg. André er ikke noe unntak. Det kostet både tid og krefter å komme seg inn på

Ringebufjellet. Deretter gikk han videre nordøstover mot Atna og Stor-Elvdal. Omsider kommer han inn i området der det skal ha vært sett rein.

Sekken kommer av, og før matpause blir det en sjekk av fjellene gjennom kikkerten. Dyr! Rundt 15 rein står og ligger på en avsats bare en snau kilometer unna. Det er alle typer dyr i flokken, noe som passer André utmerket, siden han har kort for dyr under 50 kilo og kalvekort.

«Husk at kalven har bare én pigg på hver side og at simler ofte har en knekk på geviret bak, at de ikke har brunstfjøl og at geviret ikke bør rage mer enn 30 centimeter opp», leker han opp for seg selv inni hodet da frammarsjen gjennom terrenget begynner.

Han repeterer også at det bør kunne skytes en to og et halvt års bukk på et slikt kort om bukken ikke er stor, og at geviret da bør være under halvparten så stort som hos de voksne bukkene.

Tankene raser i hodet mens han huker

VIKTIG VERKTØY: Kikkerten er reinjegerens viktige hjelper.

seg langs en fjellrygg for ikke å bli synlig for dyra. Vinden står snart imot etter en unnvikende manøver, og så kan han begynne å gå rett imot.

EN KONKURRENT

Plutselig ses en svær, grå masse som beveger seg i stygg fart langs kanten på et fjell. Kikkerten fanger opp et par hundre dyr. En ny flokk! De må være støkket, for det går jevnt og raskt unna. Snart runder de fjellet og er borte.

Uansett kan de bare løpe i fred, den vesle flokken er mer interessant. Hver gang terrenget som skal forseres er høyere enn tidligere, går jegeren i sakte bevegelse, og stirrer stadig med kikkerten opp og ned langs fjellet. Dyra kan flytte seg, og han vet ikke hvor de er nå, etter en halv times jakt. Egentlig bør de være

FRAM MED KNIVEN: Flåing og partering i frisk fjellluft.

TUNG BØR: Idet dagslyset forsvinner, er sekken pakket.

Noen dyr er litt bak de andre, og kikkertsiktet fanger opp et av de bakerste. En gevirstang på hver side – en kalv?

bare et par hundre meter unna, men det er ingenting å se.

Et lite øyeblikk skimtes en bevegelse på en høyde med en liten varde. Var det dyr? Har flokken gått den veien? André bøyer seg og gjør en rask frammarsj mot en dal i terrenget, så i full fart for eventuelt å avskjære dyra før han risikerer å værstokke dem.

Litt etter er han på nabben der bevegelsen ble observert, men ikke noe er å se. Jo, der, i dalen nedenfor går en jeger helt åpenlyst. Var det han som rygget vekk fra kollen etter å ha ligget der på speiding? Og der, lenger nede i dalen, går flokken og beiter, 300 meter unna der den lå sist.

Jegeren kan ikke ha sett flokken der han går ganske oppreist mot dem. Eller er han virkelig så uvøren at han tror det nytter å gå oppreist mot flokken? Dette må bare gå galt!

Og selvsagt skremmer han flokken. Så er det bare for André å vandre videre i fjellet ...

Så ille er det likevel ikke å ha mistet en jaktmulighet, for denne dagen er tydeligvis jeger og dyr på samme sted. Det tar ikke mer enn en time pluss hvil og mat før neste flokk blir observert. Dette er en stor flokk på 200 dyr som går sakte og beiter under en bratt nut et par kilometer unna. Vinden er ikke helt gunstig, men likevel litt på skrå.

Etter nøye vurdering av terrenget blir eneste mulighet for å kunne lykkes å snike seg oppover et bekkegjel. Gjentom kikkerten ser det ut til at dyra går på en flate der de ikke vil se en snikende skikkelse for avstanden er 100 meter.

NESTEN

Som så ofte, er terrenget ikke helt slik i virkeligheten som det kunne se ut gjennom kikkerten. Med omgående bevegelse er likevel jegeren etter hvert på plass et par hundre meter nedenfor og til siden for der dyra var å se i kikkerten.

Sekken legges igjen og ryggen bøyes mens den grønne skikkelsen sniker seg fram. Nå skal det ikke være langt igjen!

Første gresskledd flate er tom for dyr, men var det ikke litt høyere opp de beitet? Det snikes litt til, og så plutselig kommer et 20-tall dyr løpende imot. Hva skjer? Dyra svinger i firsprang 150 meter ovenfor jegeren, som raskt beslutter å løpe ned til bekkegelet og så ute av syne oppover mot de flyktende dyra. Han rekker å tenke at de må være støkket av noen andre, før han styrter over bekken så vassføyka står.

I venstre øyekant skimtes en rad av dyr som krysser bekken 100 meter lenger oppe. Nå må han bare opp en bratt skråning for å nå en gressbevokst høyde. Idet André hiver seg ned og tar anlegg på grastuene, passerer de siste dyra i flokken på godt skuddhold. Men dyra har fart, og i samme stund som han får dem i sikte, innser han at det ikke lykkes denne gangen, heller.

Idet han reiser seg og går mot sekken, kommer en jeger fram på haugen der dyra styrte forbi. Så var de altså støkket av noen andre, denne gangen også.

Men fjellet er for alle med gyldig jaktkort, så André finner en høyde for å kikke etter nye flokker.

Før dagens andre spisepause er over, fanger plutselig kikkerten opp en grå dott i enden av ei irrgrovn myr. Rein!

Flokken står tett, antagelig skremt. Og plutselig fanger øyet en skikkelse. En jeger i blå overdel ser ut til å ha forskanset seg bak noen steiner mellom André og dyra. Men han kan da umulig ha sett flokken, for mellom er det en høyde!

EN VRI

André gjør en omgående bevegelse, og er fast bestemt på ikke å rope for noen med kikkert at han er på vei mot en flokk. Ferden går ned bekkegelet der han kom opp.

Etter hvert som avstanden til dyra minker, må han dels gå svært forsiktig, for det er umulig å gå skjult hele tida. Innimellom går han rett mot dyra med små skritt uten sidebevegelse, andre ganger søkes det mot skyggepartier. Avstanden er nå rundt 300 meter.

Når han må gå sideveis i det som for

GODT FORNØYD:
To dyr på én dag.

dyra er motlys, beveger han seg sakte, med små skritt. Reinen ser ikke overvettets bra, men den merker bevegelse, og på skyggesiden ser jegeren nesten svart ut, i motlyset og med reinlav bak.

Endelig nede i en dal! Jegeren løper raskt videre og bøyer brått ryggen da han igjen skimter dyra, denne gangen bare drøyt 200 meter unna. Flokken vil over en bekk mot ham, men de er stresset, antagelig av en jeger. Skal det gå galt igjen?

Plutselig ser det ut til at dyra skal styrte imot, og liggende skytestilling inntas på en haug. Men nei, etter mye fram og tilbake løper flokken plutselig rett ifra.

Så blir vel dagen resultatløs, for det begynner å gå mot kveld. Et lite håp eksisterer likevel, for flokken løp i samme retning som sovepose og utstyr ble forlatt på formiddagen, og i kikkerten skimtes iallfall én jeger som har begynt hjemmarsjen i stikk motsatt retning.

LØNN FOR STREVE

Det er en snau times rusletur til kveldsmat og ro, og vinden hjelper til der den blåser i ryggen. Ferden går i den slakeste delen av området. Landskapet har innslag av myr og fjellbjørk, og oppe på en fjellrabbe ligger noen tørrkvister. Eller ...? Nei, et gevir!

Det ligger utvilsomt en bukk der oppe, og den har ikke oppdaget jegeren! Sidevinden er stabil, og etter hvert legges sekk og utstyr igjen mens det åles mot en diger stein. I nesten urovekkende kort avstand bak denne ligger flokken, som reiser seg mistroisk idet André inntar skytestilling.

Et dyr fanges i siktet. Simlegevir, alt i orden, og bakgrunnen er sikker.

I skuddet raser simla og resten av flokken i vei, men André ser at det påskutte dyret har unormal oppførsel og går i bakken. Samtidig svinger resten av flokken opp mot vinden.

Jegeren tar støhold mot en stein og leter etter en kalv. En del av flokken har allerede kommet opp til fjellkammen og ses i silhuett. De er litt langt unna og med usikker bakgrunn.

Men noen dyr er litt bak de andre, og kikkertsiktet fanger opp et av de bakerste. En gevirstang på hver side – en kalv! Et velrettet skudd går av gårde.

PASSE TUNG BØR

Simla ligger bare et langt steinkast unna. Skuddet har gått perfekt inn gjennom lungene, men skrått ut, så vidt innom vomma. Kalven er ikke å finne, selv om den tegnet tydelig i skuddet.

André leter, og plutselig ser han et hode. Kalven ligger stille og får et nådeskudd i halsen. Med et greit lungeskudd er det utrolig at dauskudd måtte til.

Kalven har en liten tagg på et par cm nederst på ene siden av geviret, og ved

siden av simla ser den litt for stor ut. Halvannetåring!

Ja vel, André tar det som en mann og er forberedt på å betale ekstra for det som overstiger fastsatt vekt ved overskyting. Nå er det slaktingen som står i fokus, og deretter tre kvarter med bæring av kjøtt fordelt i egen og fotografens sekk, og i etter hvert svært dunkel belysning.

Da halvannetåringen ble veid på oppsynets vekt dagen etter, var den så liten at det ikke måtte betales tilleggsavgift. 🍷

Lett og ikkje altfor kostbar

Lyst på rimeleg lett handkikkert med innebygd avstandsmåler til ikkje altfor ille pris? Prøv GPO Rangeguide 2800 10x32.

Kor stille ein klarer å halde avstandsmåler er viktig for måleevne. Røleg avstandsmåler måler lengre enn uroleg.

På same måte som i test av GPO Passion ED 10x32 i Jakt nr. 6 fekk sju jegerar prøve GPO Rangeguide 2800 10x32, og samanlikne den med Swarovski EL Range 10x32.

VEKT, SYNSFELT OG MÅLEEVNE

Dei tørre tal for GPO Rangeguide 2800 10x32 er vekt 690 gram, 11,2 m synsfelt på 100 meter og måleavstand frå 6 til 2800 meter.

For Swarovski EL Range 10x32 er dei tilsvarande tala 680 gram, 11 m synsfelt på 100 meter og måleavstand frå 9 til 1500 m.

AVSTANDSMÅLING I PRAKSIS

Ståande utan støtte i lett regn var lengste måleavstand mot skog 1628 m med GPO Rangeguide 2800 10x32 og 884 m med Swarovski EL Range 10x32. I fint solskinn med ein del vind klara GPO Rangeguide 2800 10x32 1717 m, Swarovski EL Range 10x32 1084 meter.

Så er det sjølvsagt slik at kor stilt ein klarar å halde kikkert/avstandsmåler i ståande stilling betyr meir enn litt for måleevna!

SOM HANDKIKKERT

I løpet av testen kom kommentarar som at

VALG: GPO Rangeguide 2800 10x32 eller Swarovski EL Range 10x32? Er pris eller handkikkert til praktisk bruk mest viktig? Det er opp til deg!

GPO RANGEGUIDE 2800 10X32: God måleevne i grei nok handkikkert til ikkje altfor ille pris.

den er sær å stille skarpt, svart felt i delar av synsfeltet om du bevegar hovud eller kikkertrør, denne lika eg ikkje, til å vere rund i kantane kjennest den firkanta ut.

Eigaren av Swarovski EL Range 10x32 var strengast i vurderinga av GPO RG 2800: vond å halde i, vond i fjeset, eg vil ikkje ha denne.

Måleevna klaga ingen på. Poenga variera frå 8 til 6, alle var einige om at med rett innstilt fokus og avstand mellom kikkertrøra er optikken god nok i dagslys, problemet var snevert område med skarpstilling og korleis kikkerten passa hender, hovud og augo. Det ein på dårleg norsk kan kalle ergonomi.

Handkikkert med innebygd avstandsmåler, eller handkikkert og avstandsmåler?

Meiningane var dela i spørsmålet om dei helst ville jakte med GPO Rangeguide 2800 10x32, eller GPO Passion ED 10x32 og avstandsmåler i tillegg. Fleirtalet ville heller hatt handkikkert og avstandsmåler.

Om ein ser på totalpris og vekt kostar GPO Rangeguide 2800 10x32 kr 14 995 og veg 690 g.

GPO Passion ED 10x32 (kr 7195, 500 g) og GPO Rangetracker 2000 6x (kr 5795, 140 g) er til saman litt rimelegare og lettare, med sine totalt 12 990 kroner og 640 g. Men litt ekstra må ein vel betale for statusen det er å ha handkikkert med avstandsmåler ...

KONKLUSJON

Etter ein del bruk har nok mitt syn på GPO Rangeguide 2800 10x32 endra seg ein del frå første dag. Den kjennest ut til å passe meg betre nå. Kanskje er det så enkelt som at eg er meir vant til den, i alle fall fell det meg lettare å tilpasse avstand mellom okular til augo og skarpstilling.

Nei, den passar meg ikkje like godt som Swarovski EL Range 10x32, men den er slett ikkje verst lengre. Uavhengig av pris får den derfor 8 poeng av meg.

FAKTA

IMPORTØR: Magne Landrø AS

MODELL: GPO Rangeguide 2800 10x32

PRIS: kr 14 995

VEKT: 690 g

STØRRELSE: 13,6 cm lang, 13,2 cm brei og 5,8 cm høg

ANNA: 11,2 m synsfelt på 100 m. Nærgrense 8 m. Maks måleavstand 2800 m, mot dyr 700 m. Minste måleavstand 6 m. Vinkelkompensasjon. Vass tett 100 mbar/cm.

- + Pris og måleevne
- Form, kresen på skarpstilling og okular i forhold til augo
- = Ikkje altfor kostbar eller tung handkikkert med avstandsmåler

25 kaliber

Riflepatroner med kvarttoms kaliber er mest av alt eit amerikansk fenomen, og meir eller mindre ukjent i Europa. Rett nok med eit par gamle europeiske unntak som hadde metrisk 6,5 mm som kaliber, ikkje 25! I tillegg kom Sako 6,3x53 R rett etter andre verdskrig.

TEKST OG FOTO: JØRUND LIEN

Den enkle forklaringa på manglande europeisk suksess for 25 kaliber patroner var og er nok så enkel som at .25 er for nær vår populære 6,5 mm, og at diverse 6,5 militærpatroner var godt etablerte i fleire europeiske land frå 1890-talet. Som vår eigen 6,5x55 er eit godt eksempel på.

25-20 WINCHESTER

Småviltpatrona 25-20 var ei av dei aller første 25 kaliber patroner, 25-20 WCF ladd med 60 og 86 grs kuler kom saman med bøyerifla Winchester 1892.

Om konseptet lett rifle kamra for rekylnill patron var populært, vart aldri 25-20 Winchester ein suksess. Heller ikkje tvillingpatrona 25-20 Marlin. At Marlin kom med bøyerifla M1894 CL kamra for 25-20 WCF i 1989 er vel ikkje nok til at ei gamal, lita patron får ein ny vår.

25-35 WINCHESTER

Atskillig meir kjent er 25-35 Winchester som kom samtidig med 30-30 Winchester i 1895 i bøyerifla M94. Men sjølv om Winchester M94 og 30-30 er blant dei mest kjente og ikoniske rifle-patron kombinasjonar fekk ikkje 25-35 Winchester same status, den var ikkje på langt nær like populær som 30-30 WCF blant amerikanske jegerar.

25 KALIBER PATRONER: 25-20 WCF (f.v.), 25-35 WCF, 250-3000 Savage, 257 Roberts, 25-06 Rem og 257 Wby Magnum.

Slett ikkje i same klasse som 270 Win og 30-06, men 25 kaliberpatroner var likevel populære i USA. I dag er 25-06 temmeleg aleine.

At 25-35 WCF vart ei nokså vanleg riflepatron i europeiske kombivåpen er ei anna sogje.

25 REMINGTON

Som ein naturleg del av rustningskappløpet mellom dei to store måtte Remington kome med sin versjon av 25-35. Og då som rillepatron med 25 Remington kamra i halvautorifla Remington M8 og pumperifla M 14 Remington.

I dag har 25 Remington gått i gløymeboka, Remington slutta å produsere rifler i 1942, og patroner i 1950. For den som har ei 25 Remington kan ladedata for 25-35 brukast.

250-3000 SAVAGE

Den neste 25 kaliber patrona vart ein mykje større suksess. 250-3000 Savage kom saman med bøylerifla Savage 99 i 1915, og ein stor del av populariteten kan tilskrивast reklamens makt. For 3000 i 250-3000 står for utgangshastigheit 3000 f/s med 87 grs kule, ei nær sagt uhøyrte høg hastigheit i 1915, og 250-3000 var den første fabrikkproduserte patrona med 3000 f/s utgangshastigheit.

Mange kjente storviltjegerar på den tid tok Savage 99 250-3000 i bruk på jakt, og rapportane om strålende kulebane og effekt på både passa stort og heilt upassande stort vilt var mange. Soga seier at opphavsmannen Charles Newton meinte at 100 grs kuler passa best i 250 Savage, men når Savage ville ha reklameeffekten av 3000 f/s måtte kulevekta tilpassast hylsevolum og den tids krut.

Dei fleste amerikanske rifleprodusentar har opp gjennom åra levera 250-3000 rifler, men i dag er denne patrona nesten gløymd. Første nedtur kom då Remington lansera 257 Roberts som fabrikkpatron i 1934, den neste kom med diverse 6 mm patroner på 1950- og -60-talet. Sjølv om 250-3000 er ei fin og snill patron for jakt på mindre vilt er den definitivt ute nå.

257 ROBERTS

Våpenskribenten Ned Roberts var mannen bak villkattpatrona 257 Roberts med 25 kaliber kule i 7x57 hylse som såg dagens lys på 1920 talet, og patrona vart så populær at Remington kom

med sin fabrikkpatron med same namn så tidleg som i 1934.

Dei fleste amerikanske rifleprodusentar hadde 257 Roberts på programmet, så og patronprodusentane. Den fekk ry som universalpatron blant amerikanske jegerar, det var dei som hevda at «257 Roberts is the most useful cartridge of all!» Kanskje det, med hylsevolum passande for kulevekt frå 100 til 120 grs. I alle fall for jakt på mindre hjortevilt i USA, men ikkje her i landet.

Alle 6,5 patroner ladd med 120 grs blyspiss er minst like gode rådyrpatroner, og har den innlysande fordel at med lovleg kulevekt er 6,5 storviltpatron. For den som likevel vil jakte rådyr med ei meir eksotisk patron enn vår vanlege 6,5x55 og ikkje fullt så vanlege 260 Remington og 6,5 Creedmoor er 257 Roberts ei velegna patron som med patronlengde rundt 70 mm passar i stutte låskasser og lette rifler. Men for mindre interesserte jegerar er patroner som 257 Roberts bare plunder og heft i og med at fabrikkproduserte patroner er sjeldan vare. 257 Roberts er ei av mange patroner som er på tur ut, og den nedturen tok fart med 25-06 Remington.

257 WBY MAG

Denne storhylsa patrona kom Roy Weatherby med i 1944 saman med fleire andre Wby Mag patroner bygd på nedkorta og utblåsne 300 H&H hylser med Wby Double Radius Shoulder. Med hylselengde nær 65 mm og stort hylsevolum er 25 kaliber lite i forhold til hylsevolum og krut. På grunn av dette er 257 Wby temperamentsfull å lade i forhold til overtrykk, den er kresen og sær på krut og ladevekt. Når det ikkje er langt mellom passa trykk og lause tennhetter, er heller ikkje patrona egna for lading av andre enn vidarekomne.

Det verserer og soger om overtrykk på grunn av krutforstopelse i hylsehalsen, såkalla «powder bridging». Om ein ser bort frå ladeulemper på grunn av stor hylse med lite kaliber er fabrikkproduserte 257 Wby flattskytande og effektiv og favorittpatron for ein del kjente jegerar. Blant anna Roy Weatherby, som attpåil fortalte at han hadde felt kafferbøffell med eit 257 Wby skot skrått bakfrå, og bruka det som bevis på at «speed kills»! Utan at det gjer finkaliberpatroner som 257 Wby til bøffelpatroner!

Ei anna sogje om meir praktisk bruk av flattskytande 257 Wby fekk eg kvelden før ei drivjakt på godset til graf Stauffenberg. I løpet av ein lang samtale om rifler, patroner og kuler sa greven at hans favoritt rifle til gemsejakt var ei lett, hendig kipplauf kamra for nettopp 257 Wby! Ei jaktform og vilt 257 Wby passar atskillig betre til enn bøffeljakt.

Men same korleis ein snur og vender på fakta er og blir 257 Wby Mag ei patron for spesielt interesserte. For å samanlikne med ei liknande patron med likt hylsevolum og litt større kaliber kan 264

TEMPERAMENTSFULL:
Lading av 257 Wby Mag er ikkje for amatørar!

norma

MEST FOR USA:
Eldre Norma 257
Roberts klart og
tydeleg merka
Olympic Cham-
pionship Match
Grade Ammuni-
tion.

20

.257^R_o_b

Ammunition

Win Mag prestere litt høgare utgangshastigheit med 120 grs blyspisskuler, i tillegg til å vere lovleg storviltpatron med 140 grs.

I Normas ladebok er maksloading for 257 Wby med 120 grs Swift A-Frame 68 grs MRP og 987 m/s, i 264 Win Mag gjev 120 grs A-Frame ladd med 64,5 grs 1012 m/s. Rett nok ubetydeleg forskjell, men nok til å vise at det finst like flattskytande patroner som og er lovleg til norsk storviltjakt.

256 WIN MAG

Denne patrona vart lansert i 1960 som ny, flattskytande revolverpatron, men med Ruger Hawkeye som einaste pistol og bøylerifla Marlin M62 som einaste rifle vart 256 Winchester Magnum møtt med eit gjesp, og er nær rekord i flopp.

25-06 REMINGTON

Det gjekk heile 49 år før Remington tok A.O. Niedners villkattpatron 25-06 inn i folden av fabrikkpatroner i 1969. Og om 25-06 var populær som villkattpatron, vart den endå mykje meir populær som fabrikkpatron. 25-06 har hatt sin plass på lista over Amerikas mestseljande riflepatroner i mange år. Ingenting å undrast over det, 25 kaliber kule i 30-06 hylse er så nært optimalt hylsevolum i forhold til kaliber som ein kan få det. Vel og merke med moderne seintbrennande krut, og om høg hastigheit er viktigare enn liten løpsslitasje og lite forbruk av krut.

I diskusjonen om patroner, kaliber og kuler til norsk vilt kan ein meine at 25-06 er hamna på feil hylse i og med at den bare er lovleg rådyrpatron. Sant nok det, 25-06 ladd med rett kule er sikkert ei framifrå reinspatron og brukande hjortepatron. Det gjeld og 257 Roberts. Men ingen av dei er betre og meir effektiv enn kva som helst av lovlege 6,5 patroner, heller

ikkje meir flattskytande enn 6,5-06 og tilsvarande patroner. Når det enklaste ofte er det beste, er og blir 6,5 mm og 9 grams blyspisskule fornuftige minstekrav til norsk storviltjakt.

25 WINCHESTER SUPER SHORT MAGNUM

I 2004 lansera Winchester 25 WSSM som eit resultat av suksessen med 300 WSM. 25 WSSM er like tykk og endå stuttare enn 300 WSM, saman med bratt skulder og mindre kaliber er det ikkje oppskrifta på problemfri funksjon i magasinrifler. Det i motsetning til patroner som 257 Roberts og 25-06. Og for å samanlikne 25 WSSM med nettopp 257 Roberts og 25-06, er det så at maksloadingar frå Hornady med 100 grs kuler gjev 3000 f/s i 257 Roberts, 3200 f/s i 25 WSSM og 3300 f/s i 25-06. Ikkje særleg mykje å skryte av for 25 WSSM i denne samanlikninga nei. Så er det heller ikkje grunn å bry seg særleg mykje om 25 WSSM i det heile, dette er ei av patronene som snau nok kom ut av startblokk etter at startskotet smalt.

Om det er få av både gamle og nye 25 kaliber patroner, er 25 Creedmoor ny. Tatt fram for langhold og PRS skyting i USA, og Hornady kan levere fabrikkkladde matchkuler med høg bc. Noko som er avgjerande for å oppnå høge salstal i den disiplinen.

Fleire 25 kaliber kreasjonar er på gang, om dei kan konkurrere mot 25 Creedmoor, eller om 25 Creedmoor vil ta over for 25-06 som jaktpatron kan bare tida vise. Hornady valde nok ikkje å kalle denne nye 25 kaliber patrona for Creedmoor bare for moro.

25 KALIBER I EUROPA

Om .25 kaliber patroner er meir eller mindre ukjent i Europa, finst det faktisk to europeiske 6,5 patroner som kom rundt år 1900 utan å passe inn i resten av 6,5 familien på grunn av kulediameter. Den eine er 6,5x52 R, den andre 6,5x58 R. Begge i 257" kaliber som har 6,53 mm kulediameter, det i motsetning

Kan 25 kaliber
få ein opptur
med nye kuler
og patroner?
Kanskje i USA,
meir tvilsamt
i Europa!

GOD, GAMAL:
Wby patronask.

til 6,5x55 og alle andre 6,5 mm patroner med kulediameter 6,7 mm. Kaliberforvirringa ligg nok i at løp i 25 kaliber måler 6,5 mm på botnen av riflene, europeiske 6,5 løp måler 6,5 mm på toppen av bommane. Av desse to er 6,5x52 R den europeiske og metriske utgåva av amerikanske 25-35 Winchester, og var nok så populær riflepatron i drilling og riflehagler i mellomkrigstida. Med butt 7,6 g blyspisskule i utgangshastighet mellom 600 og 700 m/s var dette proper patron for rådyrjakt med kombivåpen. I dag er den nesten ute og gløymd, men Sellier&Bellot produserer patroner, og latterleg fine, lette og nette drillingar kamra for 6,5x52 R kan kjøpast for spottpris.

Meir ukjent er 6,5x58 R som vart utvikla frå 8x58 R som i sin tur har 9,3x72 R som moderhylse. 6,5x58 R såg dagens lys som patron for brytevåpen rundt 1900, men vart aldri populær. Kanskje på grunn av eit 6,5 kaliber som ikkje var 6,5 likevel. Ikkje veit eg, men bortsett frå for den som måtte vere eigar av eit gammalt, fint kombivåpen er 6,5x58 R patron for samlarar i dag.

I tillegg til desse to europeiske randpatronene må vel endå mindre kjente Sako 6,3x53 R med her. Ei finsk fuglepatron med den gamle russiske militærpatrona 7,62x53 R som moderhylse kom etter andre verdskrig tilpassa finske og russiske Moisin-Nagant rifler med nytt løp. 6,3x53 R vart ladd frå 1946 til 1971, visstnok med same kulediameter og vekt som 25-35, men til høgare utgangshastighet. Slike rifler finst nok her i landet, men dei er ikkje mange.

25-35 WCF/6,5X52 R:
Ei og same patron
som vart kalla
6,5x52 R i Europa,
den amerikanske
originalen var og er
25-35 WCF.

Ny jaktpatron med ny kule

Bokstavkombinasjonen i Blaser CDB betyr «Controlled Deformation Bonded». Eller på norsk: lodda kule med kontrollert deformasjon.

Vitsen med bonda eller lodda kuler er at blykjerna skal henge godt fast i mantelen utan å miste delar av blyet under ekspansjon. Dette for at kula skal ha høgare restvekt, større diameter og meir inntrenging enn tradisjonell blyspiss.

Nye jaktpatroner er alltid interessant, og at Blaser som ein av dei heilt store i jaktrifler kjem med eigne patroner gjer det ikkje mindre interessant!

Av Blaser CDB patroner i år har eg nå fått til test 6,5x55 140 grs, 308 Winchester 165 grs, 30-06 165 grs, 8x57 IS 201 grs, i tillegg er CDB 6,5 Creedmoor, 300 Win Mag og 9,3x62 å få kjøpt.

CDB er lodda blyspisskule med plasttupp og rimeleg høg bc, 140 grs kule i 6,5x55 og 165 grs i 308 Win og 30-06 er kulevekt i storviltklassen, sjølvsagt og 201 grs CDB i 8x57 IS. I alle fall etter kulevekt, men til stort vilt som elg er restvekt, gjennomslagskraft og ekspansjonsdiameter viktigare enn kulevekt for skot.

Alle patroner i testen vart prøva i presise rifler med femskotsseriar på 100 m skyteavstand, deretter ekspansjonstest i vassfylte Aspen 5 liters kanner på 50 m skyteavstand som er greitt skothald i skogen. Med ei pakke av kvar patron vart det to femskot med ei rifle, og ein femskot med den andre. Dei siste fem måtte sparast til ekspansjonstest og fotografering.

Summen av testen er at nye Blaser CDB er presise. Svært presise til og med. 22 mm gjennomsnitt for 11 femskot i sju forskjellige rifler er ikkje kvardagskost! Men om presisjonen er topp er eg ikkje like entusiastisk over Blaser CDB som all-roundpatron for norsk storviltjakt. At rask ekspansjon gjev effektiv felling av mindre hjortevilt som rådyr og rein er sikkert, men som patron til stor hjortebukk og

elg vil eg heller ha andre patroner. Eller rettare sagt kuler, som Norma Oryx for høgare restvekt og større inntrenging.

Om plasttupp, loding, tynn mantel eller blykjerne er grunnen til rask ekspansjon med liten restvekt og diameter skal eg ikkje påstå noko om. Det eg veit er at alle Blaser CDB ekspanderer med stor effekt på første vassfylte plastkanne, og 30-06 mest av alt. Sikkert på grunn av høgast anslagshastigheit, noko som visa seg på kor høgt den første kanna hoppa ved treff, og kor sprengt den var etterpå.

For meg er nye Blaser CDB patron for mindre hjortevilt og drivjakt i utlandet der skoteffekt er meir viktig enn alt anna. Rett nok vil CDB gje god skoteffekt ved treff bak bog på alt norsk storvilt, problemet er å treffe der og ikkje midt i grove bogbein.

TESTSKYTING

6,5X55 BLASER CDB 140 GRS

Første patron ut var 6,5x55 140 grs CDB som skal ha 793 m/s utgangshastighet med 2411 joule anslagsenergi på 100 m. Så vidt over kravet til norske storviltpatroner det. Ein hastighet 6,5x55 Blaser CDB 140 grs ikkje heilt nådde i 57 cm R 93 løp, og i alle fall ikkje i 53 cm S&L løp!

For meg er lettekspanderande 140 grs 6,5 mm blyspisskule med restvekt rundt 63% kule for jakt på rådyr og rein, ikkje elg. At 6,5x55 Blaser CDB 140 grs gjekk gjennom ei kanne meir enn 30 og 8 mm er nok mest på grunn av mindre ekspansjonsdiameter, men og på grunn av utgangshastighet. Kva som er grunnen til unødig låg utgangshastighet kan bare RWS svare på, patrona er ladd med litt over 48 grs krut, og om krutet var MRP burde det gje høgare utgangshastighet.

Ikkje veit eg, men RWS har ikkje tradisjon for å lade 6,5x55 jakt-patroner til like høg utgangshastighet som for eksempel Norma.

6,5x55 Blaser CDB 140 grs testskyting frå skytebank, skyteavstand 100 m. Hastighet og 5 skot er gjennomsnitt av to seriar med Blaser R 93, ein femskot med S&L.

RIFLE	HASTIGHET	5 SKOT
Blaser R 93 med 57 cm løp, Blaser B 2 3-18x50 og A-Tec Carbon	783 m/s	28 mm
S&L med 53 cm løp, Swarovski Z8 5-40x56 og A-Tec Optima 40	765 m/s	14 mm

Sauer 202 OB
8x57 IS

Blaser CDB

FIN FEMSKOT:
Første og einaste femskot på 100 meter med 8x57 IS Blaser CDB 201 grs i Sauer 202 OB var så god at det vart med den eine!

CDB

EKSPANSJON: I vassfylte plastkanner på 50 meter, f.v.: 6,5x55 140 grs CDB, 308 Win 165 grs CDB, 30-06 165 grs CDB og 8x57 201 grs CDB.

Controlled Deformation Bonded

CDB

Controlled Deformation Bonded

308 WINCHESTER BLASER CDB 165 GRS

God presisjon med 308 Win hastighet som oppfyller fabrikantens data er fint. Rundt rekna 55 % restvekt etter gjennomslag av tre femliters vassfylte Aspenkanner er ikkje like fint for storviltjegeren som vil jakte alt norsk vilt med ei og same patron. Topp patron til drivjakt og mindre hjortevilt, men litt bob-bob som elgpatron.

308 Winchester Blaser CDB 165 grs testskyting frå skytebank, skyteavstand 100 m. Hastighet og 5 skot er gjennomsnitt av to seriar med Remington Seven, ein femskot med Benelli.

RIFLE	HASTIGHET	5 SKOT
Benelli Lupo Alpha med 46 cm løp, Leupold VX-3 3,5-10 og F&D 131	811 m/s	28 mm
Remington Seven med 55 cm løp, Swarovski Z6 2-12x50 og F&D 231	834 m/s	26 mm

30-06 BLASER CDB 165 GRS

Pluss for utgangshastighet godt over fabrikkdata og god presisjon, minus for inn-trenging. Når 165 grs CDB i 308 Win slo gjennom tre kanner og laga litt bulk i kanne fire, stoppa 165 grs CDB frå 30-06 i plasten på baksida av kanne tre. Det på grunn av høgare anslagsastighet. Bortsett frå hastighet er forskjellen på Blaser CDB 165 grs 30-06 og 308 Win minimal.

30-06 Blaser CDB 165 grs testskyting frå skytebank, skyteavstand 100 m. Hastighet og 5 skot er gjennomsnitt av to seriar med S&L.

RIFLE	HASTIGHET	5 SKOT
S&L med 60 cm løp, Zeiss V8 2,8-14x50 og Hausken JD 224	865 m/s	26 mm

8X57 IS BLASER CDB 201 GRS

Ein femskot med 8x57 IS Blaser CDB i Sauer 202 OB var nok. Samlinga var så god at eg ikkje tok sjansen på å ødelegge dagen med ein serie til. Dermed vart patroner spart til to femskot med nyoppbygd Remington 700 8x57 IS, begge på 23 mm. Når dette faktisk var dei to første femskot i rustfritt Lothar Walther løp, er det og eit nytt bevis på god presisjon frå første skot i gode løp.

For den som lurar på kvifor 55 cm LW løp gav 35 m/s høgare hastighet enn 58 cm Sauerløp er forskjellen på nytt løp og løp som har fått mange skot gjennom seg ein grunn, ein annan kan vere at det var 10 grader varmare under testen av LW løpet. At så tung kule som 201 grs CDB ikkje hadde større gjennomslagskraft enn 30 kaliber 165 grs skuldast nok større ekspansjonsdiameter.

Til tross for dette vil nok dei siste fire 8x57 Blaser CDB 201 grs bli med på elgjakt i haust, dette bør vere patron og kule nok til dagens kvotar med kalv og ungdyr.

8x57 IS Blaser CDB 201 grs testskyting frå skytebank, skyteavstand 100 m. Hastighet og 5 skot er gjennomsnitt av to seriar med Remington 700, ein femskot med Sauer 202 OB.

RIFLE	HASTIGHET	5 SKOT
Sauer 202 OB med 58 cm løp, Swarovski Z8 2-16x50 og Hausken JD 224	743 m/s	16 mm
Remington 700 med nytt 55 cm LW løp, Hawke 4-16x50 og Hausken JD 184	778 m/s	23 mm

Skyting mot vassfylte 5 liters Aspen-kanner på 50 m

PATRON	RESTVEKT	DIAMETER	LENGDE	INNTRENGING
6,5x55 Blaser CDB 140 grs	88 grs	12x12 mm	13 mm	Gjennom 4 kanner
308 Win Blaser CDB 165 grs	90 grs	14x13 mm	8 mm	Gjennom 3 kanner
30-06 Blaser CDB 165 grs	95 grs	13x12 mm	8 mm	I plasten på kanne 3
8x57 IS Blaser CDB 201 grs	136 grs	18x15 mm	9 mm	Gjennom 3 kanner

FABRIKKDATA

Fabrikkdata på patronpakke, treffpunkt på 50, 150 og 200 m med innskyting 4 cm over siktepunkt på 100 m.

PATRON	BC	HASTIGHEIT	E100	50 M	100 M	150 M	200 M
6,5x55 Blaser CDB 140 grs	.443	793 m/s	2411 J	1,6 cm	4 cm	1,8 cm	- 5,5
308 Win Blaser CDB 165 grs	.385	820 m/s	2961 J	1,5 cm	4 cm	2 cm	- 4,8
30-06 Blaser CDB 165 grs	.390	843 m/s	3139 J	1,4 cm	4 cm	2,4 cm	- 3,8
8x57 IS Blaser CDB 201 grs	.426	750 m/s	3041 J	1,9 cm	4 cm	0,9 cm	- 8

FAKTA

IMPORTØR: Blaser Group Norge

PRIS: kr 1349 for ei pakke med 20 Blaser CDB 6,5x55, 308 Win og 30-06, patronpris kr 67,45.

Kr 1449 for pakke med 20 Blaser CDB 8x57 IS, patronpris kr 72,45.

- + Presisjon
- Restvekt, ekspansjonsdiameter, inntrengning
- = Patron for jakt på mindre hjortevilt og drivjakt i andre land

TEST : RIFLEPATRON

Norma Whitetail

TEKST OG FOTO: JØRUND LIEN

DEDICATED SINCE 1902

Blyspiss, lodda blyspiss, blyspiss med ekspansjonsstopp til storviltjakt? Til vårt største hjortevilt elg er lodda blyspiss med ekspansjonsstopp best, men tradisjonell blyspiss kan vere god nok. Og kan gje betre skoteffekt på mindre hjortevilt.

20 Cartridge
Cartouche

Massive knock-down

WHITETAIL
PRECISION SO

Ny jaktpatron frå Norma

Vil du jakte storvilt med blyfri, lodda eller blyspisskule? Er det greitt å kjøpe rimelege jaktpatroner eller er bare kostbare jaktpatroner brukande?

Det er spørsmål mange jegerar stiller seg i dag. Trenden er heilt klart mot dei blyfrie, sjølv om ein del erfarne jegerar heller vil jakte med gode lodda kuler på grunn av ekspansjon. Og så finst det ennå dei som jaktar med tradisjonell blyspisskule og er glad og fornøgd med det.

Nye Norma Whitetail er ladd med tradisjonell blyspiss, og både namn og pris peikar på at denne patrona mest av alt er laga for USA. For pris kroner 29,95 er uvanleg billig jaktpatron frå Norma, atskillig rimelegare enn kroner 43,95 for 308 Win Norma Vulkan 180 grs som er blyspisskule.

Er så rimelege Norma Whitetail 308 Winchester god nok storviltpatron? Litt svar på det får du frå denne første testskytinga!

NORMA WHITETAIL 308 WINCHESTER 150 GRS

Er 150 grs/9,7 gram blyspiss i 308 Win hastigheit proper storviltskule, eller bare egna jaktskule for mindre hjortevilt som rådyr og rein? At utgangshastigheit godt over 800 m/s i 44 og 46 cm løp er nok til god ekspansjon i rådyr og rein opp til eit par hundre meter er sikkert, at 865-870 m/s i 55 og 56 cm løp gjev svært effektiv ekspansjon på normal skyteavstand er

TAIL FT POINT

DH Dedicated Hunting

Er så rimelege Norma Whitetail 308 Winchester god nok storviltpatron? Litt svar på det får du frå denne første testskytinga!

10 poeng som jaktpatron for mindre hjortevilt, men som allroundpatron til alt norsk storvilt får den ikkje meir enn 6 poeng.

Det finst mange andre patroner ladd med kuler som er betre egna til jakt på hjort og elg!

NORMA WHITETAIL 308 WINCHESTER 180 GRS
Meir klassisk jaktkule i 30 kaliber enn 11,7 g/180 grs rundnasa blyspiss finst

ikkje, dette var standardkula fram til moderne superkuler tok over og storviltjegeren fann ut at høg bc og flat kulebane var viktig.

Norma Alaska som i mange tiår var ei av dei mest populære storviltkuler her i landet, er nå ute av Norma-katalogen. 180 grs Whitetail ser temmeleg lik ut, om dette er gamle 180 grs Alaska med nytt namn i ny innpakning veit ikkje eg, men lik er den.

heilt sikkert. Kanskje i overkant for rådyrjegeren som ikkje likar blodslått kjøtt, men rask og stor ekspansjon gjev betre skoteffekt enn treg og liten ekspansjon i smått hjortevilt.

Ut frå denne testen med desse riflene ser det ut som om forskjellen i utgangshastigheit med Norma Whitetail 150 grs frå 55 cm til 45 cm løp er rundt rekna 40 m/s, og at utgangshastigheita er så nær dei lova 880 m/s som ein kan vente frå 55–61 cm løp.

For løpslengde mellom 61 og 55 cm kan Normas tabell over anslagshastigheit og kulefall på 200 og 300 m stemme nokolunde, dei som har løpslengde på førtitalet kan bare gløyme tabellen og prøveskyte med eigen rifle. Men bare for å presisere: alle som har tenkt å løyse skot på lengre hold enn 100 meter MÅ prøveskyte. På pappskive.

Norma Whitetail 150 grs 308 Winchester er heilt grei patron til jakt på rådyr og rein. Om presisjonen var endå betre i testriflene ville den vere nær

FAKTA
IMPORTØR: Norma AS,
www.norma.as, tlf.: 22 07 13 00
PATRON: 308 Winchester Norma
Whitetail 180 grs
PRIS: kr 29,95

- + Pris, presisjon
- = Enkel blyspisskule
- = Rimeleg patron som er god nok til det meste av norsk storviltjakt, men ikkje best.

FAKTA
IMPORTØR: Norma AS,
www.norma.as, tlf.: 22 07 13 00
PATRON: 308 Winchester Norma
Whitetail 150 grs
PRIS: kr 29,95

- + Pris, utgangshastigheit
- = Mindre egna til stort hjortevilt
- = Ingen allroundpatron, jakt heller elg og hjort med betre kuler!

TEST : RIFLEPATRON

Norma Whitetail

SKYTING MOT VASSFYLTE 5 L ASPEN-KANNER: 150 grs kula frå 308 Win Norma Whitetail separera, mantel og blykjerne låg kvar for seg i tredje kanne. 180 grs stoppa i kanne fire med respektabel restvekt, diameter og lengde etter ekspansjon.

TESTSKYTING

Testskyting mot 5 liters Aspen motorsagbensinkanner fylt med vatn, skyteavstand 50 meter

PATRON	INNTRENGING	RESTVEKT	DIAMETER	LENGDE
Norma Whitetail 150 grs	Tredje kanne	98 grs	15x14 mm	9 mm
Norma Whitetail 180 grs	Fjerde kanne	147 grs	16x16 mm	13 mm

Testskyting frå skytebenk, skyteavstand 100 m. Hastigheit og 5 skot er gjennomsnitt av to seriar med kvar rifle. Tikka T3 med 44 cm løp, Leupold VX-1 3-9x40 og A-Tec Optima 50

PATRON	HASTIGHEIT	5 SKOT
Norma Whitetail 180 grs	747 m/s	22 mm
Norma Whitetail 150 grs	826 m/s	33 mm

Benelli Lupo Alpha med 46 cm løp, Leupold VX-III 3,5-10x40 og F&D 131

PATRON	HASTIGHEIT	5 SKOT
Norma Whitetail 180 grs	760 m/s	23 mm
Norma Whitetail 150 grs	836 m/s	32 mm
Norma Oryx 165 grs	787 m/s	33 mm
Norma Oryx Silencer 165 grs	773 m/s	34 mm
Norma Oryx 180 grs	758 m/s	33 mm

Sako Forester med 56 cm løp, Leupold VX-5 2-10x42 og Hausken JD 155

PATRON	HASTIGHEIT	5 SKOT
Norma Whitetail 180 grs	783 m/s	25 mm
Norma Whitetail 150 grs	865 m/s	23 mm
Norma Oryx 165 grs	817 m/s	19 mm
Norma Oryx 180 grs	779 m/s	20 mm

Remington Seven med 55 cm Krieger løp, Swarovski Z6 2-12x50 og F&D 231

PATRON	HASTIGHEIT	5 SKOT
Norma Whitetail 180 grs	784 m/s	26 mm
Norma Whitetail 150 grs	870 m/s	30 mm

FABRIKKDATA

Norma data for hastigheit og kulefall.

PATRON	UTGANGS-HASTIGHEIT	100 M	200 M – KULEFALL	300 M – KULEFALL
Norma Whitetail 150 grs	880 m/s	749 m/s	647 m/s – 136 mm	553 m/s – 509 mm
Norma Whitetail 180 grs	796 m/s	683 m/s	580 m/s – 172 mm	488 m/s – 639 mm

Og som Alaska og omtrent alt av rundnasa 180 grs 30 kaliber blyspiss med lang bereflate var presisjonen god i testriflene. Svært god til og med, for gjennomsnitt av åtte femskot med to seriar i fire forskjellige rifler var 24 mm! Og bare så det er sagt, er det mykje vanskelegare å få patron og rifle til å samle fem skot på 100 m under 30 mm enn tre skot! Løpp presisjon dette.

Utgangshastigheita passar tradisjonell blyspisskule, og 783 m/s i 55 cm og 784 m/s i 56 cm løp er nær nok oppgjeven

hastigheit på 796 m/s. Så langt, så godt, men kva med gamaldags blyspiss som storviltpatron i dag?

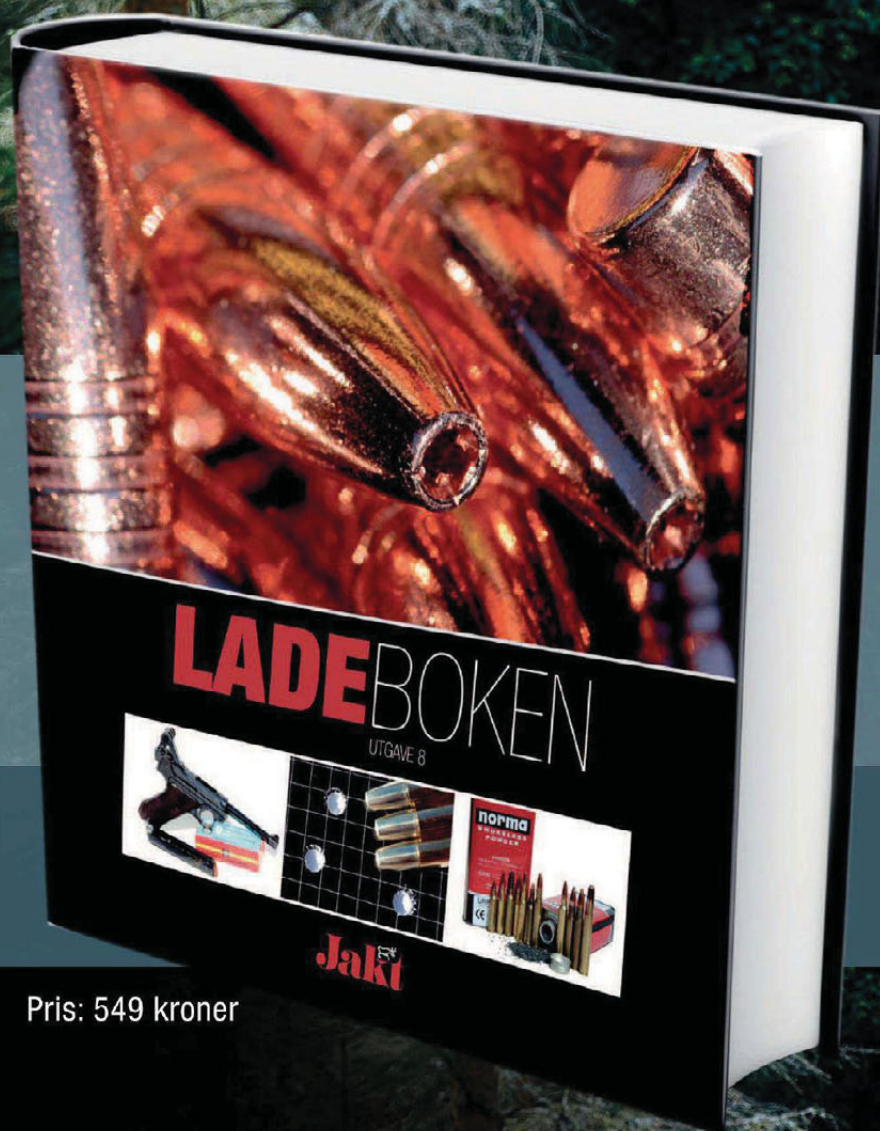
Ut frå skyting mot vassfylte 5 liters Aspen bensinkanner på 50 meter er det slett ikkje verst, 308 Winchester 180 grs Whitetail stoppa i kanne fire, som tilseier at kula vil stoppe mot skinnet på baksida i middels elg og stor hjort. Kanskje og på stor elg ved treff bak bog. Restvekta var 147 grs eller 81,7 %, etter ekspansjon var diameteren 16x16 mm

og lengda 13 mm, slett ikkje verst for ei enkel blyspisskule det.

Om ein likar det eller ikkje, kan rimelege 308 Winchester Norma Whitetail 180 grs brukast til jakt på alt norsk storvilt. Den er ikkje best, mange 308 Win patroner ladd med lodda kuler og kuler med ekspansjonsstopp er meir pålitelege ved treff i grove elgbein. Men Norma Whitetail 180 grs er likevel god nok til det meste av storviltjakt. Med framifrå presisjon om det er viktig.

Hjemmeladernes bibel

Pris: 549 kroner

LADEBOKA

Utgave 8

BESTIL VED Å
SENDE SMS-KODE:

**LADE20
til 2205**

ELLER PEK PÅ
QR-KODEN MED
DIN MOBIL

Ladeboken 8 er endelig tilgjengelig igjen! Med 115 riflepatroner og 27 pistolpatroner er dette uten sidestykke det mest komplette bokverket om lading skrevet på norsk. Dette er «må-ha»-boka for jegere, skyttere, hjemmeladere og våpeninteresserte. Kjøp Ladeboken og les den fra perm til perm!

TEST : JAKTRIFLE

Benelli Lupo Alpha GM Grey 20" 308 Winchester

TEKST OG FOTO: JØRUND LIEN

SJELDAN SPESIALUTGÅVE

Ei av tusen!

Har du lyst på ny, lett og spesiell jaktrifle? Då er kanskje Benelli Lupo Alpha GM Grey 20" 308 Winchester rifla for deg!

Denne spesialutgåva frå Benelli skal det bare bli produsert tusen av, alle kamra for 308 Win og 50 av desse skal Jakt&Friluft få inn i løpet av sumar og haust. Og denne alfahannrifla er så spesiell at mitt tips er den ikkje vert liggande lenge i butikken!

Kva er så spesielt med Benelli Lupo Alpha GM Grey 20" 308 Winchester? I alle fall ikkje patrona, for den er så vanleg som jaktpatroner kan bli. Men rifla er spesiell nok. Først og fremst på grunn av utsjånad med skjelettskjefte og utfresingar i metall.

Om rifla er lett, er den ikkje spesielt lett. Løpet er heller ikkje enten spesielt tynt, tykt, stutt eller langt.

SKJEFTET

I reklamen står det fagre ord om at skjeftet på Benelli Lupo Alpha GM

TYDELEG MERKA:
Benelli Lupo Alpha.

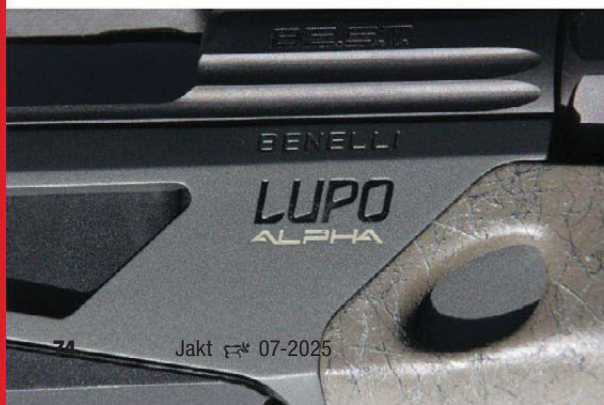
Lett rifle? Ja takk!
Lett rifle er for jegeren som ikkje sit stille, og vekt mellom 2,5 og 3 kg passar rifler kamra for standardpatroner frå 6,5x55/6,5 Creedmoor/260 Remington til 308 Win og 30-06. I motsetning til friske magnumpatroner der altfor lett rifle ikkje nødvendigvis er ein fordel.

Grey 20" 308 Winchester er inspirert av «biomimetics» – biomimetikk på norsk – vitenskapens tilnærming til naturens evolusjon i å kombinere styrke og vekt!

Det står og at Benelli Lupo Alpha GM Grey er verdens lettaste metall-chassisrifle med chassis av aluminiumslegering og kolbe og forskjefte av polymer.

Om Lupo Alpha kan kallast chassisrifle i same meining som langholdsrifler med gjennomhola, fargerike metallskjefte med allverdens skinner og justeringar er heller tvilsamt, men når Benelli kallar den chassisrifle kan den vel vere det.

Nok om det, skjeftet er spesielt med sine hol, og faktisk betre å halde i og skyte med enn eg frykta. Fin? Nei, det er den i alle fall ikkje. Men spesiell er

LETT: Totalvekt 3207 gram med kikkertsikte og lyddemper er lett 308 Win jaktrifle.

SKYTING: Benelli Lupo Alpha 308 Win er grei å skyte og treffe med til tross for skjefte med mildt sagt utradisjonell utforming!

den. Såpass spesiell at ein kamerat sa om Benelli Lupo Alpha GM Grey at den er så stygg at den nesten er fin.

Kolbekammen er høg nok, rekylkappa god nok i forhold til patron og riflevekt, pistolgrepet greitt nok, min einaste innvendig er unødig tynt og spinkelt forskjefte. Bortsett frå diverse andre lettelsar i form av fjerning av metall er resten av rifla umiskjenneleg Benelli.

B.E.S.T.

Løp, øvre låskasse og sluttstykke er behandla med B.E.S.T. Kva er så B.E.S.T.? Jo, ein spesiell Benelli-teknologi der belegget skal beskytte mot rust og slitasje. Fint det å beskytte utvendig, men innvendig må løpet pussast og smørast uansett.

CRIO SYSTEM

Benellis spesielle crioteknikk med nedfrysing av løp skal gje betre presisjon med mindre løpsvibrasjon, betre slitestyrke og gjere den mindre utsett for forbrenningsrestar. Kanskje det, men på nytt: Løp må pussast!

SKYTING

Testrifla var den einaste Benelli Lupo Alpha Jakt&Friluft hadde inne og til låns der og då, og av ein eller annan grunn var løpet kappa frå 51 til 46 cm og gjenga M14x1. Kva 5 cm kapping betyr anna enn litt redusert utgangshastighet er uvisst, men ut frå min ikkje altfor store erfaring med 308 Win løp stuttare enn 50 cm er halvgod presisjon slett ikkje uvanleg. Som sant å seie og var

tilfelle med 46 cm Benelli Lupo Alpha 308 Winchester.

Ikkje så at presisjonen var direkte dårleg, for rifla samla dei tre første skot frå mange patroner betre enn 30 mm, eller 1 MOA som er presisjonsgarantien. Men fleirtalet av testpatronene klara ikkje gjennomsnitt under 30 mm for to femskot på 100 m.

I denne testen var det med flest blyfrie jaktpatroner, av desse 12 samla Hornady

LETTEELSE: Låskassen er letta med utfresa spor i lengderetning og utkasteropning på begge sider, skjefte med hol både framme og bak.

TEST: JAKTRIFLE

Benelli Lupo Alpha GM Grey 20" 308 Winchester

PATRONUTVAL: Mange patroner vart prøva, ikkje alle fall i smak.

Outfitter 150 grs CX og RWS Driven Hunt 165 grs best med 28 mm gjennomsnitt for to femskot. Av sju blyspisspatroner samla Norma Whitetail 180 grs best med 23 mm, nest best samla Lapua Mega 185 grs med 26 mm i gjennomsnitt. Så kan ein godt meine at femskots-

seriar er i overkant for tynnrifla jaktrifler, men når andre og rimelegare 308 Win jaktrifler med like lett vekt og like tynt løp kan prestere gjennomsnitt under 30 mm for to femskot med diverse fabrikkpatroner, må ein vel vente at jaktrifler med såpass høg pris som rundt 40 000 kroner skal prestere like godt?

På plussida var omtrent likt treffpunkt med alle testpatroner. Når ingen treff er utanfor nier på 60 cm DFS skive, og mange innanfor tieringen på 100 m er det godt nok. Med god nok presisjon i forhold til utgangshastigheit. 308 Win patron i rifle med 46 cm løp er ikkje egna reiskap for langt skothald, særleg ikkje patroner ladd med harde og for tunge homogene koparkuler. Om presisjon er det så at det vart ingen andre serie med patroner som ikkje samla dei første fem skot godt under 4 cm. Er dei første fem dårlege er det liten vits i å brenne løp for å skyte ein ny dårleg serie. Prøv ei anna patron. Som og var ein grunn til at såpass mange patroner vart med i denne testen.

SKJEFTE: Bakskjefte med god kolbekappe og kolbekam, diverse gjennomgåande hol, og festeskruen til låskassen i bakkant av pistolgrepet.

HASTIGHEIT

Som vanleg for 308 Winchester jaktpatroner var Barnes V-T 130 grs TTSX med sine 35 mm i gjennomsnitt og 903 m/s hastighetsvinnar, Barnes V-T 150 grs TTSX gav 823 m/s med gjennomsnitt 33 mm, og Hornady Superformance 150 grs CX presterar 831 m/s med 35 mm.

Høgast utgangshastigheit med blyspisspatroner gav Norma Whitetail 150 grs med 836 m/s og 32 mm, nest høgast Norma Oryx 165 grs med 787 m/s og 33 mm. Og Norma Oryx 165 grs er den klart beste storviltpatrona av desse to!

KONKLUSJON

Benelli Lupo Alpha GM Grey er spesiell! Men etter mitt syn meir spesiell av utsjånad enn prestasjon. Rifla er lett, men ikkje spesielt lett. Den er presis nok, men ikkje imponerende presis. For å samanlikne med rifler eg kjenner betre som min gode, gamle Remington Seven KS med 55 cm 308 Win Kriegerløp er vekta 2,6 kg for rein rifle, likt med Benelli Lupo Alpha GM Grey og original løpslengde, og det med betre presisjon og høgare utgangshastigheit frå Remingtonen. Jo då, Remington Seven KS CS vart produsert av Remington Custom Shop med lett og solid kevlarskjefte, men Benelli Lupo Alpha GM Grey er og ei spesialrifle.

Kanskje kan andre Benelli Lupo Alpha som har fått lov til å behalde original løpslengde samle skota betre?

Min endå eldre Sako L579 med Brown-skjefte frå 1980-talet som i skrivande stund er utstyrt med 48 cm LW 284 Win løp og same kikkertsikte og lyddemper som testrifla veg 60 gram meir, men leverer betre presisjon og høgare utgangshastigheit. Så ja, det finst rifler med omtrent same vekt og lengde som gjev minst like god presisjon og utgangshastigheit.

Så skal det og understrekast at testrifla er den einaste Benelli Lupo Alpha GM Grey 308 Winchester eg har prøva. Kanskje kan andre Benelli Lupo Alpha som har fått lov til å behalde original løpslengde samle skota betre? Ikkje veit eg, testrifla er den einaste eg har prøva. Og nettopp på grunn av presisjon og utgangshastigheit får ikkje testrifla meir enn sine 8 poeng for meg.

Er eg vel negativ her? På grunn av irritasjon over at løpet er kapp og gjev mindre utgangshastigheit og kanskje dårlegare presisjon? Det er mogeleg det. Men eg ville heller ikkje vere strålende fornøgd om same rifle utan kapp løp gav same resultat presisjonsmessig. Utan at presisjonspirk som dette betyr særleg mykje frå eller til for storviltjakt med 308 Winchester med 46 cm løp. Presisjonen er god nok til alle skothald 308 Winchester patroner er egna til. Kanskje med unntak for Barnes 130 grs TTSX og matchkuler for toppjakt.

Til slutt er det ikkje så at eg trur mine litt negative ytringar her har nokon som helst betydning for salet av Benelli Lupo Alpha GM Grey 308 Winchester. Denne rifla er så spesiell at den vil forsvinne ut av Jakt&Friluft like fort som den kjem inn. Til tross for pris på nesten 40 000 kroner for det som ikkje er enten meir eller mindre enn ei lett jaktrifle med svært spesiell utsjånad! Så løp og kjøp om du føler for å jakte med ei rifle bare 49 andre jegerar her i landet kan jakte med i løpet av hausten!

TESTSKYTING

Testskyting frå skytebenk, skyteavstand 100 m. Hastigheit og 5 skot er gjennomsnitt av to seriar for presise patroner, men bare etter ein serie med halvpresise patroner. Testrifle Benelli Lupo Alpha GM Grey 308 Winchester med 46 cm løp, Leupold VX-3HD 3,5-10x40 og F&D US 3D-131.

Jaktpatron blyfri

PATRON	HASTIGHEIT	5 SKOT
Barnes Vor-Tx 130 grs TTSX	903 m/s	35 mm
Geco Zero 136 grs	841 m/s	43 mm
RWS Evo Green 139 grs	831 m/s	43 mm
Barnes V-T 150 grs TTSX	823 m/s	33 mm
Hornady Outfitter 150 grs CX	799 m/s	28 mm
Hornady SF 150 grs CX	831 m/s	35 mm
Norma EcoStrike 150 grs	797 m/s	39 mm
Geco Star 165 grs	773 m/s	43 mm
Hornady SF 165 grs CX	786 m/s	41 mm
Nosler E-Tip 165 grs	789 m/s	39 mm
RWS Driven Hunt 165 grs	751 m/s	28 mm
Lapua Naturalis 170 grs	765 m/s	48 mm

Jaktpatron blyspiss

PATRON	HASTIGHEIT	5 SKOT
Norma Whitetail 150 grs	836 m/s	32 mm
Hornady Whitetail 165 grs	777 m/s	43 mm
Norma Oryx 165 grs	787 m/s	33 mm
Norma Oryx Silencer 165 grs	773 m/s	34 mm
Norma Oryx 180 grs	758 m/s	33 mm
Norma Whitetail 180 grs	760 m/s	23 mm
Lapua Mega 185 grs	722 m/s	26 mm

Matchpatron

PATRON	HASTIGHEIT	5 SKOT
Norma Diamond Line 168 grs	722 m/s	29 mm
Norma Golden Target Match 168 grs	755 m/s	31 mm
Norma Golden Target Match 175 grs	728 m/s	28 mm

TEST

MODELL: Benelli Lupo Alpha GM

Grey 20" 308 Winchester

IMPORTØR: Jakt&Friluft

PRIS RIFLE: kr 39 990

PRIS KIKKERTSIKTE: Leupold VX-3HD 3,5-10x40, kr 7 700

PRIS TESTDEMPE: F&D Ultimate Silence 3D-131, kr 4 800

LØPSLENGDE: 51 cm (original), 46 cm (testrifle)

LØPSDIAMETER: Frå 26 til 15,4 mm ved munning, frilfestgning 1-10", gjenga 7/16" med 5/8" adapter vedlagt

VEKT: 2,6 kg (3,2 kg for testrifla med 46 cm løp og kikkertsikte/demper)

ANNA: Chassis av aluminiumslegering med kolbe og forskjefte av polymer. Avtrekk justerbart frå 650 til 1650 g med reint, godt, 1,1 kg avtrekk på testrifla. Verdens lettaste metall-chassisrifle. Garantera presisjon sub m.o.a. for 3 skot med presise patroner.

- + Spesiell
- Presisjon og utgangshastigheit
- = Temmeleg lett og heilt spesiell jaktrifle, ei av 50 som kjem her til landet.

Norges eneste profesjonelle
våpen- og ammunisjonstester.

NB, ny adresse!

Har du spørsmål om våpen,
ammunisjon, lyddemper, optikk og
lading av riflepatroner, send spørsmålet til
jorunds.hjorne@egmont.com

Blyfrie kuler

Som mange andre, så har eg gått over til å bruke blyfrie kuler til jakt dei siste åra. Eg har brukt Barnes sine kuler i kal 6,5x55 og 30-06 og lader all ammunisjon sjølv. Tikkaen min i kal 30-06 liker godt Barnes-kuler. Samlar godt og held innertieren på 100 m.

Men for Tikkaen min i kal 6,5 X 55, så får eg ikkje like gode samlingar. Har prøvd diverse ladningar, men ikkje fått så gode samlingar som eg ønsker eller får i kal 30-06.

Har to andre kamerater som også har Tikka i kal 6,5. Der går samme ladingane godt. Så mitt løp ser ikkje ut til å like Barnes 120 grains kuler. Derfor har eg kjøpt blyfrie SAKO Blade-kuler 120 grains og Norma Eco Strike 120 grains.

For Norma Eco Strike så finn eg ladedata for Norma krutt på Norma sine sider. Kunne tenkt meg å prøvd med Vihtavuori krutt også, feks N-160. Har du testa Norma Estrike 120 grains kuler i kal 6,5 med Vihtavuori krutt og har ladedata som eg kan prøve?
For Sako Blade

kuler 120 grains finn eg ikkje ladedata på nettet. Har du ladedata for denne kulo for Vihtavuori- og ev. Norma-krutt?

Kan eg ev. gå ut frå Barnes TTSX-kulo og bruke samme ladedata, eller gjer Sako-kulo/Norma Estrike-kulo annen trykkoppbygging?

Asle

Min enkle resept for passa maksldning med 120 grs homogene kuler i Lapua og Norma hylser for dei aller fleste 6,5x55 løp og rifler er 48 grs MRP og 49 grs N 165.

Så vil det sjølvsagt vere litt forskjell på kva trykk forskjellige løp og kammer gjev, på same måte som det vil vere litt forskjell på 6,5 mm 120 grs Barnes TTSX, Hornady CX, Sako Blade og Norma EcoStrike, men ikkje nok til å nå farleg overtrykk i dei 6,5x55 rifler eg har prøva. Grunnen til å lade 120 grs koparkuler med MRP og N 165 er at desse to er blant dei mest seintbrennede som gjev høg nok utgangshastighet i 6,5x55, derfor passar begge betre enn raskare krut etter min mening.

120 grs koparkule kan ladast med N 160, men eg vil likevel heller lade med seinare krut. Sako ladedata for 120 grs

Blade har 45,5 grs med 860 m/s som maks for 6,5x55, for ein som ikkje ser vitsen med desimalar i ladedata for riflepatroner i normal størrelse er vel 44–45 grs det som skal prøvast. Maks lading med N 165 er 48,6 grs for 850 m/s, ei hastighet som kan vere vanskeleg nok å nå med 49 grs i jaktrifler med standard løpslengde.

Og ja, eg har testa både 120 grs TTSX, Sako Blade og Norma EcoStrike med 48 grs MRP og 49 grs N 165, og ei kan samle best i eitt løp, den neste i eit anna og den tredje i neste løp. Utan at eg til nå kan påstå at den eine er meir presis enn andre.

Så må det og seiest at min erfaring med 6,5 mm 120 grs Sako Blade og Norma EcoStrike knapt nok er ein bagatell i forhold til mange skot med 120 grs TTSX, derfor er min samanlikning av presisjon meir enn litt mangelfull. Det eg veit er at 120 grs TTSX har for vane å gje god presisjon i dei aller fleste løp, men og at kvart løp bestemmer kva kule dei likar eller ikkje likar. Dette må kvar og ein prøve i sin eigen rifle. Og som alltid når presisjonen er dårlegare enn venta er det beste råd å teste rifle/løp/montasje og sikte med matchkuler. Eller fabrikkkladd Lapua Scenar og Norma Diamond Line/

Rekrutt i 6,5x55 etter sjekk av alle skruvar.

Samlar ikkje match-kuler/patroner, kan ein heller ikkje vente at jaktpatroner skal samle godt.

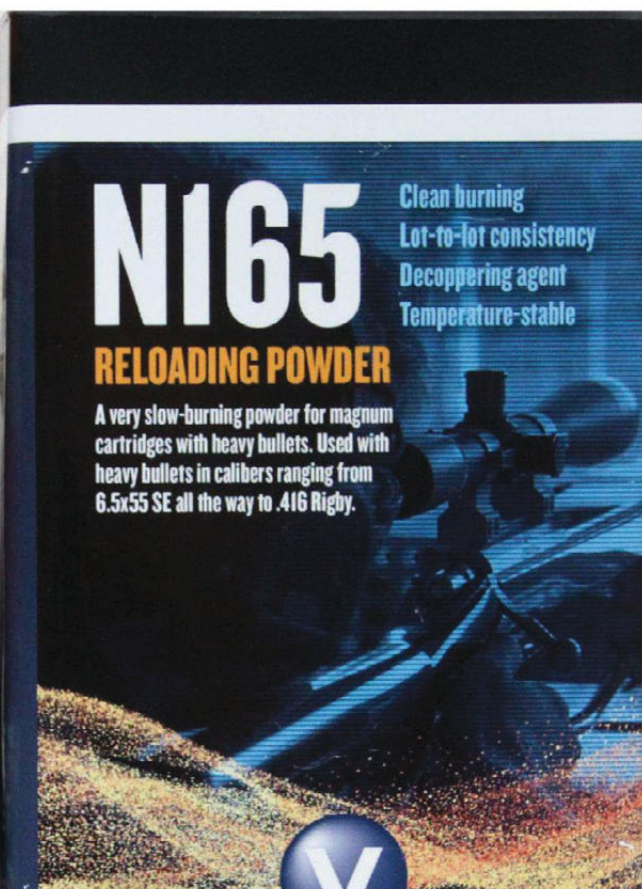
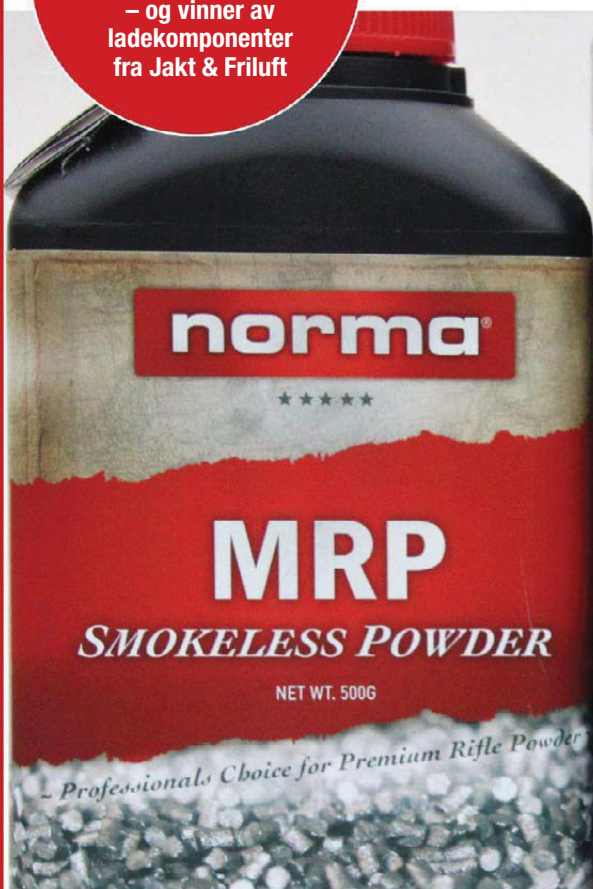
Det ein bør passe på ved lading av homogene koparkuler er passa patronlengde slik at kula ikkje buttar mot bommane i løpet, for lange patroner kan føre til både for høgt trykk og dårleg presisjon. 76 mm kan vere eit greitt utgangspunkt for 120 grs homogen koparkuler i 6,5x55, det beste er å måle maks patronlengde i eigen rifle og så gå ned eit par mm.

Helsing Jørund

6,5x55: Norma MRP og VihtaVuori N 165 er krutt for lading av 120 grs homogene, og dei fleste andre jaktkuler i 6,5x55.

Månedens spørsmål

– og vinner av
ladekomponenter
fra Jakt & Friluft

Vinn Hornady ladekomponenter fra Jakt & Friluft

I hvert nummer av Jakt vil vi velge ut et av spørsmålene som kommer på trykk, og den heldige utvalgte vil få ladekomponenter fra Jakt & Friluft til en verdi av ca. 1000 kroner.

Komponentene blir levert av Jakt & Friluft, tlf.: 37 06 07 00, www.jaktogfriluft.no

Det kan
lønne seg
å spørre
Jørund!

Vinn!
Verdi:
kr 1000

VV N560 i 308 Win

? Jeg vil først takke for et godt blad. Det leses som oftest bakfra, det vil si at jeg alltid starter med Jørunds syn på saker og ting og svar alle typer spørsmål.

Jeg har det siste ladet min 308W med Norma sitt 203B, men dette kruttet har vært særdeles vanskelig å få tak i de siste årene, og nå er det tomt. Klarte å slå kloa i et lite kvantum med Vihtavuori N560, men har kommet i tvil om det passer.

Bruker Nosler kuler. 150 gr Accubond til jakt og 155 gr Custom Competition til trening. Begge disse går likt med Jaktmatch og Oryx, så jeg slipper å skru på sikten. Bruker lyddemper. Hva mener Jørund om N560 og 308W? Bør jeg forære kruttet til noen andre?

N.M.N.

Nei, N 560 passer ikke til lading av 308 Winchester. N 560 er rett og slett for seint-brennende til å oppnå passende utgangshastighet.

Ei enkel sammenlikning av VihtaVuori og Norma krut er at N 560 og MRP er nokså like i brennhastighet og trykk, og at N 140 og N 150 i dag er litt mer rasktbrennende enn Norma 203 B. Om du ikke får kjøpt 203 B, finn du nå VihtaVuori N 140 og 150 ute i butikk.

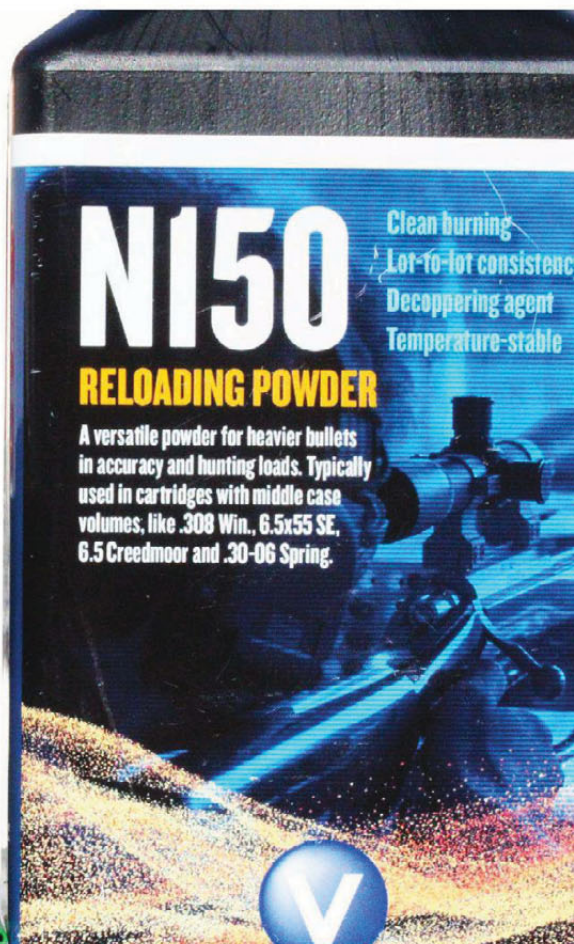
I utgangspunktet er det fornuftig å gå ned 1 eller 2 grs fra etablert ladevekt med Norma 203 B til lading med VihtaVuori N 140 og 150 i 308 Winchester.

Eit anna alternativ er skytterlagskruttet N-11, der står minimums- og maksimumsladning for 150 grs og 168 grs Sierra Matchking på boksen, og både 150 grs Nosler AccuBond og 155 grs Nosler CC kan ladast med data for 168 grs Sierra

Matchking. Så og Norma 150 grs FMJ og 165 grs Norma Oryx.

Om du likevel vil lade med N 560 i 308 Winchester har eg nå prøva N 560 i min Remington Seven med 55 cm Kriegerløp der 49 grs N 560 gav 167 grs Lapua Scenar 715 m/s med 40 mm samling for

308 WIN: Norma 203 B og VihtaVuori N 150 passer hylsevolum, kaliber og dei fleste kulevekter i 308 Win.

fem skot på 100 m, 49 grs N 560 og 185 grs Lapua Mega 688 m/s og 42 mm.

Helsing Jørund

Stålhagl i gammel hagle

? En bekjent av meg har ei dobbeltløpa hagle fra midt på 70-tallet. Hvordan er det å bruke stålhagl i denne?

N.H.

Det enkle svaret er at stålhagl bare skal skytast i hagler godkjent for stålhaglpatroner. Det vil seie hagler stempla med fransk lilje eller har lause chokar merka «steel». Så er det alltid varierende grad av stålhaglproblem i eldre hagler.

Ein ting er trangboringsgraden, ein annan at lett ladning med små hagl er ikkje like hard belastning som tyngre ladning og grove stålhagl for eldre hagler med bratt overgangskon og trangboring tilpassa blyhagl.

Når halv og heil trangboring var mest vanleg i eldre europeiske dobbeltløpa hagler er det sikrast å ikkje skyte stålhaglpatroner, derimot kan bismuthhagl skytast i alle hagler i god nok stand til skyting med blyhagl.

Helsing Jørund

Måneskinnsjakt

Datoer for god måneskinnsjakt er plukket ut etter disse kriteriene, som alle må stemme:

- Månen er mer enn halv
- Månen står opp før kl. 20 og går ned etter 04

Vi har altså plukket ut perioder hvor månen står rimelig høyt på himmelen ved midnatt. Disse periodene oppgis kun på den tid av året hvor det er mørkt om natten. Ved gode forhold, som f.eks. ved snø på bakken, vil det være mulig å jakte også noen dager før og etter de oppgitte periodene.

Grålysning/skumring

Tabellene viser lysforholdene ti steder fra nord til sør. Se på tidene for det stedet som ligger nærmest, og husk at klarvær/skydekke og bar mark/snødekke vil påvirke grålysning og skumring den enkelte dag.

GRÅLYSNING/SKUMRING: Definisjonen er at sola er 6° under horisonten. I det praktiske liv er dette tidspunktet da det er mulig med utendørsaktiviteter uten kunstig lys. De klareste stjernene er synlige, fargene i terrenget er borte og horisonten er klart synlig.

Aug.–sept.

Dato	17/8	24/8	31/8	7/9	14/9	
KIRKENES	Grålysning	00:49	02:03	02:49	03:26	03:59
	Skumring	23:04	21:55	21:08	20:27	19:50
	GODE DATOER FOR MÅNESKINNSJAKT: 13.–16. aug. og 7.–14. sept.					
TROMSØ	Grålysning	01:38	02:50	03:34	04:11	04:44
	Skumring	00:01	22:38	21:51	21:11	20:34
	GODE DATOER FOR MÅNESKINNSJAKT: 14.–16. aug. og 7.–14. sept.					
BODØ	Grålysning	03:05	03:45	04:18	04:48	05:15
	Skumring	23:03	22:21	21:45	21:11	20:39
	GODE DATOER FOR MÅNESKINNSJAKT: 15.–16. aug. og 7.–14. sept.					
BRønnØYSUND	Grålysning	03:43	04:14	04:42	05:08	05:32
	Skumring	22:44	22:10	21:39	21:09	20:40
	GODE DATOER FOR MÅNESKINNSJAKT: 16. aug. og 7.–14. sept.					
TRONDHEIM	Grålysning	04:14	04:40	05:03	05:26	05:47
	Skumring	22:29	22:00	21:32	21:06	20:40
	GODE DATOER FOR MÅNESKINNSJAKT: 8.–14. sept.					
STRYN	Grålysning	04:43	05:06	05:27	05:47	06:07
	Skumring	22:30	22:04	21:38	21:14	20:49
	GODE DATOER FOR MÅNESKINNSJAKT: 11.–14. sept.					
BERGEN	Grålysning	05:00	05:21	05:40	05:59	06:17
	Skumring	22:23	22:00	21:37	21:13	20:51
	GODE DATOER FOR MÅNESKINNSJAKT: ingen					
TRYSL/INNBYGDA	Grålysning	04:25	04:47	05:08	05:30	05:47
	Skumring	22:03	21:38	21:13	20:46	20:26
	GODE DATOER FOR MÅNESKINNSJAKT: 7.–14. sept.					
OSLO	Grålysning	04:42	05:02	05:21	05:39	05:57
	Skumring	21:59	21:36	21:13	20:50	20:28
	GODE DATOER FOR MÅNESKINNSJAKT: 7.–11. sept.					
KRISTIANSAID	Grålysning	05:05	05:22	05:39	05:56	06:12
	Skumring	21:58	21:37	21:16	20:55	20:34
	GODE DATOER FOR MÅNESKINNSJAKT: ingen					

I SALG NÅ

Regnbueørret: Uønsket fisk erobret verden

2532

Ørretfeber

Pris: Kr 139,-

**KUNSTEN
Å IMITERE
ØRRETENS
MENY**

**Norges
største
spinnertest
- dette sluker
ørreten**

**7
KLASSISKE
SPORTS-
FISKETYPEN**

**KLIMA OG
KLEKKING
SLIK ENDRER
FISKET SEG**

Ett vann – tre metoder

 56001
7 023060 409999
bc | 0999 | 001 | FRILUFT

**Storfisk på
bitte små fluer**

**Ørretens
ildsjeler**

**Fiskelykke
i nord**

**Kun kr 139 hos bladkiosken.no
Scan QR-koden eller bestill på SMS:
Send «ØRRET25» til 2205**

Jakt **neste**

• FOR DEG SOM TAR JAKT PÅ ALVOR

I SALG
19. SEPTEMBER

Etter 25 år fikk kona bli med
**Tok med rypa på
rypejakt**

**Finn gleden
ved harejakt**

Stor test:
**Jakt-
hanskene
som holder
deg varm**

Ikke bare bare når
**STOROKSEN
skal fraktes
hjem!**

Bergara B14
6,5x55

Hva er best?
8x32 mot 10x32

GPO 2-12x50

**Vi
TESTER
der andre
tror!**

PODKAST-SPEsIAL

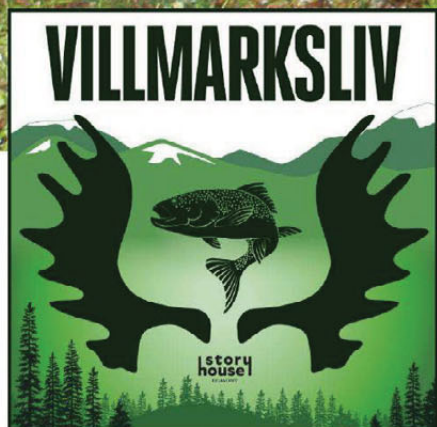
HEDRER KNUT BREVIKS MINNE

Podkast

Vi får et gjenhør med den fantastiske formidler og gledespreder Knut Brevik, og Dag Kjelsaas forteller om årevis med minner fra jakt og turer i fjellet.

Skann QR-koden
for å lytte til
episoden

*Hør de nyeste
episodene her!*

www.podkastenvillmarksliv.no

En podkast fra:

Villmarksliv

Jakt

FISKE

Returadresse:
ART AS
Postboks 209
2021 Skedsmokorset

Nitedals

BLYFRITT SORTIMENT

NITEDALS RYPE BISMUTH, KAL 12

Nitedals hagleammunisjon har vært førstevalget til norske jegere i mange tiår. Nå kommer de kjente patronene i blyfrie varianter, ladet med enten bismuth, stål – eller tungsten (egenvekt 18g/cm³)! Kvaliteten er den samme som Nitedals alltid har vært kjent for.

NITEDALS TUNGSTEN, KAL 12

NITEDALS DUE, STÅL, KAL 12

NITEDALS STÅL, KAL 12

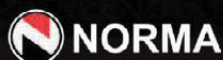

NITEDALS SPESIAL, BISMUTH, KAL 12

NITEDALS EKSPRESS, BISMUTH, KAL 12 OG 20

NITEDALS SPESIAL RETRO, BISMUTH, KAL 12

NITEDALS FÅR DU I ALLE JAKT- OG FRILUFTSBUTIKKER

www.norma.as

ordre@norma.as

22 07 13 00

[Norma AS](https://www.facebook.com/NormaAS)

#normanorge